

کتابخانه

شماره ۱۲، آذر ۱۳۹۲
۳۰ شماره ۳، زمستان ۲۰۱۵
نویسنده جدید

شماره ۱۰، بهمن ۶۶۱
صفحه ۱۰، تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز
خانه کتاب ایران

سرویس: سید عبدالجواد موسوی
کتابخانه: خیابان قائم مقام و لسانی
اول خنجر (جنب)، شماره ۹، طبقه دوم
تلفن: ۸۳۳۸۵۹۸، ۸۳۳۵۲۳۳
لینوگرافی و چاپ: ایرناچاپ

www.ketabehafeh.ir

تقدیر از خادمان نشر کشور

۸

استاندارد جدید

سمینار ارائه نتایج
سی و سومین اجلاس جهانی
استاندارد ایران

۸

شکستن سنت های عقل مذکر

مزاریسی ازیبه گفت و گو با
دکتر عباس یاقوی

۱۶

شنیدم از حکیمی توی کشتی

به قلم
کمال مسعود

۲۲

ترجمه همراه با تالیف نقادانه

گفت و گو با
علی اوجبی

اندیشه ۱۵

پیوند تاریخ و ادبیات

گفت و گو با
دکتر مهدی فرحانی

تاریخ ۱۹

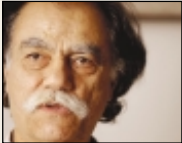
تقدیر از فرهنگ کهن

بزرگداشت
سید احمد اشکوری

گزارش ۶

تسلیمت وزیر ارشاد به مناسبت درگذشت مرتضی ممین

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با صدور پیام، درگذشت استاد مرتضی ممین، پایه گذار گرافیک نوین ایران را به خانواده وی و جامعه هنری کشور تسلیت گفت.

به گزارش اداره کل روابط عمومی و امور بین‌المللی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدحسین صفارهرندی در پیام خود با اشاره به نیم قرن فعالیت مستمر ممین در عرصه هنر کشور آورده است: «وی جریان تأثیرگذار و پویا را در تاریخ هنر این مرز و بوم پدید آورد. جامعه هنری نه تنها از فعالیت خلاقه وی بهره برده است که از آموزشهای مؤثر این استاد ارجمند نیز بی‌نصيب نبوده است.»

وزیر ارشاد در ادامه پیام خود آورده است: «بی‌گمان وی به خوبی به این مهم پی برده بود که ناآوری بدون پژوهش و آموزش، به جریانی مستمر و مؤثر تبدیل نخواهد شد. از این رو شخصاً به کار پژوهش و آموزش هنر نیز اهتمام ورزید و هنرمندان بزرگی را تربیت کرد که اینک حضوروی فعال در عرصه هنر کشور دارند.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همیانی با مردم و در عرصه‌های مختلف دو دهه اخیر کشور را از ویژگیهای دیگر ممین بهره‌مند و گفت: «وی با استفاده از هنر خود به ثبت و ضبط وقایع مهم و سرنوشت‌ساز پرداخت و این نکته را به اثبات رساند که نگاه هنر هنرمندان، همسو با جهت حرکت مردم و متکی به فرهنگ اصیل و ریشه دار خودی باشد. از پایداری و ماندگاری بیشتر برخوردار خواهد بود. در این صورت است که صدق‌نیشینی هنرمندان به شکل طبیعی و با خواست مردم اتفاق می‌افتد.»

صفارهرندی در پایان پیام تأکید کرده است: «استاد مرتضی ممین اکنون در میان ما نیست اما یاد و نام او همواره باقی خواهد ماند.»

رئیس اتحادیه ناشران و تکابفروشان در بیمارستان

گروه خبر کتاب هفته : داوود رمضان شیرازی، رئیس اتحادیه ناشران و تکابفروشان به علت بیماری قلبی در بیمارستان مهرداد تهران بستری است.

وی که به علت گرفتگی رگهای قلب تحت عمل جراحی قرار گرفت، پس از بهبودی از بخش ICU مرخص و به بخش عمومی بیمارستان مهرداد منتقل شده است. یک فرد آگاه در اتحادیه ناشران و تکابفروشان عمل راموقفیت آمیز و حال رمضان شیرازی را رضایت‌بخش عنوان کرد.

همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه هنرمندان ایران

به گزارش روابط عمومی خانه هنرمندان ایران،محمدحسین صفارهرندی با پایان این مطلب، گفت:«امیدوارم بپروژه و اثری که این تعامل در پی خواهد داشت، نصیب فرهنگ و هنر کشور شود»

همزمان با هفته کتاب «پرداخت کمکهای مالی به صنعت نشر» در دستور کار کمیسیون فرهنگی قرار گرفت

برای حل مشکلات صنعت نشر کشور و حمایت از ناشران،طرح پرداخت کمکهای مالی به صنعت نشر در دستور کار کمیسیون فرهنگی مجلس قرار گرفته است. علیرضا عیادی- عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی- در گفت و گو با ستاد خبری سیزدهمین دوره هفته کتاب با بیان این مطلب افزود:صنعت نشر کشور اکنون به گره‌های است که باید برای حمایت از آن، پاره پاره پرداخت شود، با توجه به این امر، مجلس شورای اسلامی در تلاش است با مصوباتی و وضعیت مشکلات صنعت نشر را برطرف کند.»

وی افزود:اولویتهایی که مجلس برای رفع مشکلات صنعت نشر در نظر گرفته، همه امور را شامل می‌شود. از آنجا که همواره یکی از دغدغه‌های مجلس توجه به کتاب و حمایت از صنعت نشر در کشور بوده است، مجلس پرداخت کمکهای مالی را برای بهبود وضعیت نشر در کشور در اولویت کاری قرار داده است.»

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس اظهار کرد: نشر در

برگزاری نمایشگاه کتابهای اسلامی در قم

گروه خبر کتاب هفته: نمایشگاه کتابهای اسلامی همزمان با ششمین روز هفته کتاب در قم برگزار شد. محمدعلی شماعی،معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با حضور در این مراسم، برگزاری این نمایشگاه را ارزیابی مهم در قم و جهام اسلام دانست و گفت: برگزاری نمایشگاههای تخصصی دین، منشأ تحولات فکری است. برگزاری این نمایشگاهها امکان بازنگری و رشد علوم را فراهم می‌کند و می‌تواند موجب تحولات ژرف در این حوزه شود. سید محمود حسینی، مدیر عامل تعاونی ناشران قم و

«تذکره ریاض الشعراء» رونمایی می‌شود گروه خبر کتاب هفته: کتاب «تذکره ریاض الشعراء» در سیزدهمین جشن رونمایی کتاب سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران معرفی و رونمایی می‌شود. این مراسم ۱۳ آذرماه از ساعت ۱۵ تا ۱۷ در موزه امام علی(ع) واقع در خیابان اسفندیار برگزار می‌شود. «تذکره ریاضی الشعراء اثر علی قلیخان والاهافغانستانی شاعر دوره صفویه است که شرح حال شاعران فارسی زبان را تا قرن دوازدهم شامل می‌شود. این کتاب با تصحیح سید محسن ناجی توسط انتشارات اساطیر در ۵ جلد منتشر شده و در بزرگداشت حامیان نسخ خطی نیز به عنوان کتاب برگزیده شناخته شد.

بودجه نهاد کتابخانه های عمومی برای اولین بار به عنوان نهاد عمومی غیر دولتی به طور مستقل به تصویب رسید. به گزارش دفتر حیات انامی کتابخانه های عمومی کشور در نهمین نشست حیات انامی کتابخانه های عمومی که هشتم آذر ماه تا حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و اعضای هیات انامی برگزار شد،بودجه سال ۹۵نهاد که در قالب سیزده فعالیت ارائه شده بوده، به تصویب رسید.در این فعالیت ها پیش بینی شده است که در سال ۹۵، تعداد ۱۰۰ فصل کتابخانه روستایی در کتابخانه های کشور، به نایب کتابخانه مرکزی در مراکز استانهای کشور و حد باب کتابخانه عمومی در شهر های مختلف کشور بهره بر داری و راه اندازی شوند. همچنین در این فعالیت ها رفاقتا نوسه تیرری انسانی شافل در این نهاد برنامه ریزی شده است که در این خصوص محمد حسین ملک احمدی دبیر کل حیات انامی کتابخانه های عمومی کشور گفت: «در حال حاضر چهارهفت مرکز آموزشی در حمت منطقه کشور را در دست اقدام داریم که پیش بینی شده است شصتصد نفر از کارکنان اولیه در این مراکز تحت آموزش دوره‌های تخصصی کتابداری قرارگیرند و کتابداران دارای مدرک دانشگاهی غیر مرتبط کتابداری نیز دوره های کتابداری را در این مراکز برگزار کنند.»

مرمت و تعمیر کتابخانه های موجود، جزو فعالیت های کتابداری را در این سال ۹۵پیش بینی شده است. از دیگر فعالیت های پیش بینی شده در این بودجه فراهم آوری و مجموعه سازی، سازماندهی و نگهداری و کنترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی است. در ادامه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس حیات انامی با تأیید و ترغیب ترغیب فرهنگ کتاب و کتابخوانی افزود: «هنای معتقد کتاب خوان است و باور دانش بر سر نیست باید به تبلیغ بیشتر در زمینه پرداخت تا فرهنگ کتابخوانی در بین مردم جایگاه ویژه ای باشد»

مدیرکل دفتر هماهنگی امور استانها منصوب شد

محمدحسین صفارهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بنا به پیشنهاد معاون نیشینی، امور استانها و مجلس این وزارتخانه، مسعود کریمیچی را به عنوان مدیرکل دفتر هماهنگی امور استانها، منصوب کرد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در حکم صفارهرندی با اشاره به تلاشهای و سوابق فرهنگی مسعود کریمیچی، ادامه است، «به سرچشمی حکم به عنوان مدیرکل دفتر هماهنگی امور استانها وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب می‌شود. امید است با همکاری مدیران مجرب کل استانها و رده‌های ستادی در انجام وظایف قانونی فوق باشد. مسعود کریمیچی پیش از این مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان سیستان و بلوچستان بوده و از مدیران باسابقه استانی است.

فراخوان پژوهش‌سال حکومت اسلامی

گروه خبر کتاب هفته : اولین دوره پژوهش سال حکومت اسلامی، با هدف حمایت از نویسندگان و محققان عرصه اندیشه سیاسی اسلام به همت مرکز تحقیقات حکومت اسلامی برگزار می‌شود.

بنا بر گزارش دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، پژوهشگران و فرهیختگانی که در حوزه‌های مختلف دانشی مرتبط با اندیشه سیاسی اسلام اقم از علوم سیاسی، کلام و فلسفه سیاسی، حقوق و فقه سیاسی و نیز مسائل مربوط به مجلس خبرگان صاحب کتاب، پایان نامه یا پژوهش منتشر شده‌ای هستند، تا پایان آذرماه ۱۳۸۲ فرصت دارند آثار خود را به مرکز تحقیقات حکومت اسلامی در قم ارسال کنند و یا با اشاره تلفظ ۰۲۱-۹۳۳۳۳۳۳ تماس بگیرند. این آثار در چهار حوزه دانش و سه سطح علمی داوری شده و به آثار برتر عنوان غنسی اهدا خواهد شد.

گردهمایی «حکمت مغربی و فلسفه هنر» برگزار می‌شود گروه‌های بکثروه «حکمت مغربی و فلسفه هنر» به منظور تبیین اندیشه‌های مرحوم محمد مدنیپور، ۱۱ آذرماه در تالار اندیشه حوزه هنری برگزار می‌شود. در گزارش ستاد خبری حوزه هنری، این گردهمایی به همت پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی حوزه هنری برگزار می‌شود و تاکنون بیش از ۳۰ عنوان مقاله از سراسر کشور در ۸ محور تعیین شده به دبیرخانه ارسال شده است. کتابی در حوزه مارتینیه و کلام، مجموعه مقالات این گردهمایی منتشر شده است که همزمان با گردهمایی ترویج خواهد شد. در کنار این مراسم، نمایشگاهی نیز آثار محمد مدنیپور برپا می‌شود.

«نشر دینی غیر فارسی در ایران» بررسی شد گروه خبر کتاب هفته، سمینار نشر دینی غیر فارسی در ایران، با چالشها و رویکردها همزمان با روز کتاب ایران در جهان از سوی دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی در قم برگزار شد. این سمینار با هدف بررسی تاریخچه نشر غیر فارسی حوزه دین در ایران، تبیین جایگاه صادرات کتابهای دینی در توسعه بین‌المللی نشر ایران و آسیب‌شناسی ترجمه‌های موجود از آثار پدیدآورندگان ایرانی در حوزه دین، برگزار شد. در این برنامه، جایگاه نشر دینی ایران در جهان اسلام، ساماندهی نشر و توزیع کتابهای دینی در جهان اسلام و تکریم و ترویج سنت و وقت در زمینه نشر کتابهای دینی مورد بررسی قرار گرفت. وضع موجود نشر غیر فارسی در حوزه دین، وضعیت اقتصاد نشر دینی و ایجادتلق فکر نشر شیعی از دیگر نکات مورد بحث در این نشست بود.

منوچهر آتش‌ی در بو شهر به خاک سپرده شد پیکر منوچهر آتش‌ی عصر روز شنبه، پنجم آفرماه در بو شهر به خاک سپرده شد. پیکر این شاعر جنوبی در میان ازدحام مردم بو شهر پس از تشییع از مقابل مجتمع فرهنگی هنری رشاد این شهر، به سوی اموازه عبدالملین برده شد و در جوار آرامگاه شیخ حسین چاکتاوی، از مبارزان علیه استکبار انگلیس، آرام گرفت. این مراسم در حضور خانواده آتش‌ی، دوستان او و جمعی از چهره‌های ادبی کشور برگزار شد.

نشر تاریخ ایران برگزار می‌کند بررسی کتاب نامه‌های امیرکبیر

نشر تاریخ ایران به مناسبت تجدید چاپ کتاب «نامه‌های امیرکبیر» جلدی‌های را با حضور گردآورنده کتاب، محمدعلی آل داود برگزار می‌کند. این جلسه ساعت ۱۷ چهارم آفرماه در محل نشر تاریخ ایران به نشانی خیابان قسطنطنیه، ساختمان ۱۱۰ طبقه سوم، شماره ۳۰۴ برگزار می‌شود.

وژود برای عموم علاقه‌مندان آزاد است.

تجلیل از نویسندگان بسیجی مازندران گروه خبر کتاب هفته نشست تخصصی کتاب و بسیج همزمان با آخرین روز هفته کتاب یعنی روز کتاب و بسیج در مازندران برگزار و طی آن از نویسندگان بسیجی استان تجلیل شد.

در این نشست که جمعی از شعرا و نویسندگان بسیجی و مسئولان کتابهای فرهنگی و هنری بسیج استان حضور داشتند، شکی، معاون فرهنگی بسیج سپاه منطقه مازندران از فعالیت‌های فرهنگی ۲۲۵ کتابخانه بسیج، ۱۲۷ کتابتون جوان و ۷۵۵ کتابساجد بسیج در سطح استان خبر داد.

مهران حسینی، مدیر اجرایی سیزدهمین دوره هفته

کتاب این استان نیز در این مراسم اظهار داشت:

«امیدواریم با یک بسیج همگانی نهفت کتابخوانی

را تحقق بخشیم.»

وی درباره فعالیت‌های صورت گرفته در هفته کتاب،

اعلام کرد: در طول این هفته، ۲۰۰ جلد کتاب به ۵

کتابتون فرهنگی و هنری بسیج استان اهدا شده است

و استقبال بی نظری از نمایشگاه کتاب استان نیز

موجب تمهید زمان برگزاری آن نایزدهم آفرماه

شد.

در این نشست که با هدف تجلیل از نویسندگان و

کتابخوانان بسیجی برگزار شد، از ۵ نویسنده بسیجی

استان، یک کتابخوان برتر و ۵ کتابتون فرهنگی هنری

بسیج آمل، بهشهر، ساری، قائمشهر و بابل با اهدای

جوایز و هدایایی تقدیر شد.

نمایشگاه بین‌المللی کتابهای کاربردی و دانشگاهی همزمان با هفته پژوهش، سومین نمایشگاه بین‌المللی کتابهای کاربردی و دانشگاهی از ۲۲ آفرماه در تهران برگزار می‌شود. در این نمایشگاه آثار منتشرشده ۷۰۰ ناشر بزرگ و معتبر بین‌المللی عرضه می‌شود. این ناشران ۳۵ هزار عنوان کتاب را در موضوعات مختلف حوزه‌های مهندسی، علوم انسانی، علوم پزشکی، هنر، کشاورزی و دیگر رشته‌های مرتبط که در سال ۲۰۰۵ و پیش از آن منتشر شده، در این نمایشگاه ارائه خواهند کرد.

این نمایشگاه تا ۲۶ آفرماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برپا خواهد بود و آثار ارائه شده با تخفیف ویژه و بدون محدودیت خرید عرضه خواهند شد.

این جایزه شرکت داده خواهند شد.

در ادامه این پیانیه آمده است: ما توجه به آنکه برخی کتابها در اواخر سال ۱۳۸۲ منتشر شده و در سال ۱۳۸۲ از طریق وزارت ارشاد اعلام وصول و توزیع شده‌اند، لذا آن دسته از شاعرانی که تاریخ قدیمه در کتابشان

۸۳ بوده، اما در سال ۸۲ اعلام وصول شده‌اند، می‌توانند با انضمام کپی بر که اعلام وصول، اثر خود را در جایزه شرکت دهند.»

محمدهاشم اگبرپایی، علیرضا بهرامی، محمدحسین عابدی، سیده جدیری و پوریا گل محمدی به عنوان هیأت داوران اعلام شدند.

علاقه‌مندان باید از هر تاریخ نسخه را به نشانی تهران، صندوق پستی ۱۳۳۴-۱۳۵۵ بفرستند. ارسال کتاب هم به معنای موافقت صاحب اثر با نشری اثر شرکت در این جایزه است.

«شما که غریبه نیستید» نقد می‌شود

دوران کودکی هوشنگ مرادی کرمانی است. از وی تاکنون ۹ داستان منتشر شده است که برخی از آنها به زبانهای آلمانی، انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی، هلندی، عربی و ارمنی ترجمه شده است. این نشست، روز شنبه ۱۲ آفرماه، ساعت ۱۷ در محل کتابتون ادبیات ایران و فرهنگ اقبال راه، در این کتاب را با حضور نویسنده اثر نقد و بررسی می‌کنند.
رمان شما که غریبه نیستید، زندگینامه خودنوشت

استقبال مردم کرمانشاه از نمایشگاه کتاب استان سیزدهمین نمایشگاه کتاب کرمانشاه که همزمان با هفته کتاب در این استان برگزار شده بود، با استقبال بسیار خوبی از سوی اقشار مختلف مردم روبه‌رو شد. رحیم جعفری، مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمانشاه، در مراسم اختتامیه این نمایشگاه، گفت: «بر اساس آمارهای موجود بیش از ۵۰ هزار نفر از این نمایشگاه بازدید کرده‌اند و برآوردهای اولیه نشان می‌دهد که ناشران شرکت‌کننده در این نمایشگاه بیش از دو میلیارد ریال فروش کتاب داشته‌اند.»

وی در ادامه اشاره به بالا بودن سرانه مطالعه در این استان اظهار داشت: سرانه کتاب در کرمانشاه به ازای هر ۳ نفر یک جلد کتاب است در حالی که سرانه کتاب در کشور ما به ازای هر ۲۵ نفر یک جلد است.»
در جعفری درباره تعداد کتابخانه‌های موجود گفت: «در جهان به ازای ۵ هزار نفر و در ایران به‌طور میانگین به

رشد ناشران تاجیکستانی پس از استقلال

گروه خبر کتاب هفته ، تعداد ناشران تاجیکستان بعد از استقلال این کشور از ۴ ناشر فعال دولتی به ۷۲ ناشر عمدتاً خصوصی افزایش یافته است.

احمد خان اف، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ کشور تاجیکستان در دیدار با و هنر نوروزیور، جانشین مدیرعامل مؤسسه خانه کتاب ضمن بیان این خبر، با اشاره به وضعیت نشر قبل و بعد از استقلال

تاجیکستان اعلام کرد: «شمارگان کتاب در این کشور از ۱۰۰۵۰۰ نسخه است و بیشترین آمار کتابهای منتشر شده مربوط به انتشار آثار به زبانهای فارسی (خط کزلی)، روسی، ازبکی و فارسی (الفبای فارسی) است.»

تصویر مجرایکتاب

۱۶ و ۱۷ آذرماه

«نخستین کنگره شعر ولایی» برگزار می‌شود

گروه خبر کتاب هفته، نخستین کنگره شعر ولایی، ۱۶ شد است که در این میان در مرحله نخست داوری

۲۵ نفر به مرحله بعدی سابقهٔ راه پیدا کردند.

مرحله پایانی داوری آثاری که به این کنگره رسیده‌اند

نیز آغاز شده است که از آن میان ۱۵ اثر برگزیده همزمان

با برگزاری کنگره معرفی خواهند شد.

علامرضا کاخی، عبدالجبار کاکی، عباس‌جم سعیدی

راد، سید ضیاالدین شفیعی و بهمن ساکی داوری

مرحله پایانی را بر عهده دارند. در مرحله نخست

داوری نیز محمد چوردنده، هرمز فرهادی بابادی و

علیرضا شکرریز اعضای هیأت داوران را تشکیل داده بودند.

فراخوان اولین جشنواره بین‌المللی کاریکاتور کتاب

گروه خبر کتاب هفته، اولین جشنواره بین‌المللی کاریکاتور کتاب از سوی بانکگ اینترنتی کتاب‌نویز با همکاری خانه کاریکاتور برگزار می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را در موضوع ضربات

فریاد، و کارگردهای کتاب گذاشته، جانل، آندو و

موضوع ویژه کارگرد کتاب در دبیر رویداد آگوست

بین‌المللی اثرزی هسته‌ای نسبت به ایران، آندو و

محمدالدیعی، اروپا، آمریکا و… ساختارکتاب دهم‌دی

ماه به ویژه در این جشنواره ارسال کنند. آثار برتر در

سایت www.ketabnews.com ارائه شده و در کتاب

جشنواره نیز منتشر می‌شوند.

نشست‌کنندگان باید اصل اثر را در اندازه ۸۳ به

فرست‌خانه جشنواره به آدرس تهران، صندوق پستی

۳۳۸-۱۷۱۵۵ ارسال کنند.

انجمن کتابخوانان مازندران راه‌اندازی می‌شود

انجمن کتابخوانان استان مازندران با هدف ترویج فرهنگ مطالعه و هویت بخشی به کتابخوانان راه‌اندازی می‌شود.

مهران حسینی، مدیر اجرایی سیزدهمین دوره هفته

کتاب، ضمن اعلام این خبر اظهار داشت: «فراخوان

تشکیل این انجمن در نمایشگاههای هفته کتاب استان

توزیع شده است.»

در این استان همزمان با هفته کتاب جهت ترویج

فرهنگ کتابخوانی، به کتابخانه‌های مدارس،

کارگاه‌های تحت نظارت اداره کار و امور اجتماعی،

صنایع و معادن، صدا و سیما، خانه مطبوعات، کتابون

فرهنگی بسیج، بیمارستانها، زانها و… کتاب اهدا شده

است.

فراخوان «مؤسسه فرهنگی موعود» از ناشران

گروه خبر کتاب هفته، «مؤسسه فرهنگی موعود» در

نظر دارد در مآخذشناسی جامع مهدویت، به معرفی

تفصیلی کتابهای منتشر شده دربارهٔ مباحث مهدویت،

موعودگرایی و آخرالزمان بپردازد.

به همین منظور این مؤسسه از عموم ناشران دعوت

می‌کند یک نسخه از آثار خود را در این عرصه به

دبیرخانه «دایرةالمعارف موعود آخرالزمان» ارسال

کنند. تاکنون جلد اول مآخذشناسی جامع مهدویت،

منتشر شده است و تسریع در ارسال کتابها موجب

معرفی جامع آن آثار در اولین مجلدات مآخذشناسی

خواهد شد.

بین الملل

روز نویسنده

گروه خبر کتاب هفته، نجیب محفوظ، رمان نویس معروف مصری و برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۸۸ پیشنهاد کرد، روزی به

نویسندگان مصری و عرب اختصاص داده شود. وی گفت: «فرهنگ تنها عرصه تحقق وحدت ملی است و نویسندگان و ادیبان به راحتی می‌توانند با نوشته‌ها و آثار خود، این وفای ملی را برقرار کنند.» وی افزود: «تحقق وفای ملی فقط از عهده نویسندگان و شاعران برمی‌آید نه سیاستمداران» وی با اشاره به این نکته که روز معلم، مهتدس، پزشک، زن و کارگر داریم، گفت: «با این وجود تا به حال هیچ روزی به نویسنده‌ها اختصاص داده نشده است. با قرار دادن روزی به نام «روز نویسنده» می‌توان تمام جوایز سال را در این روز اهدا کرد.

جایزه ادبی آلمان برای نویسنده اتریشی

گروه خبر کتاب هفته، جایزه ادبی کیلیست، یکی از معتبرترین جوایز ادبی آلمان، یکشنبه ۲۰ نوامبر در شهر برلین به گرت یونکه، نویسنده اتریشی، به خاطر مجموعه آثارش اهدا شد. گرت یونکه در سال ۱۹۲۶ میلادی در کلاگنفورت در نزدیکی مرز اتریش و اسلونی متولد شد. وی یکی از چهره‌های برجسته ادبیات اتریش در ۲۰ سال اخیر است.

او در آثارش از موسیقی الهام می‌گیرد، یونکه علاوه بر تألیف رمان، یک نمایشنامه نویس زبردست است که از آثار مشهورش می‌توان به کتابهای «جنگ خواب»، «مرگ آنتوان و برن» و «چهره برج فردریک هندل» اشاره کرد.

جایزه کیلیست برای تقدیر از شاعر و نویسنده در آلمان آلمانی هاینریش فن کیلیست (۱۷۷۷ تا ۱۸۱۱ میلادی) در سال ۱۹۱۲ ایجاد شد. از معروفترین برندگان این جایزه ادبی می‌توان به برتولد برشت، روبرت موزیل، آنا سرکر، الکساندر کلوک، توماس براش و هاینر مولر اشاره کرد.

گران ترین جایزه ادبی اسکاتلند

گروه خبر کتاب هفته، جایزه ادبی «جیمز تیت بلک مموریال» که به عنوان قدیمی ترین جایزه ادبی بریتانیا شناخته شده است، پس از افزایش مبلغ آن به ۲۰ هزار پوند به گرانترین جایزه ادبی در اسکاتلند تبدیل می‌شود. این جایزه هر ساله از سوی دانشگاه ادینبرگ در دو گروه ادبیات داستانی و زندگی نامه به نویسندگان معاصر بریتانیایی اهدا می‌شود. نویسندگان بریتانیایی از زمانی که دانشگاه ادینبرگ اعلام کرده است که مبلغ این جایزه را از ۶۰۰۰ پوند به ۲۰ هزار پوند افزایش می‌دهد، انگیزه بیشتری برای برنده شدن در این جایزه پیدا کرده‌اند. افزایش مبلغ این جایزه به پیشنهاد مدیر جدید آن که سال گذشته به این سمت منصوب شد، صورت گرفت.

برترینهای سال

گروه خبر کتاب هفته، روزنامه نیویورک تایمز هر ساله در آستانه سال نو میلادی، صد کتاب برجسته سالی را که رو به اتمام است، اعلام می‌کند. امسال نیز بنا به سنت هر ساله صد کتاب برجسته سال ۲۰۰۵ را معرفی کرده است. بعضی از این کتابهای برگزیده در زمینه داستان و شعر، عبارتند از: «فراتر از سیاهی» از هیلاری مانتل، «مرد تغییر یافته» از فرانسیس پرور، مجموعه اشعار ریچارد ویلیامز، «اروپای مرکزی» از وولمان، «هری پاتر و شاهزاده دورگه» اثر جی.کی. رولینگ، «کافکا در ساحل» نوشته هاروکی موراکامی، «امارش» اثر نی آل داکترو، «مادرگمشده» اثر جویس کرول اوتس، «در باب زیبایی» اثر زبیدی اسمیت، «طبل رنگ شده» از لوتیزا ریدج، «دریا» نوشته جان بونیل، «مرد کنده» نوشته ج.ام. کوتس و «موفق» اثر اسماعیل کاداره.

جایزه کتاب تجاری سال

گروه خبر کتاب هفته، توماس فریدمن، مقاله نویس روزنامه نیویورک تایمز با کتاب «دنیا مسطح است» برنده جایزه جدید «کتاب تجاری سال» شد. این جایزه جدید ۵۲ هزار دلار ارزش دارد و

به کتابی تعلق می‌گیرد که بین ۳۱ اکتبر ۲۰۰۲ تا اول نوامبر منتشر شده باشد. فریدمن در این کتاب به مسئله جهانی سازی پرداخته است. لوید بلنکفاین رییس هیأت داوران گفت: «فریدمن در این کتاب به یکی از مهم ترین موضوعات اقتصادی و سیاسی اوایل قرن بیست و یکم پرداخته و واژگان مورد نیاز برای بحث در مورد آن را در اختیار ما گذاشته است.»

تنها جایزه طنزپردازی در آمریکا

گروه خبر کتاب هفته، جان استوارت، شخصیت مشهور تلویزیون آمریکا به خاطر کتاب طنز خود با عنوان «راهنمای عملی شهروندان برای دموکراسی» برنده جایزه «جیمز تریور» در سال ۲۰۰۵ شد. جان استوارت این کتاب را با همکاری دو نویسنده دیگر به نامهای اندی باروونیتی (منتقد معروف نیویورک تایمز) و فیروزه دماس، نویسنده ایرانی، نوشته است. این اولین باری بود که یک نویسنده ایرانی در خاک آمریکا نامزد یک جایزه معتبر در زمینه کتاب می‌شد.

جایزه جیمز تریور که اهدای آن از سال ۱۹۹۶ آغاز شد تنها جایزه‌ای است که در آمریکا به آثار طنز تعلق می‌گیرد. نام جایزه جیمز تریور از روی اسم جیمز تریور نویسنده معروف آمریکایی برداشته شده است. جیمز تریور نویسنده و طنزپرداز بود که برای مجله نیویورکر کاریکاتور می‌کشید. سال گذشته این جایزه به کتاب «این طرز رفتار با بانوی اول نیست» اثر کریستوفر باکلی تعلق گرفت.

دانشنامه اتوبیوگرافی زنان

دانشنامه اتوبیوگرافی زنان در آمریکا منتشر شد. این دانشنامه نخستین کتاب از نوع خود است که با نگرش چند فرهنگی، مجموعه‌ای از اتوبیوگرافی‌های زارانه می‌کند که در بیش از ۴۰۰ سال توسط زنان نوشته شده است.

این دانشنامه را که پروفیسور ویکتوریا بویتنر، گردآوری کرده است، حجم وسیعی از اتوبیوگرافی‌های شخصی، مجموعه‌های بزرگ، به ویژه انواع سننهای ملی و قومی در زندگی نامه نویسی، جریانه‌ها، موضوعات و مطالب خاص و نیز اصطلاحات مرتبط با اتوبیوگرافی زنان را در بر می‌گیرد.

به پهبانه سالروز تولد مارک تواین، نویسنده و طنزپرداز آمریکایی نخستین نویسنده حقیقی آمریکا

گروه خبر کتاب هفته، چهارشنبه ۳۰ نوامبر (۹ آذر)، سالروز تولد مارک تواین، نویسنده و طنزپرداز آمریکایی است. «ساموئل لایک هورن کلمنس» با نام مستعار «مارک تواین» که در سال ۱۸۳۵ در میسوری فلوریدا متولد شد، از مشهورترین نویسندگان آمریکایی در زمان خودش بود. کلمنس به جز مارک تواین، آثاری نیز با نام مستعار سبیلویی و کوئته نوشته است. نخستین کتاب او «بی‌گانهان خارجی» است که در آن به شرح یکی از سفرهای خود در قالب طنز پرداخته. این کتاب مخاطبان زیادی یافت و نویسنده‌اش را به شهرت رساند. مهم‌ترین اثر مارک تواین در تاریخ ادبیات آمریکا رمان «ماجراهای هاکلبری فین» است. به عقیده آرنست هینگوی، تمام ادبیات مدرن آمریکا از کتابی نوشته مارک تواین می‌آید.

از آثار مارک تواین می‌توان به کتابهای زیر اشاره کرد: زندگی نامه و نخستین رمانس مارک تواین، طرحهای جدید و قدیمی، رو کار قدیم می‌سی‌سی‌پی، ماجراهای تام‌سایور، زندگی در می‌سی‌سی‌پی، چگونه داستان بنویسیم و دیگر مقالات، داستان یک سگ، نماز جنگ، انسان چیست، سکوت مسیحی (غیرداستانی)، داستان یک اسب، آیا شکستیر مرده است؟، نامه‌هایی از زمین، بیگانه مرموز و زندگی نامه خودنوشت مارک تواین.

نازدهای نشر

ایرنا کتاب «امیر معبد، مجسمه، چیدمان» به همراه توضیحاتی از بهنام کامرانی و فرهاد صادقی از سوی نشر روزنه روانه بازار شد.

فارس، خسرو معتمد که سالهاست به پژوهشهای تاریخی اشتغال دارد، کتاب «آخرین مجوبه احمدشاه» را در ۸۸۸صفحه از سوی نشر الیز منتشر خواهد کرد.

فارس، مسعوده نمگی فرهنگنامه اسارت در جریانده را به سفارش مؤسسه شهید آوینی روانه بازار کتاب می‌کند.

فارس؛ چهارمین و پنجمین جلد از بزرگترین دایرةالمعارف فقه اسلامی از سوی مؤسسه دایرةالمعارف فقه اسلامی بر مذهب اهل بیت منتشر شد.

فارس؛ کتاب «من آنآ کازینا نیستم» مجموعه ۱۲ داستان کوتاه نوشته چیستا ثیری، توسط نشر نامیرا و به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر شد.

مهتر؛ کتاب «تاریخ طنز در ادبیات فارسی» با رویکرد نقد ادبی به قلم دکتر حسن جوادی و توسط نشر کاروان، راهی پیشخوان کتابخوانی‌ها شد.

ایستا؛ کتابشناسی موضوعی هنر و موزه‌داری که میبایستی همچون کلیات هنر (اسلام، ایران و جهان)تاریخ هنر، موزه‌داری، موزه‌های جهان، آثار و ابنیه تاریخی و اشیای موزه را در بر می‌گیرد، توسط اداره پژوهش و معرفی آثار موزه استان قدس رضوی منتشر می‌شود.

ایستا؛ مازیار نهانی، سه کتاب درباره وقایع طبیعی و صلح در دست چاپ دارد.

ایستا؛ شهاب مقربین، مجموعه شعر جدیدش را با عنوان «این دفتر را یاد ورق خواهد زد».

سال آینده منتشر می‌کند.

ایستا؛ کتاب ادبیات فولکلور ایران نوشته پیری سبیک به ترجمه محمدآخگری از سوی مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌ای و انتشارات سروش منتشر شد.
ایستا؛ دریک همکاری مشترک، رضا پرهیزگار و لطف‌الله پارمحمدی، به سفارش سازمان سست، کتابی را با عنوان «پژوهش‌هایی در باب آشناسی و واج‌شناسی زبان فارسی» از زبان انگلیسی به فارسی، ترجمه و منتشر می‌کنند. این اثر رسالهٔ دکتر جلیل نوحیدی است که مدتی پیش در آلمان منتشر شده بود.
ایستا؛ رضا پرهیزگار ترجمه رماتی را با عنوان «قدیمه» از شاعر و نویسنده کانادایی «مارگارت اتوود» در دست کار دارد.

ایستا؛ «حکایت‌های بیجه نغزده» از حبیب‌الله بهرامی منتشر می‌شود. این کتاب در قالب طنز به بررسی وضعیت زندگی و شخصیت برخی از افراد و بزرگان مسجد سلیمان می‌پردازد.

ایستا، محسن شریف- داستان نویس- با بازنویسی نهایی تازه‌ترین نوشته‌اش «تب نوبه»، آن را به دست چاپ می‌سپارد.
ایستا، محمد کلباسی- داستان نویس- «صورت پیره» را که شامل ۱۴ داستان است برای انتشار آماده می‌کند. همچنین این نویسنده ترجمه کتاب دوجلدی یکب نوع زندگی»، شرح حال خودوشت گراهام گرین، نویسنده آمریکایی رانیز به پایان رسانده است.

خبرهای کوتاه

ایستا، مجموعه شهرهای گیلکی محمد فارسی - شاعر گیلانی- با برگردان فارسی به چاپ رسید.

کتاب هفته انتشارات بین‌المللی الهدی وابسته به سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی جدیدترین و کاملترین ترجمه قرآن را به زبان ترکی آذری با اولین آوانگاری و با حروف لاتین چاپ و منتشر کرد.
کتاب هفته، کتاب اجوبه الاستغاثات مقام معظم رهبری برای نخستین بار از سوی انتشارات بین‌المللی الهدی وابسته به سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به زبان انگلیسی چاپ و منتشر می‌شود.

نُشست

ایستا، اولین جلسه گروه‌های «فلسفه فلسفه» چهارشنبه ۴ آذر در تالار کمال دانشکده ادبیات با سخنرانی محمدرضا بهشتی و دکتر سعید زیناکلام و نمایش فیلم «پرکت» برگزار شد. این گروه‌هایی به همت بسیج دانشجویی دانشگاه تهران برپا شد.

مهروزمان باشکافه؛ به قلم ابراهیم حسن بیگی، توسط زهرا زوربان- نویسنده- نقد و بررسی می‌شود. این نشست روز سوم دی‌ماه به‌طور مشترک از سوی حوزه هنری و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس در سالن شماره دو تالار اندیشه برگزار خواهد شد.

فارس؛ امیرحسین فردی، در شصت و یکمین نشست نقد و بررسی کتاب دفاع مقدس به بررسی کتاب «ایران نیمروز» نوشته احمد شاکری پرداخت.

ایستا، سومین دوره از سلسله سخنرانیهای گروه فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی که سه‌شنبه هر هفته با سخنرانی یکی از استادان فلسفه برگزار می‌شود، هشتم آذر با سخنرانی دکتر محمدعلی جنتی و با موضوع «فلسفه و منطق» برگزار شد.

باز هم خبر

مهتر؛ انجمن نویسندگان کودک و نوجوان از این پس در اولین دوشنبه هر ماه، با حضور نویسندگان معاصر، دوشنبه‌بازار کتاب را برگزار می‌کند. این دوشنبه‌بازار عصر روز دوشنبه پنجم دی ماه در محل انجمن نویسندگان کودک و نوجوان (خیابان سمیه)، بین مفتح و فرصت، بن بست پروانه، شماره ۴۶ قرار دارد.

کتاب هفته؛ نمایندگان تازه‌های کتاب از ۹ تا ۱۵ آذر در دانشگاه تربیت معلم کرج برگزار می‌شود. در این نماینگانه، تازه‌ترین آثار مؤلفان و ناشران کشور در ۲ هزار عنوان و همچنین آثار مؤلفان و ناشران شهرستان کرج در زمینه‌های هنری، ادبی، فرهنگی، فلسفی، دینی، ورزشی و… عرضه می‌شود.

جام جم آنلاین، معارن امور کتابخانه‌های عمومی وزارت ارشاد، کنکهای اساتل بخش دولتی به کتابخانه‌ها را از مرز ۳۰۰ میلیارد ریال فراتر دانست اما میریکل نهاد کتابخانه‌ها، مشکل اساسی این مراکز فرهنگی را ندانستن نیروی متخصص اعلام کرد.

میراث خیر؛ بررسی طرح‌های پژوهشی در

مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی تمدن‌ها به دلیل عدم فعالیت این مرکز به تاخیر افتاده است. محققان در این طرح حدود ۲۰ منبع اصلی از متون ادبیات فارسی و پیش ازیک صد کتاب و اثر پیرامون گفت‌وگوی فرهنگ‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند و به‌طور کلی از ۱۲۰ منبع استفاده کرده‌اند.
فارس؛ انتشارات «روزنگار» در ادامه تاریخ شفاهی که برای نویسندگان معاصر تدوین و گردآوری می‌کند، به سراغ جواد مجابی رفته و نظرات او را درباره تحولات ادبی در سالهای اخیر جویا شده است.
ایستا؛ حمید سیوزاری در جمع شاعران جوان حوزه هنری استان تهران، از اتفاقات اخیر شعر مداحی انتقاد کرد.

فارس؛ برنامه ادبی «پوینتک نو و بازخوانیهای نیمایی» دوشنبه ۱۴ آذرماه با حضور «میراحمد میراحسان» در تماشاخانه آینه حوزه هنری تهران برگزار می‌شود.

میراث خیر؛ مرکز اسناد و کتابخانه مجلس شورای اسلامی خواهان معرفی کتاب به یونسکو برای ثبت در فهرست خاطرات جهانی است اما به دلیل عدم تشکیل جلسات کمیته ملی، مسئولان این کتابخانه هنوز از برخی شرایط ثبت کتاب در فهرست خاطرات جهانی آگاه نیستند.

میراث خیر؛ انتشارات وزارت بازرگانی با قیمت‌هایی کمتر از قیمت‌های مصوب ارائه‌ده‌ها، به انتشار کتاب برای ناشران خصوصی دولتی اقدام می‌کند. این انتشارات قادر است در حجم بالایی سفارشات را پاسخگو باشد.

مهتر؛ «کنکره مرکزی» به منظور تجلیل از برگزیدگان آثار ادبی نهمین یادواره شهدای دانشجو، روز ۲۷ آذر در شهر شیراز برگزار خواهد شد. برگزیدگان رشته های شعر، داستان، مقاله، پژوهش و هنرهای تجسمی در این مراسم تجلیل می‌شوند و آثارشان در بخشهای مختلف در قالب کتاب به چاپ خواهد رسید.

مهتر؛ قدیمی‌ترین کتابخانه عمومی استان مرکزی در اراک به‌عنوان کتابخانه نمونه استان معرفی و از خادمان و کتابداران نمونه استان تجلیل شد.

ایرنا؛ برترین‌های جشنواره شعر بسیج استان سمنان همزمان با هفته بسیج، یکشنبه ۶ آذرماه در سمنان معرفی شدند.

ایستا؛ طرح ملی سلسله مسابقات بزرگ کتابخوانی «آفتاب در آینه» با هدف تسبب، ترویج و تعمیق آرا و نظرات امام خمینی(ره) و به منظور آشنایی دانشجویان با اندیشه‌های ناب امام خمینی(ره) در زمینه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و عرفانی، هر ترم از سوی جهاد دانشگاهی در سطح دانشگاه‌های سراسر کشور برگزار می‌شود.

ایستا؛ کارگاه داستان‌نویسی مصطفی‌منصور- داستان‌نویس و مترجم- برای طلبه‌های علاقه‌مند به داستان در قم تشکیل می‌شود.

بین‌الملل

ایستا، گروه‌هایی بزرگداشت شیخ میثم بحرانی، دانشمند بزرگ شیعه و از عرفای

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

دوشنبه‌بازار کتاب

برجسته، روز دوشنبه ۷ آذر همزمان با سالروز شهادت امام جعفر صادق(ع) در بحرین برگزار شد.

ایستا؛ دانشگاه پرینستون آمریکا، مجموعه‌ای نادر از دست‌نوشته‌های اسلامی را، از طریق اینترنت در دسترس همگان قرار می‌دهد. این مجموعه از دست‌نوشته‌های اسلامی، شامل ده هزار متن از تفسیر خطی قرآن کریم و قوانین اسلامی، رسالات علمی، فلسفی، هنری، پزشکی و متون ادبی است.

فارس؛ دوستداران زبان و ادبیات فارسی در ارمنستان، به منظور تأسیس انجمنی به همین نام، نشست نهایی خود را در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ایروان برگزار کردند.

مهتر؛ ساختمان جدید کتابخانه رایزنی ایران با حضور مسئولان، استادان دانشگاه، سفیر و رایزین فرهنگی کشورمان و اعضای شورای دوستداران زبان و ادب فارسی در ارمنستان آغاز به کار کرد.

ایرنا؛ دانشجویان زبان و ادبیات فارسی دانشگاه‌های روسیه شرکت کننده در دومین المپیاد منطقه‌ای زبان فارسی در مسکو، برگزارایی المپیاد (با مؤثرترین شیوه توسعه زبان فارسی و سنجش مهارت‌ها در این زمینه خواهند.

ایرنا؛ کتاب «تلفیقی القاعده» که در برگیرندهٔ آفرارهای نخستین تروریست نام القاعده در ایتالیا است، در این کشور منتشر شد.

ایستا؛ مازیار هرنگرن، منتقد تئاتر و عضو اتحادیه نویسندگان کودک سوند، تجربه‌های خود را در تألیف جمعی از داستانهای ترسناکش برای کودکان، در اختیار نویسندگان و علاقه‌مندان قرار خواهد داد.

ایرنا؛ دوشنبه هفتم آذرماه، در آکادمی علوم تاجیکستان در شهر دوشنبه پایتخت این کشور، از اسناد «محمد جان شکوری» که به تازگی به‌عنوان چهره ماندگار فرهنگی جمهوری اسلامی ایران معرفی شده است، در آیین ویژه‌ای تجلیل به عمل آمد.

فارس؛ کتاب ارزشمند ۱۵گفتار اثر استاد شهید مرتضی مطهری که به زبان اردو ترجمه شده است، طی مراسمی در راولپنڈی پاکستان رونمایی شد.

ایستا؛ «نخستین همایش بین‌المللی شیخ احمد قمی و نقش او در فرایند تحولات و مناسبات ۴۰۰ ساله ایران و تایلند» با پیام رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در بانکوک برگزار شد.

اریک آماتوئل اشمت، مراسم امضای رمان «سیس ابراهیم و گل‌های قرآن» نوشته فرانسوی با ترجمه استاد محمد سلیمانوی با حضور نویسنده و تعداد زیادی از دانشجوگان و ادیبان، در انتشارات روشنی‌روز برگزار شد.

جام جم آنلاین؛ جبهه ادیب «که دورورفره (قرمبلس فرانسه در شهر پارسی) ۲۰۰۶» به کریستل مودان نویسنده فرانسوی، به خاطر تألیف رمان «سایه خورشیده» اهدا شد.

تقدیر از فرهنگ کهن ایران زمین

ششمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی: ویژه بزرگداشت سید احمد اشکوری

ششمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی، عصر روز پنجشنبه (سوم آذرماه ۱۳۸۴) با حضور رییس مجلس شورای اسلامی و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در ساختمان سابق مجلس برگزار شد. در این آیین از ۲۰ محقق برجسته در رشته های تصحیح متون کهن، تصحیح رسالات، نگارش مقاله، تدوین فهراس نسخ خطی، اطلاع رسانی، مرمت، راهبری و نظریه‌پردازی و به آنان علاوه بر جوایز، تندیس جشنواره شامل ششمین آیین (برای افراد برگزیده) و تریج سپین برای افراد شایسته تقدیر اهدا شد.

در آیین بزرگداشت سال ۸۹ در میان برگزیدگان، سه غیرایرانی از آسیای میانه و کشورهای پاکستان و عراق آثارشان شایسته تقدیر شناخته شده است.

افراد و آثار برگزیده از میان ۱۰۳ عنوان کتاب، ۱۰۲ عنوان رساله، ۳۳ مقاله، ۶۰ نشریه اعم از سالنامه، فصلنامه و ماهنامه و مروری بر کارهای ۵۰ کتابدار و مرمت کار و دهها سایت اطلاع رسانی انتخاب شدند. برگزیدگان این گروه‌های به ترتیب ترتیب هدایا عبارت بودند از: آیت الله میرزا علی غروی طبریزی، دکتر فریدون مفتدزی، همسر مرحوم دکتر مشکور، محمدعلی نحوی، برانعلی غلامی مقدم، نجیب مایل هروی، سیدمحسن ناجی نصرآبادی، همسر دکتر مابری، محمدرضا نصیری، دکتر محمود عابدی، دکتر تحسین فرافی به نمایندگی از دکتر عارف نمایندگی از دکتر معین نظامی، آقای حافظیان به مشکوری، دکتر ناصر عبدالغفارچی، سیدعلی مشکوری، دکتر زین‌الله پروچادای، مرحوم دکتر نوابی، محمد باقر، فاطمه قاضیه، دکتر مجید معارف، دکتر هوشنگ اعلام، ایرج افشار، دکتر محمدرضا وحیدی، ابوالفضل عطیعی، جواد بشری، محمدکاظم عطیعی، محمدکاظم رحمتی، وفادار مرادی، سیدفیه سلطان‌فر، حسین منقی، دکتر توفیق ماسوم پور سبحانی، سعید اشفاق‌نژاد، سیدمحمد موسوی، رضا خوشدل، مهدی علی احمدی، نماینده کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، عبدالکریم جریزاده، حسین مفید، ناصر گلزار، مجید غلامی جلایی، حسن یازبان و محمدحسین اسلام‌پناه. همچنین در این مراسم با اهداء لوح تقدیر، از زحمات حاجت‌الاسلام والمسلمین استاد سیداحمد اشکوری تقدیر شد. در پایان این مراسم نیز لوحه اهداکنندگان کتاب برده برداری شد.

حامیان نسخ خطی تکامیلان انبیشه
حامیان نسخ خطی و فهرست‌نگاران، حامیان فرهنگ و تمدنی هستند که پیشینه‌ای چندین هزار ساله دارد. محمدحسین سفارهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در این مراسم ضمن بیان این مطلب اظهار داشت: «یکی از مهمترین پژوهش‌های کسانی که در کار تصحیح و رجوع به نسخه‌های پیشین هستند، دقت مریدانه و محذوبودن آنها است.» وی نسخه‌های خطی را جدی‌ترین مستندات موجود درباره گذشته فرهنگ و تمدن دانست و گفت: «البته دلایل دیگری نیز برای عقب رفتن به گذشته داریم، اما نسخ پرمایه‌ها در گذشته است.» سفارهرندی در ادامه افزود: گذشته، مانند تکه‌های پازلی است که قفاط حوالی می‌شمارد در خود دارد و تلاش مضاعف را برای کاویدن جهت احیای میراث فرهنگی می‌طلبد. سفارهرندی در پایان، سید احمد اشکوری را پژوهشگری دانست که در کارنامه فرهنگی خود رتبه‌های فراوانی را برای رسیدن به حقیقت مستتر در آثار کهن تحمل کرده است و در این زمینه قابل اعتماد نیز هست.

تقدیر از میراث فرهنگی
نسخ خطی در میان تمام استاد و مدارک تاریخی،

مؤثرترین سند میراث فرهنگی و نشانه‌ای از هویت ملتها است. دکتر غلامعلی حدادعادل، رییس مجلس شورای اسلامی، در آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی، نگهداری از نسخه‌های خطی در کتابخانه مجلس را مایه افتخار دانست و آن را وظیفه مجلس عنوان کرد. وی در ادامه گفت: کتابخانه مجلس شورای اسلامی فراتر از نیاز نمایندگان مجلس است، چرا که آنها برای قانونگذاری لزوماً به این مرجع علمی و پژوهشی نیاز چندانی ندارند. تبدیل کتابخانه مجلس به یک خانه ملی، تقدیری غیرقابل اجتناب است و یکی از وظایف مجلس نگهداری از این میراث جاودانه است. حدادعادل در ادامه با اشاره به روند تهیه و آماده‌سازی یک نسخه خطی برای انتشار، با زنجار نسخه‌های

مشکلات موجود، چندان واقع‌بینانه نمی‌تواند باشد، اما می‌توان به عنوان کانهایی نخستین و به اندازه توشه و توان، با معرفی تلاشها و خدمات علمی پژوهندگان، سخت‌کوش عرصه‌های متن پژوهی، نسخه‌شناسی، فهرست‌نگاری، کتابشناسی و دیگر فعالان رهیویان و حامیان نسخ خطی، تلاش آنها را ارج نهاد و در عین حال زمینه علاقه‌مندی و آشنایی نسل جوان را با این مقوله فراهم آورد.

عدم حفاظت از نسخ خطی، خطر برای میراث فرهنگی
تمام مسجلمان و دانشمندان می‌خواهند آنچه را که در جلد چرمی یک کتاب پنهان شده کشف کنند، بنابراین نمی‌توان خوان کرد که نسخ خطی چاپ نیستند به تعبیر دیگر، هیچ نسخه خطی فاقد ارزش یا کم‌ارزش نیست.

دکتر فرانسس ریشارد، پژوهشگر و فهرست‌نگار فرانسوی با این مقدمه به سراغ بحث کونیکولوژی یا نسخه‌شناسی رفت و با اشاره به اینکه امضای امروز نسخه‌شناسی به عنوان یک فن، پیشرفته‌های شایانی کرده، از عدم فهرست‌نگاری و محافظت نسخ، به عنوان خطری که میراث خطی را تهدید می‌کند یاد کرد. این پژوهشگر فرانسوی معتقد است: «هر چند در طی سی سال اخیر تغییرات زیادی در شیوه‌های فهرست‌نویسی صورت گرفته و تقریباً سالانه دهها مجلد فهرست در جهان منتشر می‌شود و فون جدیدی چون فهراس‌ساختن نسخه‌های خطی، عکس و استفاده از شیوه‌های امروزی تریچون CD و عکسهای دیجیتال، فهرست‌نویسی را آسان‌تر کرده، اما طبعاً این شیوه‌ها توقعات و احتیاجهای جدیدی نیز آفریده است.»

دکتر فرام‌ساختن نسخه‌های خطی، عکس و استفاده از شیوه‌های امروزی تریچون CD و عکسهای دیجیتال، فهرست‌نویسی را آسان‌تر کرده، اما طبعاً این شیوه‌ها توقعات و احتیاجهای جدیدی نیز آفریده است.»

دانشمندی است که آماده کشف چیزهای جدید است. وی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به نقش سیداحمد حسینی اشکوری در تهیه فهرسهای جامع بدون حاشیه برداری، وی را از اولین علمایی دانست که به همراه توفیق منقی، یک نسخه خطی، عکس آن را نیز منتشر کرده است.

ریشارد در پایان، لزوم یکسوروی از نسخه‌های خطی را امری غیرقابل اجتناب دانست و اظهار امیدواری کرد که اعتبار به تمام عناصر کتابخوانی و نسخه‌شناسی که توصیف مفصل یک نسخه خطی است، رواج یابد. **نسخه‌های خطی در کتابخانه مجلس مرمت می‌شوند**
کتابخانه مجلس شورای اسلامی نسخه‌های خطی را به صورت رایگان مریم می‌کند. دکتر علی اشرف صادقی، مدیر علمی آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی با اعلام این خبر از تمامی کسانی که به دلایل مختلف حاضر در فروش نسخه خطی خود نیستند، خواست تا آثار خود را برای مریم رایگان به کتابخانه مجلس شورای اسلامی ارائه و بیازوند. وی در بخش دیگری از سخنانش، چاپ مجدد آثار

دانشگان را به دلیل مشخص شدن تاریخ علم در ایران و تمدن اسلامی و بازشناسی مهم ایرانیان در تمدن بشری و رتد تحول زبان فارسی، مهم خوانند و یادآور شد که تصحیح و تحلیله نگاری بر نسخ خطی، علمی است که در تمام دنیا جایگاه خاصی در شکل‌گیری علوم جدید دارد. دکتر علی‌اشرف صادقی، در ادامه از مسئولان کتابخانه‌های برجسته و مهم کشور چون کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، کتابخانه ملکه، آستان قدس ... خواست تا با عکسبرداری از نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه‌هایشان با همکاری با مواد و مصالح و بدین وسیله دسترسی پژوهشگران به مواد و مصالح تحقیقی را آسان‌تر کنند.

بایودانگاری جهانی با انتشار ویژه روش
شایسته فرهنگ برجسته ایران و اسلام اگرچه که باید و شاید در جهان شناخته نشده و این مهم، نیازمند سیداحمد حسینی اشکوری، فهرست‌نگار برجسته، در آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی که در تقدیر از خدمات فرهنگی وی برگزار شده بود، بیان این مطلب گفت: «جهانی کردن فرهنگ ایرانی-اسلامی و به واسطه فهرست‌نگاری میراث مکتوب به زبان انگلیسی و فراهم ساختن نسخه‌های خطی-عکس، جهت سهولت تحقیق باید در اختیار پژوهشگران قرار بگیرد»

وی در ادامه خدمات فرهنگی خودش را به سه بخش اصلی تقسیم کرد و گفت: بخش اول کار بنده، فهرست‌نگاری آثار مکتوب و نسخ خطی به جامه‌مانده از پیشینیان بوده است. در بخش دوم به نگارش شرح حال و ترجمه آثار دانشمندان شیعی پرداخته‌ام و بخش سوم خدمات فرهنگی بنده تصحیح و احیای متون کهن اسلامی و دینی بوده است.»

این فهرست‌نگار در هفته افزود: «باید به هر شکل که ممکن است، ضمن اولویت‌تاکت شدن آثار برای فرهنگ سرگرمی ایرانی، اسلامی، به نشر این فرهنگ در جهان همت گماشت.»

حدیث زندگی اشکوری حدیث عشق است
حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان در مراسم بزرگداشت حامیان نسخ خطی گفت: «حدیث زندگی استاد اشکوری حدیث عشق است.» وی به فعالیتها و خدمات شایان اشکوری به فرهنگ مکتوب ایران اشاره کرد و افزود: «در درجه اول خدمت به مذهب و علم کسانی هستند که علم را برای علم می‌خواهند و آن را یک ارزش می‌دانند و اینکه علم در اختیار چه کسانی است و آیا دانش اخروی دارد یا ندارد برای آنها مهم نیست.»

و ترجمه‌ها که گاه از فارسی به عربی ترجمه شده است.»

مختارپور
در بخش ویژه آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی، از خدمات هنری و انتزاعی لوئیس مختارپور و علیرضا مختارپور، فرهودی لیلی، جلد کتاب لوئیس مختارپور، موسیقی‌است از پیشترین آثار موسیقی خود را براساس اشعار حماسی فردوسی و منظومه‌های علافانه نظامی گنجوی نوشته اجرا کرده است.

در این مراسم، از علیرضا مختارپور مدیرعامل انتشارات اهل قلم نیز به مناسبت چاپ صدمین کتاب از مجموعه دانشوران ایران و اسلام در سال ۱۳۸۴ تقدیر شد که این صد کتاب، بسیاری از جوانان و حتی بزرگان را با میراث گرانباهای متون کهن و مفاخر کشورمان آشنا کرده است.

کمتر از هزار عنوان در ۲۷ سال!

گزارشی از وضعیت انتشار نمایشنامه

نگار پیرام

بر اساس آمار خانه کتاب ایران، از سال ۵۷ تا ۸۲ تنها ۸۱ عنوان نمایشنامه منتشر شده که از این تعداد ۷۵ عنوان نمایشنامه و چشمه شده و ۶۶ عنوان نمایشنامه عنوان نمایشنامه و چشمه شده و ۱۷ عنوان از ۸۱ نمایشنامه موجود نیز توسط ناشران شهرستانی به چاپ رسیده‌است از طرفی فقط ۱۶۹ عنوان از این نمایشنامه‌ها به چاپ مجدد رسیده‌اند.

ضعف نشر نمایشنامه تنها به تعداد اندک نمی‌شود بلکه شمارگان هیچ‌کدام از این نمایشنامه‌ها نیز بیشتر از ۲ هزار جلد نبوده‌است. به راستی نقص و کاستی حوزه نمایشنامه نویسی از کجاست؟ می‌شود کیفیت ادبی و هنری نمایشنامه‌ها را از جنبه ناشران به این زاری ادبی‌ها؟

حرمت تکثیر فرورخته‌است

محمود استاد محمد در بیان دلایل پایین بودن شمارگان نمایشنامه‌های منتشر شده می‌گوید: «متأسفانه از یک سو جامعه فرهنگی ایران اقدام موزی برای رواج تئاتر در بین مردم انجام ن داده و از سوی دیگر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تاکنون برای هموار کردن راه انتشار نمایشنامه‌ها فعالیت چندانی نداشته‌است. به همین دلیل نمایشنامه‌های منتشر شده در سراسر تهران و شهرستانها توزیع نشده و خوانان ایرانی نیز عادت به نمایشنامه خواندن ندارند. بنابراین طبیعی است که شمارگان نمایشنامه‌ها پایین باشد»

وی دربارهٔ کیفیت نمایشنامه‌های چاپ شده معتقد است: «عقب نمایشنامه‌هایی که در حال حاضر منتشر می‌شوند» البته به غیر از نمایشنامه‌های نویسندگان قدیمی و حرفه‌ای که قابل دفاعند- سرازاران! شمارگان ادک هستند. در حال حاضر من عضو شورای بازخوانی نمایشنامه‌های مرکز هنرهای نمایشی هستم و نمایشنامه‌هایی را که برای چاپ ارائه می‌شوند می‌خوانم.

بنابراین می‌توانم به‌راحتی بگویم بسیاری از نویسندگان این نمایشنامه‌ها حتی زبان فارسی را در حد دوره دبیرستان نمی‌دانند. این افراد تئاتر زبان دراماتیک و حتی زبان مردم عام را نمی‌شناسند. درحالی‌که یک نمایشنامه‌نویس باید علاوه بر آشنایی با تئاتر و نمایشنامه‌های شاخص ایران و جهان به زبان مردم خود نیز تسلط داشته باشد. چون او فراموش است در متن نمایشنامه خود دیالوگ بنویسد، بنابراین لازم است زبان اثرش، پادشاهان، کودکان، کارگران، دانشمندان و... را شناخته و آنها برای شخصیت‌پردازی نمایشنامه‌های اش استفاده کند.

نویسندگان نمایشنامه‌های «آنگلیز و شب‌بست و یکم» با بیان اینکه بسیاری از نمایشنامه‌نویسان امروز طیفه تئاتر و هنر را فراموش کرده‌اند، می‌افزاید: «چون برای اجرای تئاتر برنامه‌ریزی مناسب نداریم، دلمان را به چاپ نمایشنامه خوش کرده‌ایم، اما باید به خواننده عام حق بدیم که از نمایشنامه استقبال نکند. از طرفی سالها پیش مردم منتظر انتشار نمایشنامه بودند و امیدشان داشتند متنی که چاپ می‌شود، ارزش خواندن دارد و حداقل تأثیر مثبتی که چاپ نمایشنامه‌ها حتی بدون اجرا هم زیاد بود ولی به‌تدریج آفکار کارهای ضعیف و ضدتئاتری چاپ شد که به‌تتها ناشران حتی مخاطبان کتاب نیز با نمایشنامه‌ها قهر کردند.

چون نمایشنامه‌های امروز حرمت تئاتر را فرورخته‌اند، استاد محمد می‌افزاید: «در تئاتر و در واقع نمایشنامه‌نویسی کیفیت نویسنده‌ها خودن روشن نیست. نویسنده‌ها می‌دانند به‌یک‌جایک نمایشنامه‌نویس رسیده یا خیر، پیش از این جامعه تئاتری ما به کیفیت این هنر و روزساعت آن اهمیت می‌داد و هیچ کس به خود اجازه نمی‌داد که بی‌پوده عنوان نمایشنامه‌نویس را به خوداطلاق کند، چون متقدمان هنری جایگاه مثبت شده‌ای داشتند. ممکن بود به هر دلیل یک

نمایشنامه ضعیف چاپ شود ولی اگر منتقدان کتاب وارد می‌کرد، نویسنده کتاب، خود را نمایشنامه‌نویس تصور نمی‌کرد، به همین دلیل دوباره به آموختن می‌پرداخت و زمانی که کاملاً تئاتر و زبان دراماتیک را می‌آموخت، نمایشنامه می‌نوشت، اما در این دوره می‌گویند که هر کس یک میلیون تومان پول داشته باشد می‌تواند کتاب چاپ کند و حتی در پایان آن نقدهایی نیز در نهایت کتابش چاپ شود»

تعداد نمایشنامه‌های خواندنی کم است

علیرضا نادری شمارگان نمایشنامه‌ها و تعداد خوانندگان آنها را بسیار اندک می‌داند، اما معتقد است اگر نمایشنامه‌ای از بهرام پهلوی حتی با شمارگان بالا منتشر شود، فروش خوبی خواهد داشت.

وی می‌گوید: «نمایشنامه‌نویس باید زمانی بنویسد که بلدان نوشته‌اش ارزش خواندن دارد و نشر نیز آن نوشته را با کیفیت خوب منتشر خواهد کرد، اما فروش و برگشت سرمایه زمانی

که شمارگان نمایشنامه در این کشورها نیز پایین است. چون مردم دوست دارند موقع خواندن کتاب یک سیر داستانی ساده را دنبال کنند. اما تفاوت سایر کشورها با ما در این است که در کشورهای دیگر، نمایشنامه‌ها توسط دولت خرید می‌شوند. در واقع دولت نصف تعداد نمایشنامه‌هایی را که منتشر می‌شود برای کتابخانه‌ها و مراکز ادبی و هنری می‌خرد، در نتیجه ادبیات نمایشی آنها رشد می‌کند چون نمایشنامه‌نویس از نوشتن نمایشنامه دست نمی‌کشد و به تبع آن، نقد نمایشنامه نیز گسترش می‌یابد»

این ناشر و نمایشنامه‌نویس، انتشار نمایشنامه را دشوار توصیف کرده و می‌گوید: «انتشار نمایشنامه برای ناشر سودآور نیست، چون حتی در فهرست خرید کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز نمایشنامه جایگاهی ندارد. به‌عنوان نمونه من نمایشنامه «هتل عروس را که برنده جایزه جشنواره فجر بود به دو زبان منتشر کردم. ولی وزارت ارشاد حتی ۱۰ جلد از آن را خرید. درحالی‌که می‌توانست

این نمایشنامه را برای مراکز هنری نمایشی تهران و شهرستانها بفرست.

به همین دلیل من مجبورم نمایشنامه‌هایی را که فروش ترفه خمیر کنم، و کاغذ آن را به چاپ کتاب دیگری اختصاص دهم. چون در شرایطی که حتی دولت نیز از نمایشنامه و ناشر نمایشنامه حمایت نمی‌کند، کتاب‌فروشی‌ها نیز این کتابها را نمی‌گیرند. چون فکر می‌کنند مخاطب ندارد. درحالی‌که بارها دانشجویان از من پرسیده‌اند از کجا می‌توان نمایشنامه‌های جدید را خرید؟ پس مخاطب داریم ولی به آن توجه نمی‌کنیم و نمایشنامه‌ها را در دسترس او قرار نمی‌دهیم.»

بزرگی معتقد است: «اگر در زمان اجرای یک نمایش، متن آن نیز منتشر شده و در دسترس مخاطب قرار گیرد، در فروش خوبی خواهد داشت. اما کمتر کسی می‌تواند همزمان با اجرای نمایش متن آن را نیز بچاپ کند. چون ناشران هم تمایل دارند که بعد از اجرا و استقبال از نمایش، متن آن را چاپ برسانند. حتی اگر متن نمایش همزمان با اجرا منتشر شود، مگر مخاطبان تئاتر چند نفرند. چرکه تعداد از آنها به خواندن متن یک نمایش اجرا شده علاقه‌مندند؟»

چون جذاب‌ترین نوع ادبیات نمایشنامه‌است

آثر کامی می‌گوید که جهان‌شمارترین نوع ادبیات، نمایشنامه است چون باعث ارتباط فکری فرهنگ‌ها می‌شود. جیستاپزینی با استاده به این گفته کامی، به نقد وضعیت نشر نمایشنامه می‌پردازد: «هرم ما خواننده صرف نمایشنامه نیستند و ترجیح می‌دهند تئاتر را روی صحنه ببینند. آنها نمایشنامه را به عنوان متنی مستقل نمی‌شناسند. البته در سفرهایی که به ژاپن انگلیس، کانادا و... داشتیم، متوجه شدم

چنین مشکلاتی دارد.» وی نمایشنامه را سخت‌ترین ژانر ادبی دانسته و علت آن را اینکه بیان می‌کند: «هفت‌اسمی به ماجرای تاریخی ارتباط نمایش و شعر برمی‌گردد. در اسطوره یونانی‌ها شعر خود اساسی‌ترین ویژگی‌های درام را نیز ذکر کرده‌است تاریخ درام نویسی، پنج قرن پیش از میلاد مسیح، عهد اولی خود را با نمایش و شعر و عقاید علیه اسطوره و اسطوره‌مداری بسته‌است. بنابراین نمایشنامه از نظر زبان به شعر نزدیک‌است، از همین رو زبان نمایشنامه بسیار پلایه‌دتر از فیلمنامه است. چراکه نمایش، قدرتی یک موقعیت‌آسنایی و فیلم‌مدان زندگی‌است. این تفاوت باعث خاصی تر شدن مخاطب تئاتر است و هنر فردگی و زبان‌ورزی نمایشنامه باعث شده که هر نمایشنامه به تعداد کارگردان‌های آن اجرای متفاوت داشته باشد. درحالی‌که فیلمنامه تنها یک بار و به‌وسیله یک کارگردان قابل ساخت و تولید است. همچنین نمایشنامه پیوند عمیقی با فلسفه دارد»

نویسنده نمایشنامه «آندرانیک» به مقایسه نمایشنامه نویسی ایران با سایر کشورها پرداخته و می‌گوید: «در اروپا به علت خاص بودن تئاتر، نسبت به این هنر شناخت و نگاه ویژه‌ای وجود دارد که نشان‌دهنده ظرفیت بالای آن است و اگر در آنجا هم مثل ایران آن نمایشنامه کمتر از رمان چاپ می‌شود، حداقل برای آن اجرام کافیاند. اما در ایران هنوز شناخت نسبت به خاص بودن تئاتر و هم اتفاق نرفته و این عدم شناخت باعث کم شدن مخاطبان نمایشنامه شده‌است. حتی حرفه‌ای‌ها کنج‌ها نیز به‌ندرت سراغ نمایشنامه‌های چاپ شده می‌روند. به همین دلیل است که شمارگان نمایشنامه کتابخانه‌ها نیز به‌ندرت سراغ نمایشنامه‌های چاپ شده می‌روند. به همین دلیل است که شمارگان نمایشنامه پانصد نسخه برای اروپاییان یک شوخی بقی می‌شود و اگر همت یکی دو ناشر یک نمایشی نبود، انتشار همین تعداد نیز چیزی شبیه محال بود»

تکراری ناشران بی‌مورد است

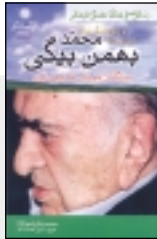
نعمه نمینی درباره استقبال ناشران از انتشار نمایشنامه معتقد است: «تبعیت ناشران نسبت به نمایشنامه قدیمی است و فکر می‌کنند وضعیت نمایشنامه‌های ما مثل دهه ۴۰ است. درحالی‌که دانشگاه‌های بسیاری فرآیند تحصیل تئاتر داشته‌اند. این فرآیند تحصیلات اگر حرفه‌ای نباشد، حداقل خوانندگان خوبی هستند. بنابراین تکراری ناشران بی‌مورد است. شاهدان گفته نیز ناشرانی که حرفه‌ای‌ها به نظر من تکراری ناشران دریا و نشر نمایشنامه باعث شده که شمارگان نمایشنامه پایین باشد»

وی همچنین معتقد است: «در مجموع، کتابهای تئاتر سرتوشی به غیر از سایر کتابهای ایرانی ندارند. وقتی کتابی‌ها می‌نویسند، توان نقد را ندارند که شمارگان نمایشنامه بالا باشد. از طرفی اغلب نمایشنامه‌های ترجمه شده‌ای که امروز چاپ می‌شوند، ترجمه‌های متوسط و گاه ضعیف دارند. چون نظارتی روی چاپ این نمایشنامه‌ها وجود ندارد»

نویسنده نمایشنامه «خواب در فنجان خیال» و توزیع نمایشنامه‌ها را نیز بسیار بااهمیت دانسته و می‌افزاید: «ناشران می‌توانند کتابهایش را برای فروش در غرفه‌های تئاتر شهر بگذارند و یا حتی در دانشگاهها توزیع کنند. چون نسل جدید تئاتر، فضای‌های تازهای راه‌هم وجود آورده و جوانان دوست دارند بیشتر بخوانند بنابراین توزیع نمایشنامه‌ها می‌تواند این امکان را برای آنها فراهم کند. حتی به نظر من برخی از دانشجویان رشته‌های دیگر نیز به نمایشنامه علاقه دارند و از آن متن رمان و کتابهای روان‌شناسی استقبال می‌کنند»

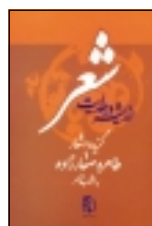
درباره محمد بهمن بیگی

محمد بهمن بیگی بنیانگذار آموزش عشایری ایران با نوشتن «بخارای من» ایل من در میان اهل قلم به نامی آشنابل شد. نثر شیرین و روان او سبب شد تا این معلم لاسلوز و سخت‌کوش مورد توجه هنرمندان و نویسندگان نیز قرار بگیرد. انجمن آثار و مفاخر فرهنگی که پیش از این زندگی نام و خدمات علمی ۶۵ تن از بزرگان علم و فرهنگ این سرزمین را منتشر کرده است، تقصیر و ششیم مجموعه خود را به زندگی نام و خدمات علمی و فرهنگی استاد محمد بهمن بیگی اختصاص داده است. مجموعه ای جذاب و پر از سعادت شیرین و خوادنی افراد و اشخاص مختلفی نیز در این مجموعه درباره محمد بهمن بیگی اظهار نظر کرده‌اند و مقالاتی را به ایرج افشار، مهدی پوربام، آبراهیم حقیقی، مهین دست‌صلیبیان و چند نام آشنای دیگر اشاره کرده. اما بی‌تعارف خواندنی‌ترین بخشهای این مجموعه، تستهای است که به قلم شیرین استاد بهمن بیگی نگاشته شده است. بهمن بیگی اگر به ذهن دوعوی ادیب بودند اما هرگاه قلم به دست می‌گیرد در نقش نویسنده ای توانا و

زیردست ظاهری می‌شود. فرازهایی از بخارای من، ایل من و «ا که در این مجموعه نیز آمده است، مرور می‌کنیم. من در یک جادر سیاه به دنیا آمدم. روز تولدم مادامی را دور از کره شیری نگاه داشتند تا شبیه بشوند. در آن ایام اجنه و شیاطین از شبیه‌اسب وحشت داشتند. هنگامی که به دنیا آمدم و معلوم شد که بحمدالله پسر و دختر نیشتم، پدرم تیرتنگ به هوالداخت. من زندگی را در جادر با تیرتنگ و شبیه‌اسب آغاز کردم. در جهان سالگی پشت قاش زین نشستم. چیزی نگذشت که تنگک خفیف به دست دادند تا سه سالگی حتی یک شب هم در شهر و خانه شهری به سر نیرزم. ایل ما در سال دومریه از نزدیکی شیراز می‌گذشت. دست فرودمان و دوره گردان شهر سیاه شیرینی و حلوا در راه ایل می‌گسترند. پول نقد کم بود. من از کسبم بشم و کسبک می‌گرفتم و دلی از خدا در می‌آوردم. مزه آن شیرینی‌های یاد و بازان خوردند و گرد و غبار گرفته و هنوز در زیر دندان دارم. از نشین اسم شهر قند در دلم آب می‌شود و زمانی که پدرم و سپس مادرم را به تهران تبعید کردند تنها فرد خانواده که خوشحال و شادمان بود، من بودم.

انديشه در هدايت شعر

خرد به رهروی تنها می‌ماند
 مهوت مهمه مائین‌ها
 «اندیشه در هدایت شعر» عنوان کتاب است حاوی برگزیده‌ای از اشعار طاهره صفرازاده و سه گفت‌وگو درباره شعر. شعرهای این مجموعه که به انتخاب خود شاعر گزینش شده‌اند، سروده‌های وی از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۲ است. کتاب حاضر، برگزیده اشعار ده مجموعه شعر طاهره صفرازاده است که عناوین آنها عبارت است از: رهگذار مهتاب، دفتر دوم، سد و باروان، طنین در دشت سقر، نسیم، مرغان منجی، بیعت با یاداری، دیار صبح، در پیتواز صبح و روشنگر راه. صفرازاده در مقدمه می‌نویسد: «اندیشه در ره‌ساز و خرد و در عقول از گمان و خیال است. که گمان به فوایش و آن‌مجدالسان را از حقیقت بی‌باز نسیازد؛ چهل صحنه پاپانی کتاب به سه گفت‌وگو شاعر درباره صحنه اختصاصی دارد که عبارتند از: گفت‌وگو با محمد حفرقی که نخستین بار در سال ۱۳۵۰ در مجله فرودسی چاپ شد و گفت‌وگو با محمد علی اصفهانی که به مناسبت سالگرد ۱۳۵۰ سال ۱۳۵۶ چاپ شد و است از حایمان یهودی کریستف کلمب، رود ماسومانی گوی توسط پهلیمان به آمریکا، توفیق پدیده بر امپریالیسم آمریکا، لای و کاخ سفید، ناگفته‌های روسایی، واتر گیت، تزویج بت پرستی در آمریکا، اولین دولت کملاهوری آمریکا... این کتاب با ۱۹۲ صفحه، در ۳۰۰۰ نسخه و با قیمت یک هزار و ۵۰۰ تومان به بازار کتاب عرضه شده است.

آرمگدون
 «آرمگدون» سرزمینی است که به عقیده بنیادگرایان انجیلی آمریکا، جایی میان اردن و فلسطین واقع شده است. آنها معتقدند در آخر الزمان جنگ هسته‌ای بزرگی در این منطقه اتفاق می‌افتد که منجر به نابودی و تخریب بخشهای عظیمی از جهان می‌شود. انتشارات هلال به ناگهی کتابی با عنوان «آرمگدون» منتشر کرده که در آن نویسنده کتاب، محمود التجیری، به نقد این عقیده می‌پردازد. وی اشاره به اینکه این عقیده در اثر آمیختگی مسیحیت با صهیونیسم به وجود آمده، درباره هدف خود از نوشتن این کتاب در مقدمه می‌نویسد: «این کتاب تلاش دارد به واقعیت و حقیقت عقیده صهیونیستی آرمگدون و چارچوب و تئوریک تو صهیونیستها پیروزد که آن را مطرح ساختند و تأثیر آن بر سیاست آمریکا را بی‌اطمینان سازد و از جهت کامیبت بر جهان و اتحادیه‌بان با صهیونیستی مومن به آرمگدون مشخص است اینکه این اتحادیه کهجا می‌جاءند و جایگاه دلس در برنامه این افراد برای فرجام جهان چیست و سرانجام اینکه افکار ایشان چه خطری بر صلح جهانی دارد. این کتاب که توسط قیس زعفرانی و رضا عباسپور ترجمه شده، با ۱۵۶ صفحه، در ۳۰۰۰ نسخه و با قیمت یک هزار و ۵۰۰ تومان به بازار کتاب عرضه شده است.

یدالله
 «گریس هائل» نویسنده و روزنامه نگار سرشناس آمریکایی است که نوشتن متن سخنرانیهای رییس جمهور پیشین آمریکا را نیز به عهده داشت. وی علاوه بر بهره‌مندی از تربیت خانوادگی، فرهنگ و اخلاق نیک، مسیحی برجسته‌ای است. این نویسنده پیش از این، کتابی با عنوان «پیشگویی و سیاست» در آمریکا منتشر کرده که در آن به بررسی صهیونیسم مسیحی و صهیونیسم یهودی پرداخته است. هائل در سال ۱۹۹۹ کتابی با عنوان دست‌خاوند، نوشت که بلافاصله بعد از انتشار ناپاک شد. وی در این کتاب به بررسی مسئله صهیونیسم و رابطه آمریکا با اسرائیل می‌پردازد. او در این کتاب سعی دارد به پرسشهایی پاسخ دهد که مردم نیازد قابل سیاست آمریکا در خاورمیانه از زمان برپایی اسرائیل با آن مواجهند. پرسشهایی چون: چرا ایالات متحده به خاطر جلب رضایت اسرائیل بر روی منافع سیاسی خود در خاورمیانه پای می‌گذارد؟ و چرا ایالات متحده سیاست خود در خاورمیانه را بر پایه منافع اسرائیل بنامی نه‌اند؟ این کتاب به طور کل به بررسی مفاهیم فکری بنیادگرایی مسیحی انجیلی آمریکا و نقش آن در اتخاذ تصمیمهای ایالات متحده به طور عام و در خاورمیانه می‌پردازد. کتاب دست‌خاوند، با عنوان «یدالله» توسط قیس زعفرانی از عربی به فارسی ترجمه شده و با ۱۵۶ صفحه، در ۳۰۰۰ نسخه و با قیمت یک هزار و ۲۰۰ تومان به بازار نشر عرضه شده است.

تاریخ ناگفته و پنهان آمریکا
 «تاریخ ناگفته و پنهان آمریکا» نوشته عدنان انکار است که تفسیر صاحب‌خلق آن را به فارسی ترجمه و تألیف کرده است. عدنان انکار، نویسنده و تدوین‌شده ترک، مشهور به هارون جحی است که در این کتاب به تاریخ شکل‌گیری و تحولات سیاسی اجتماعی و فکری باصصد ساله تمدن صلیبی - صهیونیستی غرب پرداخته است. این کتاب در دو فصل به سه‌وی دنیاى جدید و نظام حاکم بر آمریکا تألیف شده که برخی از عناوین زیرفصلهای آن عبارت است از: حایمان یهودی کریستف کلمب، رود ماسومانی گوی توسط پهلیمان به آمریکا، توفیق پدیده بر امپریالیسم آمریکا، لای و کاخ سفید، ناگفته‌های روسایی، واتر گیت، تزویج بت پرستی در آمریکا، اولین دولت کملاهوری آمریکا... این کتاب با ۱۹۲ صفحه، در ۳۰۰۰ نسخه و با قیمت یک هزار و ۵۰۰ تومان به بازار کتاب عرضه شده است.

دیدار در متن یک شعر

نگاهی به مجموعه نقد های زنده یاد حسین منزوی

رها شادخواار

اظهار نظر ناخوشایند درباره همگنانشان اتفاق است که به ندرت روی می‌دهد.این حال این اتفاق نادر همواره برای مخاطبان جدی شعر، جذاب بوده «دیدار در متن یک شعر» یکی از این اتفاقات نادر و تامل‌ناپذیر است.زنده‌یاد حسین منزوی غزلسرای به سراغ ۲۶شعر از ۳۶شاعر معاصر رفته است که از مشهورترین آنها می‌توان به منوچهر آتش، هوشنگ ابتهاج، مهدی اخوان ثالث، علی اکبر دهخدا، محمدحسین بهرپایر و... اشاره کرد.اهل فن می‌دانند که منزوی یکی از تأثیرگذارترین شاعران عصر ما بود. بسیاری از شاعران نسل جوان ما از نحوه سخن او تأثیر پذیرفته‌اند.
پدید آمدن به جای معرفی این اثر که اسامی نامشمارگان ۳۰۰۰ نسخه از سوی نشر آفرینش به چاپ رسیده است ، به سراغ سه تن از شاعران نسل امروز برویم و از آنان درباره این کتاب بیروسیم. البته سخن این عزیزان به «دیدار در متن یک

کتاب توجه مرا جلب کرد این بود که بعضی جاها احساس می‌کنیم این نوشته ها نقد شعر نیست بلکه منزوی می‌خواستند با نگاه فرار دادن یک شعر درها و حرفهای اجتماعی اش را بگوید که البته بعضی وهتالحن او در بیان این مطالب شعر گونه می‌شود یا مثلا در نقدی که بر شعر (موسای) حمیدی شیرازی نوشته گویم یا خود شعر کاری نداشته بلکه یادداشتی غریبانشاکونه احساساتی درباره آن نوشته.

مهمترین حسن این کتاب - به نظر بنده- این است که در آن یک شاعر جدی درباره شعر شاعران جدی دیگری اظهار نظر کرده و این چیزی است که درباره شاعران جدی ما کمتر اتفاق می‌افتد.اگر چه از نقد یک شاعر بر شعر دیگر نمونه‌هایی در ادبیات معاصر داریم اما تعداد آن اندک و انگشت‌شمار است.

شاید یک شاعر بهتر از منتقدی که شعر نمی‌گوید و شعرا را به معنای حسنی اش نمی‌شناسد، بتواند درباره شعر حرف بزند.اگر چه عیب آن هم این است که همان حال و هوای شاعرانه باعث شده که منزوی یک مقدار حسنی‌تر با شعر برخورد کند.این نکته را در نظر بگیریم که معمولاً شاعران

مادی خوانساری

رضایی فرحانی

هادی خورشاهیان

به صورت جدی درباره کار هادی اظهار نظر نمی‌کنند و اگر هم این کار را بکنند به صورت محافظه کارانه است.منظور منتقدان شاعر نیست.شاعران ما (بجز اخوان که نقد مفصلی بر «هوای تازه» نوشت) چنین آثری از خود بر جای نگذاشته‌اند.سأله‌است که ما چیزی به اسم نقد دوفی نداریم. وقتی کسی با خواندن متنی می‌گوید از آن لذت می‌برم، حرف کمی نیست. آن فرد با اطلاعات خودش متن را خوانده و ناخودآگاه آن را تأثیر کرده و چیزیهای در آن یافته که باعث شده از آن لذت ببرد.مسئله اصلی این است که این نقدها بقدر حرف برای گفتن دارد و نقد به معنای تأثیر کردن که بعد از انقلاب مطرح شده و رواج یافته، بقدر و تا چه اندازه کرده‌کشایوده است.»

شاعران متن را صدمی‌کند

رضایی فرحانی نیز از دیگر غزلسرایان جوانی است که علاقه‌مندان به غزل نیکولاسیک با اقبال او آشنا می‌دارند. او سخن هادی خورشاهیان را درباره یک شاعر برجسته که در نقد کار بزرگی انجام داده‌باشد، بطور امانه می‌دهد: «متأسفانه اکثر مجری‌ها از یک چهره صد صد شخصیت در این زمینه نام ببریم، به یک معنای توأیم بگویم چنین کاری ناسلامتی جز برای من و دوایی... خارج از این مغوله که آیا ما آنها را شاعر خوب می‌دانیم یا نه و اصلاً باید شعر آنها رابطه برقرار می‌کنیم یا خیر، اگر از یک دید کلی به این قضیه نگاه کنیم متأسفانه می‌بینیم در زمینه نقد، شاعران ما درگیر تعارف، مدهائنه و بی‌نوعی غرض ورزی هستند که طبیعتاً در عرصه و رقابت شعر با هم وجود دارد. حجم آثاری که به عنوان نقد شعر در عرصه مطبوعات و بازار کتاب به چاپ می‌رسد، زیاد است. همه نویسندگان این قدها هم مدعی نقد علمی هستند.اما واقعیت امر این است که اتفاق خیلی‌که و جود دارد، علم و وجود همین نگاههای شاعران به شعر بکلیدگیر است. به نظر من بهترین نقدها را بر

شعر، شاعران می‌نویسند. من با تاریخچه نقد به معنای آکادمیک آن در غرب کاری ندارم. چرا که آنها در این کار پشتوانه‌ای دارند که ما از آن بی‌بهره‌ایم. البته اگر ما هم ر که‌های گذشته ادبیات خود را در سه چهار قرن اخیر دنبال کنیم می‌بینیم نقد ما چندان هم بی‌عقب نیست. اما به معنای امروزی که اینخورد نقد دانشگاهی بوده‌اند و غریب‌ها در آن سابقهٔ کلان دارند، ما چنین نقدی نداریم. یک مسئله مهم، توهم ما درباره نقد علمی است. اصلاً کسی نیامده بگوید شعر این نقد علمی چیست. هر کس در حوزه نقد وارد شده و در این کار پیشکار به خرج داده، به عنوان یک منتقد شناخته شده است. هم‌ماظر که آقای خورشاهیان هم گفت، یکی از مشکلات عمده ما در قدیم تعارفات شعر است که باعث شده حرفهای واقعی شان را نزنند. یک شاعر بزرگ نمی‌تواند یک منتقد معمولی باشد. اگر بپذیریم که هر متن را باید با پس‌زمینه‌اش نقد کرد، یعنی خود آن آدمی را که دارد نقد می‌کند نیز باید تفسیر و نقد کرد، کلی حرف باارزش این وسطه وجود دارد و این کتاب به نظر من یادآور یک جای خالی در ادبیات ماست که اگر چه شاید نتواند به تنهایی این خالی را پر کند. اما باعث می‌شود به یادآوریم که بقدر در این زمینه فقیریم. شاعران ما معمولاً با نوعی نهم‌انروشی و احتیاط درباره شعر هم حرف می‌زنند.

نگاه منتقدانه، اثراتی می‌خواهد فرای از نقی‌هایی که ما اسمش را نگاه علمی می‌گذاریم. مسئله نگاه علمی نیست. مسئله اصلی این است که ما به تألیف کردن شعر عادت نکرده‌ایم چرا که نگاه ما یک نگاه کل گراست. شاید یک منتقد در نقد شعر از بسامد و آژها و فرم و ساختار و... حرف بزند. اما ما شعر چیزی فراتر از اینهاستیم می‌دهد.شاعر جان متن را هم صدم می‌کند و به مای می‌ماند. ما هنوز در نیافته‌ایم که واقعاً نقد علمی چیست. اما یا توجه به زیرساختهای متفاوتی که وجود دارد، باید حوزه‌های نقد را تفکیک کرد، مثلاً یک نفر شعر را از منظر جامعه‌شناسی نقد کند و شخص دیگری از منظر روان‌شناسانه. چنین افرادی نباید داعیه نقد علمی داشته باشند. زیرا آنها در واقع در حوزه علم خود، شعر را مورد بررسی قرار می‌دهند. کار این افراد با کسانی که از این چارچوبها فراتر رفته و وارد نقد به معنای جدی و دقیق آن می‌شوند، بسیار متفاوت است.

شاعران روابط عمومی و روابط عمومی شاعران

هادی خوانساری از چند سال پیش با غزل «قصری میان آن همه خون گریه‌ها و دود، به عنوان یکی از داعیه‌داران غزل آوانگار د به تعالبت در حوزه شعر ادامه می‌دهد. و برای تعیین غزل پیشرو تلاش می‌کند. خوانساری درباره نقد نویسی در ایران می‌گوید: «در چند قرن اخیر، این سیستم در غرب نهادینه شده که در نظر فکر و حتی در سیستمهای حکومتی، البته نه در همه جا. ما علم اتوادری پیش می‌روند. مشکل ما این است که از علم استفاده ایزدی چیزی را می‌کنیم استفاده پیش از حد از علم ایزدی در هنر و... ما را در بسیاری مسائل به عقب سوق می‌دهد. ما یک چیزی را می‌گیریم و آنقدر از آن استفاده می‌کنیم تا مستعمل شود بعد آن را کنار می‌گذاریم و چیزی جدیدتر را برمی‌گزینیم که از آن سوی مرزها آمده، گاهی هم در مواردی خاص، کسی از میان خود ما به عنوان منتقد پیشرو برمی‌خیزد. در این موارد هم استفاده از آن مفهوم با سبک و روش را آنقدر کش می‌دهیم که دوباره زمان مصرفش تمام شود. مشکل این است که ما علم انتقادی نداریم. بحثی هست درباره شاعران روابط عمومی و روابط عمومی شاعران که در آن موضوع نقد خیلی مهم است. بسیاری از منتقدان ما الآن با گرایشات حزبی، زائری و روابط شخصی در عرصه نقد قلم می‌زنند. به دلیل همین ما کمتر شاهد

شعر، واقعی هستیم. بسیاری از افرادی که کتاب نقد می‌خوانند حتی گاهی به عنوان نقدهایی مطرح می‌شوند و حتی گاهی به عنوان شاعران برتر نیز شناخته می‌شوند. البته این مسئله مضمعی است و با مرد زمان سره از ناسره بارشناخته می‌شود شعری که از ارزش ماندگاری دارد در میان خاص و عام جایگاه و مرتبه خود را پیدا می‌کند.

بسیاری از منتقدان ما مفهوم تعفرت و گرایشهای شهروندستوری هست و فکری می‌کنند. برای نقد یک شعر حساسیاده‌تئوری‌بایند و اگر نتوانند بررسی‌های یک شعر از اصطلاحات خاص استفاده کنند، از دیگران چیزی کم دارند. یک منتقد علاوه بر علم نقد، باید به بسیاری از علوم و مسائل زمانه خود از جمله جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، سیاست و... شرافت نسبی داشته‌باشد. چرا که در غیر این صورت، بسیاری از نشانه‌های شعری شاعران عصر خود را در نخواهند یافت.

نکته دیگر این است که امروز صرف حضور داشتن در عرصه شعر، معنای حرفه‌ای بودن نقی نمی‌شود. بسیاری از افراد با اینکه چهره‌های برجسته‌ای هستند، فقط به این دلیل که در عرصه مطبوعات و روابط عمومی حضور پررنگی ندارند نادیده گرفته می‌شوند. اما آنها که استعدادهای متوسط دارند و با اسرار و پایداری در فعالیتها و زورتابیستی شرکت می‌کنند، ماندگارتر هستند و حتی جایگاهی هم پیدا می‌کنند.

خیلی از شاعران می‌توانند منتقدان خوبی باشند. اما هر منتقدی نمی‌تواند شاعر خوبی باشد. منتقد سعی می‌کند اول اصل تئوری شعر بیرون بیاورد. اما شاعران با داشته‌های خود از روایکی مختلف، فرزند و آفریده هنری خود را به نقد می‌گذارد. نقد فرای نیست. شاعر با منتقد جای هم را بگیرند. اما به طرز قطع نمی‌توان میان آن دو قطع، خصلتکی معین و مرتبندی شخصی قائل بود. اما منزوی، شاعرترین نقاسری است. معاصر است و هیچ ترکی در این باره نیست. او شاعر خوبی بود. سعیدی و وار بود. یکی گفت: چرا غزل او بسیاری را به سوی سبک کرد. در آن هم غزل مطبوعات که تکلیک و ساختاری خاص و بجز گزار دارد. منزوی غزل را دوباره احیا کرد و بر غزل سران هم عصر و حتی نسل پس از خود بسیار تأثیر گذاشت. من به این مسئله همیشه معتقدم، که ما اگر نمی‌توانیم بر چیزی را ایزدوار کنیم، حق نداریم به پرچمهای برافراشته، چسب کتیم و منزوی کسی بود که برچم خود غزل شناخته او با رنگ و بوئی دریه و متمایز بر او ایلست. بدون شک نقد و نگاه منزوی به نقدهای درخشان و سازنده معاصر در کتاب «دیدار متن در یک شعر» نکات خواندنی و جالبی را در بردارد.

یادداشت

بحران تألیف و ترجمه

بچه‌ها از ما باهوش‌ترند

مهدی میرکایی

بحران تألیف از بحران مؤلف سرچشمه می‌گیرد. مخاطبان از من باهوش‌ترند. ایرادهای منطقی کتابهای مرا می‌بینند و از سوی هیچ مجتهدی در آنها پیدا نمی‌کنند. زمامی می‌شنیدیم قصه خوب، قصه‌ای است که یک اکتشف، محرک خلق آن است اما در قصه‌های من هیچگاه رازکشی‌ی و کشفی صورت نمی‌گیرد. هیچگاه ذهن خواننده را نگران نمی‌دهد، ننگری به ذهن او نمی‌زند، او را تا پنجره بلندتری نمی‌کشاند، اینها که سهل است همان مخاطب کودک و نوجوان گاهی از کشفایش و نگاههای نادرش برای من می‌گوید: من آشنایی مناسبی با ادبیات جهان و ادبیات کهن خودمان ندارم.

گاهی با ساده کردن همه چیز قصه‌ای می‌نویسم که درباره زندگی و هستی به مخاطبم دروغ می‌گوید، البته سخن یونسکر را فراموش نکنیم که بین «ساده» و «مبتذل» تفاوت بسیاری قائل بود. همه این اتفاقها می‌افتد و بعد می‌گویم: مردم کتاب نمی‌خوانند، بچه‌ها کتاب نمی‌خوانند و بعد همه را منم می‌کنم و بادم می‌رود وقتی مردم به «کتاب خوب» می‌رسند، چطور از آن استقبال می‌کنند.

بگذاریم!

همیشه در طبیعت حرکتی از پتانسیل بیشتر به پتانسیل کمتر جریان داشته است (یک تصویر ساده از قانون دوم ترمودینامیک آلفوتی این پتانسیل کم در ارائه مطلب جذاب و پررنگ‌تر به مخاطبان وجود دارد، ذهن شته مخاطب آن را در آثار ترجمه جست‌وجو می‌کند. زاگی و بکر بودن دنیاهای دیگری که نویسندگان بیگانه تصویر می‌کنند بر جدلیت آثار اضافه می‌کند و من باز هم مخاطبان بیشتری را دست‌زاست می‌دهم اگر می‌توانستم اقتدر جذاب بنویسم که مخاطبم آن را برتر ترجمه ترجیح دهد، ناشر در برابر این قاضای مخاطب واکنز بزند، آن وقت همت من بسیاری از این کمبودها را جبران می‌کرد اما کفتم که بی‌همت و بی‌اطلاع و مخاطبم از من باهوش‌تر است و گاه دنیاه و نگاههای جذاب‌تری از نگاههای من تصویر می‌کند. همه مشکلات را باید در خودم جست‌وجو کنم.

توضیح

در مصاحبه آقای حمیدرضا شاه‌آبادی درباره نمایشگاه فرانکفورت، میزان فروش کتاب هری پاتر، ۱۵ شده بود، در فصل گل‌گردش مالی بازار کتاب آلمان ذکر شده بود، در صورتی که این رقم، چیزی حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد بازار کتاب کودک آلمان است. بنا به تقاضای آقای شاه‌آبادی برای اصلاح آمار ارائه شده از طرف ایشان، مورد یادشده را تصحیح می‌کنیم.

کتاب هفته

هر جامعه‌ای در معرض غطرات و ناآهنجارهای بسیار است. امروز مشکلات و مضللات اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی، بهداشتی و پزشکی و… آفندگسترده و پیچیده شده‌اند که اگر تدابیر کارشناسانه و حساب‌شده‌ای اندیشیده نشود، امیدی به بقا و زیست سالم جامعه نمی‌توان داشت. دقیقاً به همین دلیل است که بررخدن به مسائل فراگیری چون اهناده، محیط‌زیست، مدیریت و الگوی مصرف، شورشستی و مسائل شهروندی، ایمنز و بیماریهای واگیردار و دیگر، حوادث غیرمترقبه و… اهمیت دوچندان می‌یابد. و برای فرهنگ‌سازی در این زمینه‌ها، بوردجهای خاصی به برخی سازمانها تعلق می‌گیرد یا بوردجه‌های منهدآمروزی و رسیدن به منابع تازه‌ای از جدلیت در خلق تیزرها و تبلیغات تلویزیونی و ماهواره‌ای، نقش کتاب در پرداختن به مسائل مذکور، نایده گرفته شده یا لاقلاً کمتر به نظر آمده است.

از قدیم لایام، کتاب، بار مهربان و همراه انسان بوده و مستقیم یا غیرمستقیم مرجع و واسطه‌ای برای فرهنگ‌سازی به حساب می‌آمده است. امروز نیز اگر جوانی کارشناسانه به فرصتی مستجده خود و کار به دست کاربان سپرده شود، شاهد تأثیرگذاری مثبت و ویژه‌ای این رسانه قدیم و البته صمیمی خواهد بود. این هفته با در نظر گرفتن این نکته که کودکان و نوجوانان از جمله مخاطبان اصلی چنین فرهنگ‌سازی‌هایی هستند و در صورت تکمیل روند درونی‌شدن فرهنگ در آنها در آینده شاهد جامعه‌ای سلامت خواهیم بود به سراغ علیرضا منولی، مدیر نشر روشنی و فریا تاجی، نویسنده کودک و نوجوان هفته‌نامه گفت‌وایا با ما ایمنز می‌رویم. با این پرسش مشخص که چرا نهادها و مراکز مختلف برای آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه‌های اجتماعی، بهداشتی، شهروندی و… سفارش تولید کتاب کاربردی نمی‌دهند.

علیرضا منولی، کارشناس روان‌شناسی و مدیر نشر روشنی، عدم فرهنگ‌سازی از طریق کتاب را برای مخاطب کودک و نوجوان، یک مشکل مدیریتی عنوان می‌کند: «متأسفانه معمولاً بودجه‌های مصوب در این زمینه‌ها به دست مدیرانی داده شده که تفاهق ندارند. لازم بوده‌اند و نمی‌شنسند آنچه باید بکنند. این بودجه‌ها معمولاً صرف شنشوار و بخت و پاشنه‌ای گذرا می‌شود تا تولید کتاب. شاید هم مشکل در این باشد که دقیقاً به آنها ابلاغ نشده که بخشی از این بودجه باید به کتاب اختصاص یابد.»

منولی که خود چند تجربه ناموفق در همکاری با نهادهای مختلف در این زمینه داشته اضافه می‌کند: «در بار جلسه‌هایی با مدیران برگزار کردیم و قرار بود مجموعه کارهایی انجام بدهیم اما متأسفانه کار آغاز و که باید، از طرف مدیران جدلی گرفته شده و شروع نشده، رها شد. متأسفانه دست‌اندرکاران و تصمیم‌گیرندگان این مسائل چندان به تأثیر کتاب واقف نیستند و بیشتر در پی تیزسازی و مسائلی از این قبیلند که بیشتر به چشم می‌آید و برای گزارشات مدیریتی، شیک‌تر و لوکس‌تر است.»

فریا تاجی، «به نظر من خیلی چیزها سر جای خودشان نیستند! اگر می‌بینیم که بودجه‌های در نظر گرفته شده برای فرهنگ‌سازی در جایگاه و شکل مناسبی صرف نمی‌شوند، باید به دنبال تصحیح در ضعف بزرگ و پایه‌های خودانیم‌پروری مدیران فرهنگز در نهادهای مختلف در واقع مسئول نیستند و در حال عملکردشان خود را موظف به پاسخگویی نمی‌دانند. دیگر اینکه مردم عملاً خواستار پاسخ مناسب نیستند به اقدامات غیرکارشناسانه و می‌داننل نیستند، چون در همین بوردجه فرهنگ‌سازی نشده است.»

یکی که با پیشرفت تکنولوژی و دستیابی به رسانه‌های متنوع و جذاب در دهه‌های اخیر در خصوص ماندگاری یا مرگ کتاب به شکل سنتی‌اش در گرفته هنوز طرفداران و محافظان خاص خود را دارد. این بحث در فرهنگ‌سازی از طریق کتاب نیز می‌تواند شامل آن بحث‌ها داشته باشد. علیرضا منولی معتقد است فرهنگ

مکتوب و به طور خاص کتاب را هرگز نمی‌توان از دست داد یا کنار گذاشت. تأثیری که روی ذهن کتاب و لمس و بویندن و که‌های کتاب بر مخاطب می‌گذارد تنها بخشی از جذابیتهای منحصر به فرد کتاب است. خود من هنوز کتابهایی را که در دوران کودکی خوانده‌ام به یاد دارم و ولی مثلاً بیشتر فیلمهای خوبی را که دیدم از یاد بردم. با اینکه رشته تخصصی‌ام روان‌شناسی بوده نمی‌دانم چه مکانیزمی باعث این مسئله است. فکر می‌کنم تخصصان رسانه‌ی می‌توانند در این زمینه اظهار نظر کنند اما به هر صورت آنچه در ذهن به‌خاطر می‌ماند، منم، کنده و تصاویری کتابهاست که بعدها به خاطره و رویی بچه‌ها تبدیل می‌شود.

فریا تاجی نیز به این سوال که آیا امروزه نیز کتاب، جایی در رسانه‌های فرهنگ‌ساز دارد یا نه، چنین پاسخ می‌دهد: «قطعاً! این جواب را کسی دارد به شما می‌دهد که سالهاست با کتاب سر و کار دارد و عاشق کتاب است. باین قدم دارم که با کار حرفه‌ای می‌توان به نتایج خوبی در این زمینه رسید. اگر به طور حرفه‌ای با این موضوع برخورد شود و سفارشتهایی به نویسندگان، شاعران و

چرا ناشران دولتی و خصوصی سفارش تألیف کتابهای آموزشی نمی‌دهند؟

متولی: شاید مشکل در اینجا باشد

که دقیقاً به مسئولان ابلاغ نشده

که بخشی از بودجه حتماً باید به

کتاب اختصاص یابد

ویرایش، تصویر، گرافیک و… هستند. جدلیت چندانی برای مخاطب ندارند. این اتفاقات در حالی می‌افتد که اگر کار به دست پیمانکاران خصوصی سپرده شود هم

کنکی به وضع اقتصادشتر می‌شود هم ناشر خصوصی به دلیل تخصص و درخشن سربشلی که در پاسخگویی فریاتیاتی تبلیغات انجام گرفته در زمینه کتابیاتی چون بروشور را عموماً فر حرفه‌ای می‌داند و معتقد است نه تنها تأثیرگذار نیست بلکه تأثیر مخکی نیز دارند. امکان است کسی که البته به آنها نگاه کند و جدلیتی مثل

عصودرسانان خوب داده شود و با آنها و تقویم انجام گیرد فرهنگ‌سازی مورد نظر مطمئناً انجام خواهد شد اما مشکل این است که همه می‌خواهند طرف مدت کوتاهی به نتیجه برسند در صورتی که هتنگ، حاصل سالها و سالیان بحث و به نظر من باید در این زمینه سرمایه‌گذاری، بحث و عمل کارشناسانه انجام بگیرد و فرصتی حدود ۱۰ تا ۱۵ساله نیز برای رسیدن به نتایج در نظر گرفته شده تعیین شود.»

علیرضا منولی، یکی از موع بزرگ فرهنگ‌سازی صحیح را وجود هده‌ای کارمند غیرکارشناسی و غیر حرفه‌ای و مستعد کارایی می‌داند که بیشتر به دنبال سود خود از قراردادهای موجود در این زمینه‌اند. در آنگهی‌های مثلاً تبلیغاتی مبلغ مختلف را به عنوان پورسانت به شخصی سفارش‌دهنده پرداخت می‌کنند. در مواردی هم که قرار است کتابی چاپ شود معمولاً با ناشران عموماً روشکسته دولتی که آنها نیز به نوبه خود باعث روشکستگی ناشران خصوصی می‌شوند، قرارداد بسته می‌شود و آنها نیز دقیقاً به همان دلیل دولتی بودن، کار را خوب انجام نمی‌دهند، با موفق قرارداد خوبی نمی‌بندند و حق تصویر مناسبی به تصویرگر نمی‌دهند و در نهایت کارضعف از آب درمی‌آید!

در بخش توریه هم که متأسفانه دروند آثارها را بیشتر به است از کتابهای اینترنتی که چاپ شده و پشت‌دروانی بسته انبارها مانده است. البته چندان هم فکر نمی‌کنند چون این کتابها پر از اشتباهات فاحش در طرح، تألیف،

نیاتی: یک کتاب خوب برای همیشه با شما می‌ماند، چون دارای اصالت است و اکاهی می‌بخشد

یک لیوان رنگ قرمز که روی دیوار سفید پاشیده شده، داشته باشد اما این جدلیت تنها محدود به آن لحظه است و تأثیرگذار ماندگار نخواهد بود. فرق کار حرفه‌ای با کار غیر حرفه‌ای در همین است که کتاب خوب همیشه با شما می‌ماند چون اصالت دارد، دانش دارد، آگاهی دارد و در نتیجه آگاهی نیز می‌بخشد. این دقیقاً همان چیزی است که کارهای فعلی از آن تأثیر بردانند و به همین دلیل ناموفق می‌مانند. نیاتی با تأثیر گسترده کار غیر حرفه‌ای و غیرکارشناسی برای کودک و نوجوان کنکی می‌کند و رانده می‌دهد: «تأثیر ضعف سلیقه کودک و نوجوان را باین می‌آورد بطریق وقتی صحبت از تربیت مناسب می‌شود مطمئناً یک کار پربر مانده تحصیل کرده می‌تواند افضای موثرتر و سلب‌تری به جامعه تحویل دهد. اما خودمان در ادیان و تریزیون و کتاب و حوی آموزش و پرورش کار با ضعیف و غیراصولی انجام می‌دهیم. ما باید از لحاظ زیبایی‌شناسی، چنان آثار موفق تولید کنیم که به کودک و نوجوان اصالت شناخت و جدلیت‌اش بخشد. این اصالت بخشدین و وسیله مستوفی که با ادبیات و تصویر تأشاست و متخصص کار حرفه‌ای برای کودک و نوجوان نیست. حاصل نمی‌شود.

علیرضا منولی در پایان پیشنهاد می‌کند: «برای اینکه از به هدر رفتن بودجه‌های تعیین شده بی‌نظم باید و اعمال نظارت دقیق‌تر مطرح می‌کنند همه ناظم باید و سازمانی به نام سازمان آموزش‌هنگامی تأسیس شود که وظیفه‌اش تعیین، تبلیغات و فرهنگ‌سازی به شیوه‌ها و شکلهای مختلف در زمینه‌های مورد نیاز باشد. این سازمان باید همچی از کارشناسان و متخصصان مختلف امور از جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، مؤلفه، تصویرگر و… داشته باشد تا از جوئی‌ترین مسائل گرفته تا تشکیل کلی اجراء، حضور داشته باشند و نظارت به این ترتیب جلوی بسیاری از سوءاستفاه‌ها نیز گرفته خواهد شد و نظارت بر مسائل مالی و غیرمالی نیز آسان‌تر خواهد بود.»

گفت و گو با علی وجی

جناب آقای اوجی معلم ششم دبیرترین کاری که در دسته دارید **تصحیح و تمهین ترجمه کتاب محبوب‌القلوب** است که گویا **ارزنده** در چهار مجلد به بازار نشر رفته شود از آنجا که این اثر در حوزه تاریخ فلسفه فرامی گیرد **لطفاً قدری دربارهٔ اهمیت این رشته توضیح دهید؟**

پایخ به این پرسش، مجال فرامی راسی می‌باشد. اما به‌سبب یاد عرضی‌کنند فلسفه از دیدگاه آقای ناصر حاضری که در تفه‌اوح فراد یک حرکت طولی را طی کرده‌به عبارت دیگر تمام جریانهای فلسفه اسلامی آنچه در ظاهر در عرض هم قرار دارند و از حیث اسلوب و متدلفسی و مباحث فلسفی و حتی علمی متفاوتند، اما همه آنها در صدد ارائه یک نظام فلسفی اسلامی بودند. یعنی همه در تلاش بودند تا به نوعی آموزه‌های عقلانی و دینی را تلفیق کنند. همگی در پی این بودند تا جهان‌بینی و تعبیری از هستی ارائه کنند که هم منتهی به خودتعلق باشد و هم با شریعت هم‌اوار سازگار از این رو سامانی که در حوزه تاریخ فلسفه پیشکش شدند، می‌تواند دانشجویان رشته فلسفه را به‌سبب این ارزش‌های جهانی فلسفی و بنیانی و آثار آنها در دنیگیکر آنگه سازند.

تاریخ فلسفه می‌تواند دانشجو را به یک‌نگه بیرونی به فلسفه فراساند. بدیهی‌است ما وقتی از منظر بیرونی به یک حوزه معرفتی می‌نگریم، به‌احتمالی توانیم به نقاط ضعف و قوت‌ها دست یابیم و در بازسازی معرفت عقلانی به پیرامه تویم.

منابع تاریخ فلسفه در صورتی که تنها گزارشگر شرح حال فیلسوفان نباشند و جنبه تحلیلی داشته باشند، می‌توانند باعث آشنایی با محتوای گوناگون فلسفه و شیوه‌هایی که فلاسفه در امتداد و قوت‌اندیشی‌ها به کار می‌ستند شوند و زداییم مهم آرای فلسفی را روشن کنند.

آیا آثاری که در زمینه تاریخ فلسفه تألیف شده‌اند از مسأله‌یکناسی برخوردارند؟

مسأله‌یکناسی و همین باعث می‌شود که منابع این حوزه از ارزش یکسانی برخوردار نباشند. برخی در حد منابع تاریخی و تراجم قرار گیرند و برخی در مرته منابع و متون فلسفی. در شماری از کتابهای فلسفه تنها به ارائه اطلاعات شفاهی،

بی‌گرفتی فیلسوفان و تمایله آثار آنها بسنده شده، در بعضی‌به تحلیلی آندیشنده‌ها و بسین آرا نیز پرداخته شده، در تعداد اندکی نیز ویژگی‌های فکراتی به‌شمسیر موردبررسی تنها به‌شمسیر گروه‌ها و جریان‌های فلسفی پرداخته‌اند و اندکی نیز نوعی اندرنامه‌های اخلاقی ملاحظه هستند.

در این بین، اندک آثاری چون محبوب‌القلوب از تمام ویژگی‌های یادشده برخوردارند. می‌تواند به‌عنوان یک تاریخ

فلسفه ارزشمند و قابل استناد برای دانشجویان این رشته باشد.

دست‌نویس محبوب‌القلوب چیست؟
دست‌نویس محبوب‌القلوب، قطب‌الدین اشکوری از حکمای مشهور سده یازدهم هجری و از شاگردان فیلسوف مشهور مدرسه فلسفی اشعراهی می‌رساند است. آثار فلسفی اندک اما عمیق و برجوانی از خود به یادگار گذاشته که الحظرات اقلیدس، ارسطو، افلاطون، الخلیل از آن جمله‌اند. از دو کشور و روایجات نیز صاحب‌نظر بوده و آثار ارزشمندی در این حوزه‌ها تألیف کرده است.

محبوب‌القلوب چه ویژگی‌هایی دارد؟ آیا در میان آثار مشابه از اهمیت خاصی برخوردار است؟

اولین کتاب در حوزه تاریخ فلسفه مربوط به سده سوم هجری با نام «آداب الفلاسفه» اسحاق بن حنین به زبان عربی است و تقریباً آخرین اثر، همین محبوب‌القلوب قطب‌الدین اشکوری است.

چون شرح‌الدکئی از آثار این حوزه همگی به زبان عربی تألیف شده‌اند، از معدود آثار تاریخ فلسفه در زبان فارسی می‌توان به

تاریخ فلسفه می‌تواند دانشجو را به یک نگاه بیرونی به فلسفه فرآورداند. بدیهی‌است ما وقتی از منظر بیرونی بررسی می‌کنیم، به‌احتمالی توانیم به نقاط ضعف و قوت‌ها دست یابیم و در بازسازی معرفت عقلانی به پیرامه تویم. منابع تاریخ فلسفه در صورتی که تنها گزارشگر شرح حال فیلسوفان نباشند و جنبه تحلیلی داشته باشند، می‌توانند باعث آشنایی با محتوای گوناگون فلسفه و شیوه‌هایی که فلاسفه در امتداد و قوت‌اندیشی‌ها به کار می‌ستند شوند و زداییم مهم آرای فلسفی را روشن کنند.

آیا آثاری که در زمینه تاریخ فلسفه تألیف شده‌اند از مسأله‌یکناسی برخوردارند؟

مسأله‌یکناسی و همین باعث می‌شود که منابع این حوزه از ارزش یکسانی برخوردار نباشند. برخی در حد منابع تاریخی و تراجم قرار گیرند و برخی در مرته منابع و متون فلسفی. در شماری از کتابهای فلسفه تنها به ارائه اطلاعات شفاهی،

بی‌گرفتی فیلسوفان و تمایله آثار آنها بسنده شده، در بعضی‌به تحلیلی آندیشنده‌ها و بسین آرا نیز پرداخته شده، در تعداد اندکی نیز ویژگی‌های فکراتی به‌شمسیر موردبررسی تنها به‌شمسیر گروه‌ها و جریان‌های فلسفی پرداخته‌اند و اندکی نیز نوعی اندرنامه‌های اخلاقی ملاحظه هستند.

در این بین، اندک آثاری چون محبوب‌القلوب از تمام ویژگی‌های یادشده برخوردارند. می‌تواند به‌عنوان یک تاریخ

ترجمه همراه با تألیف نقادانه

مجتهد محمد باقر جعفری

محبوب‌القلوب یک اندرنامه و پندنامه اخلاقی و فلسفی نیز هست. در پایان هر بخش، نویسنده کوبیده تا‌صباح اصلاحی هر فیلسوف را ارائه کند.

رنگه آخر در این کتاب در بیان که محبوب‌القلوب حاوی اطلاعات و داده‌های فرعی ارزشمند فراوانی مثل معرفی مابقی که در تاریخ، معارف فلسفی و ادب است.

دروازهٔ مترجم این اثر از حد اعتدال فراتر رفته و به‌عنوان و مترجمان مشهور معاصر با توجهی شده فاجار است. در فلسفه شاگرد آخوند ملا اسماعیل خواجه‌ری و آقامحمد یزدآبادی است. وی آثار متعددی را ترجمه کرده از جمله مباحثاتی از دارالمعارف و دینی بحال‌الاکتوار و برخی از آثار شیخ صدوق، نیز میا و معاد و شرح هدایه خرداری شیرازی و جامع‌السفادت ملازه‌دی زراحی و از مورد بحث یعنی محبوب‌القلوب اشکوری.

ازکنگی در ترجمه محبوب‌القلوب یک مترجم صرف نیست. چون خود صاحب‌نظر بوده، گاه به نقدی مباحث کتاب نیز پرداخته است. بنابراین ترجمه او در واقع ایجتیه بانوی تألیف نقادانه است.

مباحث و سررشته‌های اصلی این اثر چیست؟ آیا نویسنده هم این کتاب را در چند مجلد نوشته است؟

اشکوری محبوب‌القلوب را در سه مجلد نوشته است. مجلد اول شامل معرفی ۲۲ تن از فلاسفه پیش از اسلام از حضرت آدم تاچیی نحوی است. مجلد دوم شامل معرفی ۱۳۶ فیلسوف مسلمان و ۳۱ عارف بزرگ است. این قسمت با معرفی حرات بن کلدان آغاز می‌شود و با معرفی خبات‌الدین صدوق و دشکئی پایان می‌یابد.

مجلهٔ سیم نیز در سه مجلد (مصراع) از تفسیر و ترجمه شماری از احادیث ایشان است.

مهاکتوبه که می‌داند متن عربی محبوب‌القلوب در سال ۱۳۲۰ از سوی دولت از اسامی دانشگاه تصحیح و منتشر شد. علی‌رغم تمام زحماتی که دو استاد یادشده انجام دادند، نظرات دربارهٔ تصحیح یاد شده چیست؟

اصلاح کتاب‌کننده، متن تلاش کردم این کتابها را در ترجمه محبوب‌القلوب در حد توان مرعع عظیم، بهترین کاتبی و دروشن متن عربی محبوب‌القلوب، عدم ارائه منبع و ماندن اقران فراوانی است که در متن به آنها اشاره شده است. بدیهی‌است چون این کتاب در حوزه تاریخ فلسفه قرار می‌گیرد، نقد در شیط اعلام، به‌ویژه اعلامی که در منبع کتب به آنها اشاره شده، ضروری است. مسأله‌ها در برخی موارد شاهد

متقدان جامعه‌شناسی را به جهان معرفی کند. نشریه این مؤسسه که از سال ۱۹۳۲ تا ۱۹۴۱ با عنوان *Zeitschrift für Sozialforschung* منتشر می‌شد به منزله یکی از غنی‌ترین اسناد فکری متفکران این دوره محسوب می‌گردد.
فرانتس هورنبرت هر چند به جرماکس هورنکهایمر، کنودر آدورنو و هربرت مارکوزه، اندیشمندان برجسته دیگری چون والتر بنیامین، فریدریش یولاکه، متریک گروسمان، آرتادی گورلاند، برنوت نلپهایم، ارنیک فروم، فیلیکس گی‌یوبال و… با مؤسسه پژوهشهای اجتماعی همراه بود و بدان وابسته بودند، اما به هر حال دیدگاه برجسته و بارز محسوب می‌گردد.
فرانتس آساما از آن آدورنو، هورنکهایمر و مارکوزه است.

اما نسل دوم محسوب می‌گردد. فرانتس هورنکهایمر بزرگ‌ترین فراد دارد، به تعقیب دیدگاه‌های این محسوب در بافت دانشگاه‌های سنتی تر پرداختند و هدفشان تلفیق علوم اجتماعی مغرود با فلسفه، در ترکیبی جامع و سنترنی سازنده بود که به مقاصد اولیه و اصلی نظریه انتقادی، تریونک تر بود تا تحول آن نظریه پس از جنگ.

از آدورنو تا هابرماس

یادداشتی در باره نظریه انتقادی مکتب فرانتفورت در علوم اجتماعی و انسانی

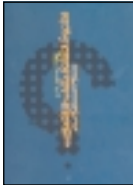
سام محمودی سرابی

مکتب فرانتفورت در عنوان پایگاهی برای منتقدان و روشنفکران معترض و نونمارکیست آلمان، امروزه با ارائه نظریات انتقادی خود در حوزه‌های مختلف علوم اجتماعی، هنر و زیبایی‌شناسی، فرهنگ و… تأثیر بسزایی در رویکردهای جامعه‌شناسان و فلاسفه غرب گذاشته است.

عنوان مکتب فرانتفورت یادآور نظریه انتقادی مطرح شده از سوی روشنفکرانی است که در ابتدای دهه ۱۹۳۰ به بحث فیلسوفی وایل در مؤسسه پژوهشهای اجتماعی گروه ادب‌اندیشه‌ها مارکیستی را در رشتن‌های مختلف علمی سط و توسعه‌بخشد. این مؤسسه پایگاهی ظهور و برانند بسازی از درخشان‌ترین و باس‌تعدادترین متفکران نونمارکیست قرن بیستم فراهم آورد، اگر چه ابتدا به تیز و پاریس در سبب ۱۹۳۲ به نیویورک منتقل شد، اما این مکتب به هر شکلی که بود تمام این فراز و نشیبها را پشت سر گذاشت تا تاثیرگذارترین فلاسفه و

به طور کلی نظریه انتقادی، معرکوف به بررسی، مطالعه، تجزیه و تحلیل و تبیین جنبه‌های از واقعیات اجتماعی است که مارکس و پیروان ارت‌نودگی وی را آنها را نادیده گرفته بودند و با اهمیت چندانی برای آنها قائل نشده بودند.

هر چند که دربارهٔ مکتب فرانتفورت و نظریات متفکران وابسته به این حلقه فکری آثاری ترجمه و نگاشته شده است، اما دکتر سیمعیلی نوری در اثر تألیفی خود با عنوان نظریه انتقادی مکتب فرانتفورت در علوم اجتماعی و انسانی را روزگیزی متداول‌ترین پس از بررسی تاریخچه نظریه انتقادی از ابتدای طرح در دهه ۲۰ تا عقاید هابرماس در دو دهه اخیر به شرح و تفسیر علمی آن نظریه در ایجاد ارتباط ماتریالیسم دیالکتیک با عمل هدفمند و متضمن مقصد (پراکسیس)، پرداخته است. چرا که اساساً مکتوب به آینده شدن طرح و نقشه‌ای برای نهادها و بنیادهای نو، آینده اطمینان بخش را در منظر انسان قرار نمی‌دهد و طرح این موضوع که بارشده تدریجی جامعه نو، نهادها و ارتباطیهای نوین نیز در فرایند آزمون و خطا کماکان

مجتهد محمد باقر جعفری

می‌باشد. نگارنی عمیقی را به همراه دارد.

دکتر نوری در این کتاب که به عنوان رساله دکتری وی منتشر شده است، می‌کوشد تا با شرح مفروضات زیبایی‌شناسی نظریه انتقادی مکتب فرانتفورت، شمایی کلی از رویکردهای اندیشمندان و اصنافان نظریه انتقادی به

دست دهد و این مهم را با تشریح به آرا و افکار این روشنفکران (از آدورنو و هورنکهایمر تا هابرماس) به سرانجام می‌رساند. تا جایی که واقع این سطوری می‌داند، کتاب حاضر نخستین اثری است که یک محقق و پژوهشگر ایرانی دربارهٔ نظریه انتقادی مکتب فرانتفورت نگاشته است. نظریه انتقادی مکتب فرانتفورت از سوی انتشارات آگه ۱۳۳۲ چهار هزار و ۲۰۰ کتاب و شمارگان آن ۱۰۰۰۰ نسخه منتشر شده است.

مجتهد محمد باقر جعفری

مجتهد محمد باقر جعفری یک اندرنامه و پندنامه اخلاقی و فلسفی نیز هست. در پایان هر بخش، نویسنده کوبیده تا‌صباح اصلاحی هر فیلسوف را ارائه کند.

رنگه آخر در این کتاب در بیان که محبوب‌القلوب حاوی اطلاعات و داده‌های فرعی ارزشمند فراوانی مثل معرفی مابقی که در تاریخ، معارف فلسفی و ادب است.

دروازهٔ مترجم این اثر از حد اعتدال فراتر رفته و به‌عنوان و مترجمان مشهور معاصر با توجهی شده فاجار است. در فلسفه شاگرد آخوند ملا اسماعیل خواجه‌ری و آقامحمد یزدآبادی است. وی آثار متعددی را ترجمه کرده از جمله مباحثاتی از دارالمعارف و دینی بحال‌الاکتوار و برخی از آثار شیخ صدوق، نیز میا و معاد و شرح هدایه خرداری شیرازی و جامع‌السفادت ملازه‌دی زراحی و از مورد بحث یعنی محبوب‌القلوب اشکوری.

ازکنگی در ترجمه محبوب‌القلوب یک مترجم صرف نیست. چون خود صاحب‌نظر بوده، گاه به نقدی مباحث کتاب نیز پرداخته است. بنابراین ترجمه او در واقع ایجتیه بانوی تألیف نقادانه است.

مباحث و سررشته‌های اصلی این اثر چیست؟ آیا نویسنده هم این کتاب را در چند مجلد نوشته است؟

اشکوری محبوب‌القلوب را در سه مجلد نوشته است. مجلد اول شامل معرفی ۲۲ تن از فلاسفه پیش از اسلام از حضرت آدم تاچیی نحوی است. مجلد دوم شامل معرفی ۱۳۶ فیلسوف مسلمان و ۳۱ عارف بزرگ است. این قسمت با معرفی حرات بن کلدان آغاز می‌شود و با معرفی خبات‌الدین صدوق و دشکئی پایان می‌یابد.

مجتهد محمد باقر جعفری

مجتهد محمد باقر جعفری یک اندرنامه و پندنامه اخلاقی و فلسفی نیز هست. در پایان هر بخش، نویسنده کوبیده تا‌صباح اصلاحی هر فیلسوف را ارائه کند.

رنگه آخر در این کتاب در بیان که محبوب‌القلوب حاوی اطلاعات و داده‌های فرعی ارزشمند فراوانی مثل معرفی مابقی که در تاریخ، معارف فلسفی و ادب است.

دروازهٔ مترجم این اثر از حد اعتدال فراتر رفته و به‌عنوان و مترجمان مشهور معاصر با توجهی شده فاجار است. در فلسفه شاگرد آخوند ملا اسماعیل خواجه‌ری و آقامحمد یزدآبادی است. وی آثار متعددی را ترجمه کرده از جمله مباحثاتی از دارالمعارف و دینی بحال‌الاکتوار و برخی از آثار شیخ صدوق، نیز میا و معاد و شرح هدایه خرداری شیرازی و جامع‌السفادت ملازه‌دی زراحی و از مورد بحث یعنی محبوب‌القلوب اشکوری.

ازکنگی در ترجمه محبوب‌القلوب یک مترجم صرف نیست. چون خود صاحب‌نظر بوده، گاه به نقدی مباحث کتاب نیز پرداخته است. بنابراین ترجمه او در واقع ایجتیه بانوی تألیف نقادانه است.

مباحث و سررشته‌های اصلی این اثر چیست؟ آیا نویسنده هم این کتاب را در چند مجلد نوشته است؟

اشکوری محبوب‌القلوب را در سه مجلد نوشته است. مجلد اول شامل معرفی ۲۲ تن از فلاسفه پیش از اسلام از حضرت آدم تاچیی نحوی است. مجلد دوم شامل معرفی ۱۳۶ فیلسوف مسلمان و ۳۱ عارف بزرگ است. این قسمت با معرفی حرات بن کلدان آغاز می‌شود و با معرفی خبات‌الدین صدوق و دشکئی پایان می‌یابد.

مجلهٔ سیم نیز در سه مجلد (مصراع) از تفسیر و ترجمه شماری از احادیث ایشان است.

مهاکتوبه که می‌داند متن عربی محبوب‌القلوب در سال ۱۳۲۰ از سوی دولت از اسامی دانشگاه تصحیح و منتشر شد. علی‌رغم تمام زحماتی که دو استاد یادشده انجام دادند، نظرات دربارهٔ تصحیح یاد شده چیست؟

اصلاح کتاب‌کننده، متن تلاش کردم این کتابها را در ترجمه محبوب‌القلوب در حد توان مرعع عظیم، بهترین کاتبی و دروشن متن عربی محبوب‌القلوب، عدم ارائه منبع و ماندن اقران فراوانی است که در متن به آنها اشاره شده است. بدیهی‌است چون این کتاب در حوزه تاریخ فلسفه قرار می‌گیرد، نقد در شیط اعلام، به‌ویژه اعلامی که در منبع کتب به آنها اشاره شده، ضروری است. مسأله‌ها در برخی موارد شاهد

معرفی نشریات جدید

فقه اهل بیت

شماره چهل و سوم فصلنامه تخصصی علمیه اسلام، پاییز ۱۳۸۲ منتشر شد. در این شماره از نشریه مزبور که با موضوع «رویت‌های هلال‌مستتر» است، مطالب به چشم می‌خورد: چند نکته درباره رویت هلال، آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، اعتبار ابزار جدید در رویت هلال؛ محمدجواد فاضل کنکری، بازم رویت هلال با چشم مسلح؛ رضا مختاری، مشکل رویت هلال؛ رضا مختاری، اعلام عید فطر و طبقه حکومت با مراجع، محمدعلی معرفت حائری. در این شماره از فصلنامه فقه اهل بیت همچنین چند مقاله در حوزه فقه پژوهی نیز منتشر شده، مقالاتی از قبیل: نقش زمان و مکان در استنباط آیت‌الله جعفر سبحانی؛ پژوهشی در اقسام بانک و احکام آن (آیت‌الله سید محسن خراسی)؛ آفتل از روی ترجم (محمدعلی نصاری) و معرفی مدخل «اباحه نثری» در دایرةالمعارف فقه اسلامی.

بیّنات

شماره ۴۶ فصلنامه بیّنات که از نخستین نشریات ویژه قرآنی در کشور است. مربوط به تابستان ۱۳۸۲ است. آخرین شماره منتشر شده فصلنامه بیّنات در ۶ بخش تنظیم شده است. بخش اول با عنوان تفسیر و معارف، با دو مقاله از مهدی عصاره و سید محسن موسوی لاری با عناوین: «هم‌پوشی و انس در قرآن کریم و تفسیر در حقایق وحی با نگاه دیگری، آغاز شده است.

بخش دیگر تفسیر و معارف است که در آن مقاله‌ای از محمدعلی محسنی گایلیگانی با عنوان: «سیری در زینةالقاسم و مفسر آن درج شده است. در بخش علوم قرآن دو مقاله از دکتر سید رضا نجفی و دکتر سید شایان‌متین‌مطالعین: «سلف‌متناویر و اسرار بلاغی و نگاهی دیگر به داستان حضرت یونس(ع) آمده است. در بخش نقد و معرفی کتاب ۴ مقاله به نهای نقد روش‌ها و گرایش‌های تفسیری، گزارشی از نقد ترجمه‌های قرآن، گزارشی از نگاه دیگران در قرآن و ترجمه مقالات بخوبی قرآن از نگاه دیگری نیز عرضه شده‌اند. اهداف اختلاف در میان اوج از مهدی عباسی، اهداف حکومت از منظر قرآن از سید ابراهیم سیدعلوی، صورت‌آیند منظر قرآن از سید ابراهیم سیدعلوی، و بالاخره بخش پایانی فصلنامه بیّنات به تازه‌های نگارش و نشر پرداخته و در آن به معرفی اجمالی آثار زیر پرداخته است، پندنامه خردمندان، تفسیر کاشف، تفسیر نور، تفسیر بیان، جایگاه امام علی(ع) در تفسیر و علوم قرآنی، ترجمه‌ای از ادب قرآن، در سلب‌سار و معنی القرآن، تکریم با ترجمه جمعی، قرآن کریم با ترجمه شعر فارسی، نقش رجال در تفسیر و علوم قرآنی؛ گزارش نشر قرآنی، مقالات قرآنی و گفت‌وگوهای قرآنی.

سنت شکنی در مرکز احیاء میراث اسلامی

سید صادق حسینی اشکوری

مرکز احیاء میراث اسلامی در سال ۱۳۷۴ هجری شمسی به ابتکار و همت محقق و فهرست‌نگار برجسته معاصر، سید احمد حسینی اشکوری و با پشتوانه مالی مرجع عالی قدر جهان تشیع حضرت آیت‌العظمی سید علی حسینی سیستانی، دام‌طه کوارک، تأسیس شد. شیوه‌آیین این مرکز به دور از هرگونه تبلیغات ظاهری، متفاوت با بسیاری از مراکز توسعه‌دهنده رویت و اهمیت بی‌وقفه ولی بی‌سر و صدا، آن را به یکی از مهمترین مراکز نسخه‌پژوهی، کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی در قم، بلکه در سطح کشور، تبدیل نموده است. از برقراری این بزرگداشت سامیان نسخ خطی که اسامال به ارجداشت میراث بان دلسوز محقق اشکوری، اختصاص یافته، چند روزی می‌گذرد و این بهانه‌ای است تا بخش‌های علمی این مرکز را، جدای از بخش‌های اداری و حاشیه‌ای، معرفی کنیم. ۱. بخش نسخه‌های خطی؛ مهمترین بخش مرکز است. در این بخش حدود ۱۰۰۰۰ نسخه گردآوری شده است. بسیاری از نسخه‌ها به خط مؤلفان یا با تاریخ قلم از سده پنجم به بعد با دارای اجازات علما است. نسخه‌های تزئینی ممتازی نیز تهیه شده که دارای سربل و مجالس غنائی و جلدهای روغنی یا نقاشی و نگار است و از این دید، پرازش مرکز، فهرست این بخش را زیست و بی‌انگاز مرکز، فهرست‌نگار برجسته معاصر علامه سید احمد حسینی اشکوری، دام‌افساله، نگاشته‌اند که جلد نخست تا هشتم آن به چاپ رسیده و این روزها مشغول نگارش جلد نهم آن هستند.

۲. غرفه محققان؛ اصناف اصحاب و مهم در علوم مختلف اسلامی و ادبیات و تاریخ و مانند آنها، در این غرفه به ترتیب موضوعی تنظیم می‌شود تا محقق، خود بدون اتلاف وقت از این غرفه به صورت قسمه بازار استفاده کند. این بخش افزون بر صرفه جویی در وقت، کتابهای ارائه می‌دهد که محقق از آنها اطلاع ندارد و بدین وسیله منابع ممتاز به وی معرفی می‌شود. برای این بخش، بیش از پنج هزار کتاب خریداری شده است. ۳. مخزن کتابهای مختلف؛ ضمن خریداری چند مجموعه، کتابهای گرده آمده که منابع اصلی نیستند ولی می‌تواند کمکی برای محقق باشند، این کتابها که حدود بیست و هفت هزار جلد است، دارای فهرست اجمالی خواهد بود تا هنگام نیاز در اختیار مراجعه‌کنندگان باشد. ۴. بخش رایانه؛ فهرست‌های متنوع تفصیلی و اجمالی نسخه‌های خطی و عکسی در فایل‌های رایانه‌ای این بخش ذخیره شده و بسیاری از نمونه‌های نسخه‌های موجود نیز بر روی رایانه آمده است. برای دستیابی کاربران خارجی یا داخلی در محیط خود، با استفاده از شبکه اینترنت (www.miam.net) فهرست نسخه‌های عکسی و خطی یا توضیحات لازم کتابشناسی و نسخه‌شناسی و نمونه‌های انتخاب شده آنها، عرضه می‌شود. اکنون سایت مرکز مراحل تحول خود را طی می‌کند که امید است تا پایان سال جاری امکانات جدیدی نیز در اختیار این سایت درآید. ۵. بخش اسناد و مدارک تاریخی؛ در این بخش حدود ۲۵۰۰ سند تهیه شده است. بیشتر اسناد مربوط است به عصر قاجاریان، از پادشاهان و خاندان سلطنتی گرفته تا

یافته‌اند و در غالب کتابخانه‌ها بخش خاصی جدای از کتابهای چاپی، به آنها اختصاص یافته است، چرا که بسیاری از این کتابها قلم‌غیر یکصد ساله دارند و جزء میراث کمیاب فرهنگها محسوب می‌شوند. چون این کتابها در معرض تلفات آتش و آب آلوده نمی‌شوند و بیشتر آنها با اینکه کتابهای نادر و مفید هستند، دیگر به چاپ نمی‌رسند، در برخی مخصوص به گردآوری آنها پرداخته شد. از هر یک نسخه‌ای تهیه می‌شود و اگر کتابی چند بار چاپ شده، نسخه‌های چاپهای مختلف آن تهیه شده است. در این بخش حدود ۲۵۰۰ جلد کتاب چاپ سنگی ایران، عراق، هند، مصر و ترکیه خریداری شده، بخشی از فهرست این بخش با مشخصات لازم برای این کتابها از سوی مؤسسان این مرکز «محقق اشکوری» تهیه شده که با خواست پروژه کار متعال منتشر خواهد شد.

روابط وزارت خارجه با کشورهای مختلف، خاندانهای علمی و شخصیت‌های مالی و اجتماعی برجسته، جلد اول این اسناد در حال چاپ است. ۸. موزه نوشت افزار؛ شامل اوقات نوشتن که محرران سده‌های پیشین به کار می‌گرفته‌اند؛ جدید افزون قلم تراش، قلمدانهای گوناگون، فیچی بارم، چاقوی قلم تراش، استخوان قفّ، قاشق آب ریوی در مرکب، مرکب‌دانهای جیبی، مهرهای انگشتری عقیق. در این موزه تعدادی تابلوهای هنری و اسناد مهم قلم شده نیز نگهداری می‌شود.

صاحبان اندیشه و دست‌اندرکاران امور اجرایی، بیشتر واقفند که تهیه این همه مواد علاوه بر پشتوانه مالی، نظم، به همدلی و همسویی کارکنان یک مؤسسه بستگی دارد که بخدا در مرکز احیاء این امر کاملاً مشهود است.

اما آنچه بیش از همه مرکز را به آینده‌ای بسیار روشن سوق می‌دهد تبت و توجه مؤسسان آن در توجیه فعالیت‌های مرکز است. از خود در مصاحبه‌ای، سمت و سوی اهداف مؤسسه را چنین بازگو می‌کند: «من عقیده دارم سرمایه‌گذاری‌های کلان برای به وجود آمدن و تداوم مؤسسات فرهنگی کشورمان، فقط برای خدمت به علم و فرهنگ است، نه برای شخص تجارت. باید راه بهره‌گیری از این ذخایر غنی و پربار را برای همه محققان و دست‌اندرکاران تألیف و تدوین، هموار کرد و آنان را از سرگردانی نجات داد. معامله بیشتر کتابخانه‌های بزرگ با مراجعه کنندگان، مایه‌ی بسج و نشر مسامی است. متحصصاً مراجعه کنندگان به نسخه‌های خطی و عکسی، دوستی از دانشمندان برجسته سوریه که چندی در ایران سرگرم تحقیق و مقابله کتابی در کتابخانه‌ای بزرگ بوده به من می‌گفت: چرا هر وقت به کتابخانه می‌روم گویی که عزرائیل حضور یافته و احم‌ها در هم می‌روند؟»

محقق اشکوری تصریح می‌کند: «ما در مرکز احیاء میراث اسلامی، یعنی سنت شکنی داریم، یعنی در واقع همیشه عمل داریم تا میراث را بر طرف کنیم. هر محقق یا مؤلف که به این مرکز بیاید و هر کتابی که بخواید در اختیارش می‌گذاریم؛ چه عکسی چه خطی» آنچه بیش از هر تبلیغ دیگری، سبب شده محققان و مراجعه‌کنندگان کنج در جست‌وجوی نسخه‌ای خطی هستند، قبل از مراجعه به کتابخانه‌های دیگر به سراغ مرکز احیاء، بیایدند و در جست‌وجوی هدف اساسی تأسیس مرکز بوده و مرکز بدان وفادار مانده است؛ اسرعت سرویس دهی؛ بیلبودن هیچ گونه نشریات دست و پاگیر مرسوم در مراکز و کتابخانه‌های دیگر، عکس و کپیگت مطلوب در اختیار نسخه خواهان گذاشته شود. اختصاص و مؤسسان، که به مرکز مراجعه داشته‌اند، معتقدند که در هیچ مرکزی به این سرعت به آنها سرویس همی نشده است. ۳. هزینه‌های؛ چون بیشتر محققان دارای امکانات مالی پایالی نیستند هزینه خریداری بسیاری از کتب لحاظ شده است. کتابخانه‌ها همان‌گونه که دارند، و هر ماه برای پرسنل و وسایل و تکنیکالی که دارند، کمک به محقق را نیز به عنوان یکی از هزینه‌های اصلی خود، در نظر بگیرند. اصلاً دست نیست و معنی ندارد که محقق بی‌نیاز در رتنگار قرار دهد و بگوید باید دلار قدر پول بپاید.

نخست علمی نقد کتاب انوارالقرآن نوشته حجت الاسلام سید محمد رضا حسینی خراسی از سوی رحیم قرآن پژوهی حوز علمیه قم خبیر موف و کارکنان علوم قرآنی پنج شنبه گذشته برگزار شد.

این نشست توسط نویسنده کتاب نیز حضورداشت. حجت الاسلام دکتر محمد علی رضایی، سید مینر حکیم، بهجت پور و نصیری و نقد و تحلیل محرابی کتاب انوارالقرآن پرداختند.

در آغاز این نشست مولف کتاب به انگیزه خود از نگارش این برداشت و اظهارداشت: نظر اصلی این بوده که درمباحث

و معرفی قرآنی یک جهش علمی صورت بگیرد و توجهی به این مسأله نشود. این کتاب شروع بود به بیان مفهوم برین خصوصیت این کتاب هم این است که یک سری قواعد را که از روی روایات استنباط شده معین کرده است.

در ادامه حجت الاسلام رضایی افسهتانی که به عنوان منتقد سخن می گفت به شرح نقاط قوت کتاب پرداخت و از شجاعت اراز عقیده نویسنده، تلاش در جهت فهم قانونمند قرآن و توجه به روایات تفسیری در مورد جایگاه

این بیت در تفسیر، به عنوان نقاط قوت کتاب یاد کرد و آنها را توجه به محدود و اندک بودن مباحث قواعد تفسیر و دسته‌گانهی بلند برسرمد رضایی ازوده، مابذیست ولایت را در حوزه تفسیر و جنگ‌گاه ولایت با در قرآن به عنوان طیف قرآن مشخص کنیم. مطالبی هم که به عنوان نقد کتاب مطرح می‌شود به این معنا نیست که جایگاه ولایت نزد دوستان روشن نباشد. صدها آیه در مورد اهل بیت در قرآن هست و اهل بیت (ع) جایگاه ویژه‌ای دارند؛ آیه تطهیر، آیه ماعناه، سوره بقره و سیداه که مفسرین در مورد امیر المؤمنین داشته‌اند و محدود نیست و پنجاه آیه در مورد امام عصر (عج) در قرآن شمرده شده و حدودی پنج آیه در باره حضرت فاطمه زهرا بیان شده است. البته روایاتی که در این زمینه نقل شده قابل نقد و بررسی است. مصداق‌های است و مصادرا در سند ولایات منکر است مشکلاتی داشته باشد اما جمع روایات زیاد، اهمیت جایگاه اهل بیت را نشان می‌دهد که مورد اذعان همه ماست. پس نقد ما نقد به روش و استاب است که کار بهتری در زمینه مباحث روایی اهل بیت و جایگاه اهل بیت در قرآن ارائه شود.

این کتاب علوم قرآن در ادامه و در بیان تفکرات خود به مورد بحث قرآن داده مشکلات اشکالی روشنی و محسوس، و فرمول‌نکات اشکالی کتاب انوارالقرآن هم دست‌مخف نازد در حلی که یکی از اولیات هر کتاب، فهرست منابع است. اما در این روایات استفاده کرد. دوم هم فاسد جعلی یافته‌است. مثلاً تصفاهای اول و تائب که قواعد اصلی و فرعی را گفته است. با سایر تفصیها تناسب ندارد و هندسه منطبق آن رعایت نشده است. محیط ممتنع و هشتم نیز چنین است.

اما در مورد مسائل روشنی خوب بود که نویسنده ابتدا واژه قواعد را معنا می کرد. در این کتاب، قواعد مهم مربوط به تشیع در تفسیر بیان شده اما واژه قواعد به خوبی نتایج نشده است. قرآن به قواعد تفسیری در بیان اهل بیت، کتابی مصدق نوشته شده مثل افراط التفسیر؛ خیال کنایه‌های اصول تفسیر و قواعد؛ حال شیخ عبد الرحمن العک، افراط التفسیر، معدنی و کنایه‌دیگر که از کدام فاعله می‌روند؟ آمده‌اند. باید این معنای قواعد از نظر مولف باید روشن شد. اما اینکه ایشان از روش گونه‌هایش را بیان نکردند و اشکالات دوستان شاید به همین کتاب برگردد. سوم، حلقه مفهوم مصداقی است. یعنی از فاعله جبری و حلقه غفلت شده است. این فاعله از کدام اهل بنا؟ اگر گفته شده است که نظیر تریزه و سبطه تألیفه هم ما نقد مضمی و همه ما مل کن جبری کدام جبری التمسق و القهر (الحل الاوراج ۱۹۷۹ص) این روایت در تفسیر عیاشی (ص ۱۳۷) آمده و سندهای معتدلی نقل شده است. قرآن مل عام خورشید در جریان است و هر زمانی مصداقی جدیدی دارد. اگر روایات دارد که داهندنا الضارعت المنطقیه در مورد امیر المؤمنین(ع) است. یعنی از مصداقی کامل می‌آید است نه این که آیه مصداقی جبری ندارد. در امام حسین (ع) هم ضارعت منطبق است. مورد

انجمن قرآن پژوهی حوزه علمیه قم برگزار کرد

نشست علمی نقد کتاب انوارالقرآن

دیگر، حیط مباحث ظاهری و باطنی است. گاهی روایاتی که اشاره به باطن قرآن دارد به ظاهری حمل و به عنوان نام اهل شدار شد. مثل آیه یثربی نکت تراه، که در حدیث آمده مصدور امیر المؤمنین است. این به نوعی باطن آیه است.

اما در صفحه ۱۹۹ این کتاب از کلمه تراه، عنوان ایرواب استفاده شده است. اینجهم، حلقه تفسیر و تأویل است. الامامین و الهادی و آیات، امیر المؤمنین است اما در روایات نوعی بحث باطنی و تأویلی است.

بعده نکته درباره اشکال روشنی است. نویسنده، در صفحه

۲۸ کتاب، تفسیر عیاشی و قمی را در تفسیر اصلی شیعه

معره‌می می‌کند و با طغیلت زیادی از طریق بر ابراهیم قمی یاد

می‌کند. روی جایگاه ویژه‌ای دارد اما تفسیر قمی به خاطر این

الجاورد مشکلات جدیدی دارد.

در اشکال محتوایی هم مولف در صفحه ۱۵۷، نام امیر

المؤمنین ع را حظه معرفی می‌کند. اولاً سند ایشان تفسیر

منسوب به امام حسن عسکری است که از لحاظ روایان زیر

سئوال و اعتبار آن مورد تردید است. ثانیاً در روایت هم دارد

که مثال کتاب (ع) حطه است که امیر المؤمنین باب و حطه است است.

حجت الاسلام مینر حکیم منتقد دیگر این نشست نیز اظهار کرده، یکی از مسلمات مباحث ولایت اهل بیت(ع) است که جبری را در تبیین اصلی و محوری است. شاید اسلام بدون ولایت قابل فهم نباشد و شرایط معاصر، ضرورت تحکیم

و تشیع و ولایت اهل بیت و دفاع از اهل بیت و پاسخ به شبهات را ضروری می‌کند. اما روش تحکیم بنا بر برخورد با شبهات چگونه باید باشد؟ این بحث، مهم و کلیدی است. روش ضعیف، یکی از آسپه‌های جدی است. چه در حوزه و چه در دانشگاه. ما باید نقاط ضعف خود را شناسایی و ترمیم کنیم. یکی از انفخارات مکتب اهل بیت(ع) متفقین، جامع، ازبشی میمانند و پیشرو بودن آن است. این ویژگیها را اگر مدنظر قرار دهیم، روش مناسب، آیه یا خاصه نباید می‌کیم. ما باید به گونه‌های عقلی را مطرح کنیم که قدرت دفاع

منطقی از آن داشته باشیم. اگر تبیلی بیایوریم که قدرت

اثبات آن مدعا را نداشته باشد، این دلیل مستند، آسیب

جدی در روش است. هر چند ممکن است، دلیل دیگری

بیانده اثبات کند.

بحث درباره ازبشی بودن مکتب اهل بیت است. یعنی ما

اهل بیت را به خاطر ازبزه‌هایی که دارند تقدیس می‌کنیم و

حجرام می‌گذاریم. اگر بنا باشد این ازبشا با در اهل بیت

علاقه و محضر کنیم به گونه‌ای که قابل نقد نباشد.

دیگر مثالدارم که ما اهل بیت را مورد قرار کنیم. باید گفت

که در یوه معامیه ازبشی که در قرآن آمده‌است جدی در کار بوده

که آن ازبش مطرح شده، نه اسم شخص. چون ملایک

ازبشایی، آن ازبش است نه شخص. خلاصه کردن ازبش در

رایک فرد، یک مسیر تحرفانی است. ما با چه مجوزی روایات

رایک معنی نگاه می‌کنیم اهل بیت (ع) ما باید دادند. قرآن

بفرض بعضه بعضاً روایت هم همین روش است. اگر ما ظاهر

روایات را معنای روایات دیگر تفسیر کنیم، روشی ناقصی

است. اگر قرین متصل و مفصل دادیده گرفته شود از لحاظ

سلامت فهم، مورد تشکیک است. اهل بیت(ع) به ما نمونه‌های زیادی ارائه دادند و باید دانست که وقتی می‌گویم کلامکم نوره کل کلام را باید نگاه کنیم. قرآن هم به ما هشدار داده که کلام را بدون معنی تفسیر نکنیم. این روش

غلط است چه در میان شیعه باشد و چه غیر آن.

این نویسنده اگر قرآنی ادامه بدیحت ممانعتک بودن لذیثه‌ها

و قوفلاتی که اهل بیت مطرح می‌کنند بسیار مهم است. ما هر

چه تفسیر کنیم باید در مقطره فرهنگی اهل بیت جای دقیق

خود را داشته و منطقی باشد. هر چیزی هم باید در حد خود

مطرح شود. مستقر و جاودان بودن خط اهل بیت به این

بسیست که کسی شعار تمام اهل بیت را به زبان جاری نکند. این

خط اهل بیت است که جاری است. تشیع ولایت یک خط

تکری است که از آمد تا خاتم جاری است. خود ناصر المؤمنین

(ع) فرمودند: ارفع الحق تعرف اهلنا (الحل الاوراج ص ۲۰۳

۱۲۳) یک معیاری وجوددارد که علی، علی می‌شود. اگر ما تنها

را نادیده بگیریم و میزان را در شخص خلاصه کنیم، این

حرکت، در فهم ما از آن ازبشا آسیب جدی ایجاد می‌کند و

خود مولف دور روایات اولیه و سنتی می‌کند که نام اهل بیت در قرآن به کلیه آمده است. اما با ضراری می‌کند که این اساسی به سرحات آمده است؟

کتاب دیگر این که گفته می‌شود اساس و مبانی دعوت

قرآن دعوت به اهل بیت است. در این صورت در اوجت

از اساس و مبانی است. اساس و مبانی قرآن دعوت به اهل

بیت نیست بلکه یک تکلیف است. مثلا در فرهنگ شیعی

کل جریان باطنی و وقتی به نتیجه می‌رسد که حضرت حجت

ظهور کند اما این به معنای آن نیست که تک تک گزاره‌هایی

که اهل بیت فرمودند، دعوت به حضرت حجت باشد

بلکه به مفهوم این است که ظهور ایشان طاق میباید است

و امرش می‌شود مصلحت خدا بر توبه و ایمان اساس نوشته‌های

نویسنده این کتاب. بدین روش می‌آید اهل بیت دعوت به

قرآن می‌کنند و اهل بیت دعوت می‌کنند. این اهل

ولایت اسلام عصری دیگر متنق نیست گفته. نقد

این کتاب به معنای بی‌ترجمی بی‌ترشاهی کتاب و غفلت

از ظم نویسنده نیست بلکه تلاشی است که ضحفا کم

شود. روایاتی که قبل آیات شریفه قرآن درباره اهل

رسیده است به چهار دسته تقسیم می‌شود: دسته مربوط

به تفسیر است که ششادترین روایات است. دوم دسته

هم به تخیل آیات مربوط می‌شود دسته اول درباره سبب

تزلزل است. یعنی رخدادی در دوران پیامبر برای امام

و ولایت صالحانک الله و رسوله و للذین آمنوا اللذین یقیبون

الصلوات و یترنون الزکاة و هم الزکوة المائده ۱۵۵) همین

تزلزل بوده است یعنی حضرت علی (ع) انگشتر خود را در

مسجد به مستند می‌بخشد و آیه نازل می‌شود.

یا آیه ایلاخ ایاها الرسول بلغ ما علیک من ربهکم

مائده ۳۷) کما یطیاست که این آیه بسبب تزلزل داده یعنی

جریان فطریه رسیده بود. تزلزل است. یعنی ایروا، خود

حیات اجتماعی پیش از تزلزل آیه در دوران رسالت اتفاق

پانجاه اما ناظر به اهل بیت است و معنای از آنها را بیان

می‌کند مثل آیه شریفه ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات

اولئک هم خیر البریه (بنه ۷) که سیوطی و بزرگان اهل

سنت روایتی هم نقل کرده‌اند و یکی از دلائل حکیم

شیعه است بر این که اصطلاح شیعه در دوران پیامبر رواج

داشته است. پیامبر دست مبارک را در شانه حضرت علی

گذاشتند و فرمودند: خیر البریه، علی و عیسان علی

هندسه، دسته معوم. جبری است و مربوط به اقلیتی است

که به حرمانت و خدایه‌های انبهای گذشته نظر دارد. بحث

چهارم هم که باز مربوط به تأویل است. به نظر بنده بحث

طنین آیات است. یعنی آیه ناظر به خدایت. سبب معطوب

معصوم بر بیان می‌کند و امام آن را به نظا به معصوم

تأویل زده است. نظیر نقل آریه‌ای این اصبح ما کم غورا

فمن یأتیکم بدهاء بمن (مکن ۳۰) این هیچ رخدادی

در رابطه با انبهای گذشته با نامت اساسی نیست خود چه کسی

فرماید این آیه یعنی اگر پیامب شما شایسته شود چه

امام جدید را بر این شما خواهد آورد؟ طبق غایب حکیم

اشکافکم فمن یأتیکم بدهاء بدهاء. (سند عثمان) علی بن حضرت

عبد بن الامام جعفر صادق (ص ۳۳۷) بیان می‌کند از بزرگان

هم اشاره کرده‌اند که چون آیه بدهاء می‌آید و امام هم

امام حیات معومی است. مناسب ظاهر و باطن و رعایت

به تأویل زده شده است. و با آیه دوولیات و بالجهم هم

پهتدوان (نحل ۲۶) امام هشتم فرمود: در تمام العلامات

و الجهم رسول الله صلی الله علیه و آله، الکافی، الشیخ

الکلیجی (ص ۲۰۷) این بیانه این است. رخدادی هم

نیست. یعنی همان گونه که خدا در آسمان از زمین

نشانه‌هایی ارائه داد: نشان بارز هدایت و ره‌نمایی هم

نمچ یعنی پیامبر است و بعد از او ملاقاتی بین امامان

حشری. بنابراین سبب و نشان تزلزل مربوط به تفسیر و

توجه کنیم و مبر روایات و سبب و نشان تزلزل و معانی

و بطن را رعایت کنیم. ناخوسانه به دعوی جدید دچار

عقل می‌شویم و محقق و معاصر و موصوسی آیات اجصر می

کنیم و زبان طعن و معالقات اهل بیت را زار می‌کنیم.

کتاب انوارالقرآن با عنوان فرعی اولین قواعد شیعه که در

سراسر قرآن جاری می‌گردد، در ۲۸۸ صفحه و سه هزار

نسخه از سوی انتشارات حسانه منتشر شده است.

گفت و گو با مهدی فرهنگی منفرد

پیوند تاریخ و ادبیات

امیرابوری

مهدی فرحانی مؤد متولد سال ۱۳۳۲در تهران است. **دو** تحصیلات دانشگاهی خود را **مقطع کارشناسی ارشد** در رشته تاریخ با **گرایش ادبیات** در دانشگاه **دوس** مشهد دنبال کرد پس در همین رشته **لادانشگاه ویست مدرس** تهران به سال ۱۳۷۰ دکتری گرفت. **فرحانی هم اکنون عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه لاجو است. از وی تاکنون کتب و مقالاتی در زمینه تاریخ و فن بیانیه ایران و همچنین موضوعی پربند تاریخ و ادبیات به چاپ رسیده است. مطالب تخصصی گفتگو با او است:**

از اینجا آغاز کنیم که اساسا چه شما بند تاریخ علاقمند شدید؟

تعلیمی خوشحال خودم ند که گفت و گوی خود را این پرسش آغاز کنیم.بر خود فرض می‌کنم به دفتر ادبی دین کتب، یعنی معلم تاریخ دبیرستانم به نام آقای احمد توکلی یزدی‌نندی و دیگری استاد دانشکده علوم دکتر عبدالهدی سائری. این هر دو نفر در به وجود آمدن بلر دانشکگی به تاریخ و گسترش آن در ذهن و دل من تأثیر جدی داشتند. **از کتابها و تحقیقاتی که تاکنون انجام داده‌اید، بگویید**
کارم در واقع تاریخنامه افغان شد. اولین مقاله‌ای که از من به چاپ رسید ترجمه‌ای بود از یک مطلب در مورد صفویه که امر اسپهبدی آن را نوشته بود. اولین کتاب من هم رساله کارشناسی ارشد بود با عنوان مهاجرت علمای شیعه از جبل عامل به ایران در دوره صفویه. به راهنمایی دکتر عبدالهدی سائری که گفتش از امیرابوری آن راه چاپ برگزیده‌امی از من خواستند. من تاریخ یعنی «تاریخنامه» و سیاست‌های تئوریک جامعه کارهای بود که در دوره دکتری از من به چاپ رسید. رساله دکتری من امیرابوری است و فرهنگ در عصر زورآوردن ظهور و سقوط ایام داشت که در سال ۱۳۷۸ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی آن راه چاپ رساند. از جمله کارهای اخیرم کلی است که در مجموعه «عراز و کیوسک» و «پایخ و نام تاریخ برای نوجوانان توسط نشر افق» به چاپ رسیده است. ترجمه اثری را از امیرابوری نوشی به نام «خمسئله‌تشریح فی تصحیح کرد نام که به عنوان ششمین نام فرهنگستان چاپ شد.

در حال حاضر کتابی در دست کار یا چاپ دارید؟
هم اکنون به ترجمه کتاب Persian historyography (تاریخ‌نگاری ایرانی) نوشته یکی از استادان دانشگاه اسکورد به نام امیرابوری از اسکاات میمنه، مشغول هستم. این کتاب تاریخ‌نگاری ایران را تا سده هجدهم میلادی بررسی می‌کند. بخش اعظم ترجمه این کار به نام رسیده است. می‌شود گفت میمنه یا روزگاری متفاوت کتاب خود را نوشته است. در چهارچوب تاریخ‌نگاری برای نوجوانان کتابی برای دفتر انتشارات کنگدگ موسسه وزارت آموزش و پرورش انجام داده‌ام که معرفی نمود. شخصیت و اقدامات نظامی اوستاد و خرد می‌کنم چایکی دو ماه دیگر از سوی انتشارات مدرسه به چاپ برسد.

در میان پژوهشهای شما مقاله‌ای هست درباره ارتباط تاریخ و ادبیات مورد توجه فراوان است. در مورد اهمیت این مطالعات و چگونگی وضعیت تحقیقات در این زمینه در کشورمان توضیح دهید.

در تصمیم‌بندی علوم تاریخ ریشه‌های مصرف‌کننده است، چون در این رشته تئوری تولید نمی‌شود، به همین دلیل برای اینکه مورخ بتواند کارش را به نحو احسن انجام بدهد باید دانش رشته‌های دیگر نیز بیرون بکشد. مسلمانان رشته‌های مثل جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و روانشناسی به علت

اینکه تولیدکننده نظریه و فرضیه هستند به مورخ نگرش می‌دهند. مورخان گذشته ما اساسا به مطالعات بین رشته‌ای توجه نداشتند. به خصوص از تئوری در تحقیقات تاریخی استفاده نکردند.

متأسفانه در جامعه ما رویکرد به تاریخ‌نگاری به همان شکل سنتی باقی‌مانده برای مثال یا هیچ متنی به عنوان روانشناسی تاریخی نداریم. پاسپار ناست به همین نسبت ارتباط تاریخ با علم ریاضی، علوم سیاسی و سایر علوم. بنابراین مطالعات میان‌رشته‌ای با همه اهمیت که دارد تاکنون در تاریخ‌نگاری ما محفل از اغراض نداشتند. شاهد این امر آن است که اهمیت این مطالعات احساس شده و زمینه‌های برای رشد آنها به وجود آمده است. که در بررسی تاریخ معاصر نشانه‌های از این توجه به چشم می‌خورد.

با توجه به تخصص شما در خصوص مطالعات میان‌رشته‌ای، در مورد ارتباط تاریخ و ادبیات چه نظری دارید؟

ادبیات هم مثل جامعه‌شناسی و پاروشناسی از زمره علوم است که باید مورد توجه مورخ قرار بگیرد. البته ادبیات هم مثل تاریخ عرضه تئوری‌سازی نیست ولی مورخ برای بررسی برقراری ارتباط با منابع و زبان دوره‌های مختلف و همچنین برای درک نشانه‌ها و معنی پنهان منابع نیز به ادبیات دارد. در واقع ادبیات تکنیک لازم را در اختیار مورخ قرار می‌دهد. اهمیت ادبیات برای بررسی تاریخ دوره میانه بیشتر از دوره معاصر است.

شما در رساله سیاست و فرهنگ در پایان عهد نسیوری و آغاز دوره صفوی به به عنوان مطالعات میان‌رشته‌ای چه استفاده‌ای از ادبیات کردید؟

به طور کلی من در آن کتاب از سطر و فرهنگ به تاریخ سیاسی پرداخته‌ام. ادبیات هم بخش اعظمی از مقاله فرهنگ بود. این

مشکل بزرگ: فقدان «انجمن تاریخ» است. این انجمن، می‌تواند کارکردهای فراوانی داشته باشد که از مهم ترین آنها دفاع از هویت تاریخی سرزمین مان است

فرهنگ چهره‌های مثل عبدالرحمن جامی را در خود داشت و یا کسلی تل امیر طبرستان و یا سلطان حسین بایرکه اگر چه چهره‌های سیاسی بودند اما آثار ادبی نیز داشته‌اند. بنابراین من ناگزیر بودم از مجموعه‌های ادبی آن دوران نیز استفاده کنم. یکی از مطالعاتی که در آن کتاب مفصل به آن پرداخته شده است تاریخ آریاب شمشیر و اصحاب قلم در دوره تیموری بود. بدون کمک برای به تصویر کشیدن اختلافات و مذاکرات میان طیفه لشکری و دیوانی، مجبور بودم از رساله «بیع و قلم» خواجیه مسعود قهی استفاده کنم. این رساله که یک منظومه ادبی است، مطابق زمان دوره بیختم نظامی و دیوانی را در آن دوره به تصویر کشیده است.

در میان صحبت‌هایمان اشاره‌ای کردید به نیاز ماه به نوشتن مطالبی و دیوانی در تاریخ ایران. آیا به نظر شما آریاب شمشیر یا طبقه نظامی که معمولاً در تاریخ ما بعد از سامانیان، اقوام مهاجر و یا مهاجم بوده‌اند، در مقایسه با دیوانسالاران که در ایرانی بودند آنان نسبی نداریم. ایرانی به شمار می‌آیند یا یگانه قلمداد می‌شوند؟

وقتی سرشت جغرافیایی فلات ایران را در نظر بگیریم توجه می‌شویم همواره در معرض رسوخ و نفو قوام به خصوص از طرف شرق بوده‌است. این نفوذ را باید در دو مرحله مطالعه کنیم. یکی در بدو ورود این اقوام به ایران که طبیعتا یگانه هستند، مرحله‌دیی که آنها در فلات ایران مستقر می‌شوند. در فرهنگ

ایرانی حل می‌شوند. در این دوره می‌توان آنها را رفتی دانست. مسلمان‌کسی مثل چنگیز و یا کسانکی که از طرف اول و جانشینانش در ایران فرستاده می‌شدند. گاملاً خصلت یگانه داشتند و نمی‌توان آنها را از ایرانی شمرد. اما وقتی حکومت لیخانتان در ایران استقرار پیدا کرد به عنوان جزئی از جامعه ایران درآمد. قضای که این پس میان لیخانتان و دیوانسالاران باصحاب قلم وجود دارد، یک تضاد درونی است و در بطن فرهنگ ایرانی وجود دارد. ما نمی‌توانیم لیخان مغول را که مسلمان است و در یک فضای کاملاً ایرانی تنفس می‌کند غیر ایرانی قلمداد کنیم. قضای که وجود دارد به این خاطر است که یک جنبه به اقدامات نظامی توجه دارد و طیف دیگر به امور فرهنگی. نکته مهمی که باید در نظر بگیریم این است که اختلاف باضاد در راس هرم جامعه قابل تشخیص است. شاید بتوان عنوان شان و خواجیه رشیدالدین فضل‌الله را در دوره زری بکنیکر قرار داد و روابط مختلف و یا اسحاق باوق آنها را شناخت. اما ماهنگامی که به بطن جامعه و قاعده این هرم برویم مزارع و تضاد میان ایرانی و مغول اصلاً قابل تشخیص نخواهد بود. دیگر نمی‌شود جامعه را به دو گروه مغول یا ایرانی تقسیم کرد. همه آنها در یک فضا قضای فرهنگ ایرانی زندگی می‌کنند.

در تاریخ ایران با تسلط صفوی می‌توانیم از شکل‌گیری یک وحدت در ایران دم‌زینم آیا به نظر شما شاه اسماعیل یاتوی خودکامی ملی، اگر این واژه قابل استفاده در این برهه باشد- اقدام به تشکیل یک دولت واحد و مترکز کرد؟

من اعتقاد دارم صفویه محصول سه قرن تحول در جامعه ما است، این تحول ابعاد متفاوتی در خود دارد که یکی از این ابعاد تحول و تکوین مفهوم ایران است. و اعتقاد به سرزمینی ما همین نام است، ما که‌های این مفهوم را در متون آن دوره می‌بینیم. به نظر من مأمی تویم بگویم شاه اسماعیل از این هویت و مفهوم بی‌خبر بود است، اما اینکه ما نام ملی برای مفهوم بگذاریم اشتباه است، چرا که شاخصه‌های هویت ملی در دوره صفوی وجود ندارد. مدت یک مفهوم جدید است که از قرن شانزدهم در اروپا شکل می‌گیرد. در آثارهای مثل حاکمیت، مرز و جمعیت باید دید. به نظر من در دوره اسماعله از واژه وحدت ملی باید از وحدت ارضی یا وحدت سرزمینی استفاده کرد. اتفاقی که در این دوره می‌افتد افاده هویت تاریخی ایران است. شاه اسماعیل و جانشینانش بر روی موقفه‌های وحدت ملی هیچ حساسیتی نشان نمی‌دهند، نمونه آن استفاده از زبان ترکی به جای زبان فارسی است. دوره صفوی بازگشت به آن وحدت سرزمینی باستانی ایران است. شاه اسماعیل هم از نوعی خودکامی

برمی‌رخورد. باید در است. و برای اسحاق آن تلاش می‌کند. آیا بعد از سقوط ساسانیان تا دوره صفوی و حتی بعد از آن در شرایطی که ما یک هویت سیاسی مستقل به نام ایران نداشتیم، می‌توان از وجود مفهوم بی‌نام ایران در طول این دوره‌ها یاد کرد؟

بله، ما در لایه‌های اجتماعی، این مفهوم را داریم. مردهایی که در طول زمان در این گستره جغرافیایی توطن داشته‌اند خوشحال را ایرانی می‌دانند. همیشه مفهوم ایران وجود داشته است. درست است که با سقوط ساسانیان مردهای سیاسی ایران آسیب پذیرفت اما مفهوم ایرانی بودن در میان ساکنان این فلات از بین نرفت. کسی که در اسفهان یا خراسان و سیستان و فارس زندگی می‌کند خودش را ایرانی می‌داند. هر چند که سرزمینش از لحاظ قلمرو حکومتی پراپه رده شده باشد.

شما کتابهایی در زمینه تاریخ ایران کودک و نوجوان نوشته‌اید. از انگیزه و مشکلات تریب ویر این کار بگویید. از آنجایی که برای تألیف کتابهایی برای کودک و نوجوان باید با حوزه‌های مثل داستان‌نویسی و روزشناسی آن رده

ستی و اساتذوسی کرد. شد. توخج می‌دهم برای شرکت در این کار مشکل به کارهای تحقیقی پر از راه علمی رطم بود. در میان نوجوان ما نوعی تاریخ گریزی وجود دارد که در نهایت، زبان فراوانی در بر خواهد داشت. ما باید تلاش کنیم که ارتباط نسل آینده را با تاریخ برقرار کنیم تا آنها را داشته‌باشان. مطلع شدند. مؤنن تاریخی و کتابدگ و متأسفانه کتابهای درسی ما به اندازه‌ای خشک و غیر معتقد به تاریخ بوده‌اند. که هیچ جالبی‌های تاریخ خوانند و نوجوان و جوان ایجاد نمی‌کنند. کنج‌های برای و باعث تهیه کتابهای تاریخی برای کودک و نوجوان شد. ایجاد آشنی میان این گروه و تاریخ بود. برای این منظور ما دسترس سبک نگارش، شیخ به صورت سهل و آسان در خواننده قرار گرفت. در غرب هم شاهد هستیم که برای هر گروه از مخاطبان، کتابهای تاریخی به فراخور سطح و سلیقه آنها نوشته می‌شود. مثل همین کتابهای تاریخ سبب از همان اثر چندین کتاب کوتاه شده و آسان‌تر در شمارگان‌های بسیار برای اقلبار مردم چاپ می‌شود. در مجموعه «عراز و کیوسک» و «پایخ و نام تاریخی» که برای من چاپ بود، پرسش به شنگی مطرح شده بود که مخاطب را دور زده می‌کرد و او را تشویق می‌کرد که حتی با تاریخ ازم بخواند. بعد از ایجاد علاقه در کودکان پاسخ اصلی مطالبی که مورد نظر نویسنده بود که گویانه به خورد خواننده داده می‌شود.

چاپ دکتر فرحانی، ضمن تشکر از شما اگر در پایان نکته خاصی را مدنظر دارید، فرمایید.

از این فرصت استفاده می‌کنم و مشکل بزرگ ریشه تاریخ را به عنوان یک صنف مطرح می‌کنم. صنفی که در سطح مختلف، افراد بسیاری اعم از استاد، مددجو، محقق و غیره در آن مشغول به کار است. این مشکل بزرگ فقدان انجمن در تاریخ است. این انجمن، می‌تواند کار کاردهای فراوانی داشته‌باشد که از مهم‌ترین آنها دفاع از هویت تاریخی سرزمین ما است. وقتی در خراج از این راه‌ها براه‌ها هویت تاریخی ما نشانه می‌رود آیا نباید تاریخ این کشور متولی داشته باشد؟ به این توجهات باسخی به‌دهد. ملا طبقه مذهب محض اینکه تاریخ تر که اهائی می‌شود انجمن تاریخ تر که جنبه می‌گیرد و چون این انجمن مجموعه‌ای از آکاگوسین‌ها و دانشمندان را در کنار هم گردآورده، چیزی که آنان جدی تقمی می‌شود. من تصور می‌کنم این اتفاق باید در جامعه ما هم رخ دهد. محققان و لیدیشن‌ها باید اتفاقاً آنها را کنار بگذارند و انجمنی به وجود بیارند که از هویت تاریخی و منابع سنتی این رشته به‌ص حدایت کند.

نگاهی به

وضعیت نشر آثار دفاع مقدس

محمد قاسم فرغی چهرمی

مهاجست که برای رسیدن به مشکل نشر کتاب در حوزه دفاع مقدس، بنحوا اظهار نظر فراموشی را دنبال کرده‌ام. این متواریان گرفته تا نثاران و نویسندگان و دیگر عوامل دست‌اندرکار با هر کدام بنحوا کرده‌اند و اظهار نظر خواست‌نام متواریان و سازمانهای قوی‌قبض به قول خودشان سیاستهای رامنشعبی کرده‌اند. نثاران هر کدام برای خود با اهداف و برنامه‌های خاصی کار را دنبال می‌کنند. نویسندگان یا به سطرایی و به ذوق و خواست خود مکتوباتی را تهیه می‌کنند. اما بالاخره در این ساز و کار گزارش تا توزیع کتاب چه مراحل پاید مسجده شود تا به عنوان معیار و ضوابط کار مدنظر عوامل دست‌اندرکار قرار گیرد؟

اگر بپذیریم که بالاخره ناشر یا نویسنده در تصمیم‌گیری و سیاستگذاری و در مخابرات که با خواست خود فعالیت کند و اهداف و برنامه‌های خود را در نظر داشته باشد، آنگاه باید انتظار داشته باشیم که ضمن ترویج و معاونت در آنگاه که ضرورت باشد، کیفیت و ارزش گذاری لازم را در متن و محتوا مشاهده کنیم و چون رقابت و فرهنگ سازی مناسب در متن کار رقابت شده است بنابراین از تجربی کارها در هر ارزشیابی، نتایج کارهای بسیاری را انتخاب و معرفی کنیم. حال با یک بازبینی اجتنابی چه کسی می‌تواند مدعی باشد که ساز و کار این مراحل ما را به این انتخاب مدعی‌ان کتاب خوب منظم می‌کند؟ هر ساله به طور متوسط ۳۰۰۰ عنوان کتاب در حوزه دفاع مقدس منتشر می‌شود. شاید بیش از یک سوم این آثار در بخش خاطرو و یک چهارم آن بخش زندگی‌نامه شهید باشد. حال بیاییم که حوزه ادبیات شمل و داستان، رمان، شعر و قطعه‌های ادبی چند مورد را کل این آثار را شامل می‌شود چرا که همگان بر این باورند که حوزه ادبیات به عنوان علاقه‌لایزاد فرهنگ مکتوب در هر کشور عمل می‌کند. اگر کل تعداد کتابهای حوزه ادبیات را هم جمع کنیم می‌بینیم که شاید با یکی ارقام هر مزر ۵۰۰ برسد. یعنی چیزی کمتر از ۱۵ درصد از کل آثار کتابهای منتشر شده، به انواع گونه‌های ادبی اختصاص می‌یابد. حال باید پرسید که آیا آنچه به عنوان کارگرد ادبیات در حوزه فرهنگ‌سازی و حفظ و نشر آثار دفاع مقدس مطرح می‌شود با این آمار حاصل می‌شود و چرا؟ این آمار اگرچه در حوزه کمیت آثار مطرح است اما از هم به خوبی خودنمایی‌تواند مسیر نظرات و پژوهش مناسب باشد. بنابراین در کنار آمار و ارقام، جنبه کیفیت و محوری آثار باید لحاظ شود تا در این عرصه به نتیجه دقیق‌تر و قابل‌اعتمادتری دست یابیم.

در جنبه کیفیت و محتوا، آثار به سادگی نمی‌توان با رقم و عدد نتیجه‌ای را معلوم کرد پس باید با یک نقد و تحلیل آثار پرداخت به اقبال و رویکرد مخاطب برای تهیه کتابهای مورد نظر در بازار کتاب کرد. باید گفت نشر کتابی تنها معلوم می‌شود که نشرگان متوسط هر عنوان کتاب حداقل ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ جلد بیشتر نیستند. این در حالی است که

گريانه دوم

به چاپ دوم رسیدن گریانه در سال جاری بهانه‌ای است تا با خاطرات سعد اسدی بیشتر آشنا شویم. نویسنده این کتاب، سرهنگ پیاده سعد اسدی فر زمان پیروزی انقلاب اسلامی ایران ستوان یکم پیاده، جمعی گردان ضربت سرودش و فرمانده پایگاه مرزی دشت کبیله در مرز عراق و جنوب شرقی سرودش بود است. در شروع جنگ خمینی بلافاصله با سقف دست است. در ستاد عملیاتی اروندکنار به فرماندهی سرهنگ شیروانیان مأمور و فرمانده گروهان گشت و شناسایی و افسر آموزش می‌شود. امیدیه مستقر شده و او دو بار در این منطقه زخمی می‌شود.

کتاب گریانه در بر گیرنده خاطرات این سرهنگ پیاده است. این موه‌های دشنگی اگر چه در فرامش امروز، یعنی ایام بازگشتن اسدی فر به هم

اقبال آثار از نوله‌ها و مراکز دولتی تهیه و منتشر شده است.

در مرحله بعد اگر به نحوه توزیع آثار توجه کنیم، در می‌یابیم که تعدادی از این آثار نیز در جریان توزیع به صورت اهدایی و یا به صورت خرید یا با آمار بالا، به مراکز رای می‌یابند که پس از بخش، در نهایت به دست مخاطب اصلی نخواهند رسید. راه دیگری نیز برای رسیدن به کیفیت آثار و ارزش گذاری آنها وجود دارد و آن مراجعه به عنوان برگزیده در برنامه‌های است که به منظور ارج نهادن به آثار مکتوب برگزار می‌شود. نظیر انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس، کتاب سال و… که این مراحل اگر شایده از اعتبار بیشتری برخوردار باشد. تا یونان به آن اضافه کرد. در دوره‌های اخیر این برنامه‌ها نیز آثار از نویسند و قلم اهدایی معرفی شده است و آنچه هم که بر نام و معرفی آن تأکید شده غالباً با کمی اغماض در سطح متوسط آن هم در حد ۳ تا ۲ عنوان یا حداکثر ۵ عنوان در چند ساله اخیر بوده است.

حال با ذکر این چند پارامتر و مؤلفه، آیا به این نتیجه نتوانیم رسید که اصولاً سیاست و برنامه مشخصی برای فرهنگ سازی یا بیشتر ترویج ارزشهای والای دفاع مقدس یا توجه به ارتقای کیفیت و محتای ادبی در این حوزه وجود ندارد؟ یکی از علتهای رسیدن به این اوضاع محسوس بار سنده کردن به نشر آثار می‌گوییست، یا توجه به تعداد و ارقام آثار بدون ملاحظه ارزش گذاری آنان است؟ مسئله دیگری نیز که در حوزه ادبیات مکتوب مطرح است عدم سرمایه‌گذاری لازم برای تولید و عرضه مناسب و مطلوب این آثار است. چند سالی است که عده‌ای با طرح مسئله «کار سفارشی» یا «سفارش نویسی» در حوزه دفاع مقدس تلاش کرده‌اند تا اثرهای نویسنندگان حائلقان آثار خوب را تحت تأثیر

قرار دهند و این دوستان نیز برای پرهیز از این امر چسبند! خود نیز به نوعی مروج این مسئله هستند. غافل از آنکه سفارش نویسی دارای مؤلفه‌هایی است که یک نویسنده به سفارش دستگاه، حاکمه‌ای می‌توسد که خود به چهارچوب فکری و سیاستهای او اعتقادی ندارد و چون یک مزدور قلم به دست به کار گرفته می‌شود آیا به راسمی نویسنده‌گان ما را که اغلب در طول هشت سال دفاع مقدس، جزو رزمندگان مسلحانور و عزت‌آفرین بودند، می‌توان با این تصمیم‌های نامناسب و بی‌جا آلوده کرد؟ نویسنده‌ای که خود به اعتراف قلمی‌اش و با حسن و حال معنوی‌اش و با پاشی خود در جبهه‌ها حضور یافته، اینک برای نوشتن زندگی‌نامه یک شهید که هم‌زم و هم‌راه او بوده است می‌تواند چون یک مزدور قلم به دست رفتار کند؟! اغلب نویسندگان امروز ما از زخم‌خورده‌های دوران دفاع مقدس و یا از بازمانده‌های آن دوران هستند. اگر چه «چهره‌های جوان و شیل جلدی» هم به کار نویسندگی روی آورده‌اند نمی‌توانند بی‌دغدغه آن روزگار به خلق اثری دست یابند.

بی‌تأمل و بی‌تنبیه به آسیب‌دشن آب نیزیم تا از حرکت چرخه‌های آن بی‌انگیزگی و بی‌تفاوتی حاصل شود. این هم یک عامل دیگر است که باید به قدر فوری توجه قرار بگیرد. اما با ذکر همه این عوامل باید هم نگران نسبت به موقعیت و شرایط حاضر بی‌تفاوت بود و ضرورت سیاست‌شناسی و سیاستگذاری لازم را نادیده گرفت. سیاست و برنامه‌ان چیزی نیست که فقط روی کاغذ نوشته شود یا با مسامحه و اطلاع نداشتن آن را بپذیرد. هر سیاست و برنامه‌ای نیاز به توجه، گفت‌وگو و شایده برگزاری نشستهای تخصصی باشد. مانند تائیری یک طرفه نشود.

اینک نثاران زیادی در کار چاپ کتابهای دفاع مقدس هستند. اما معلوم نیست چرا هماهنگی و ارتباط لازم بین آنها برقرار نیست تا ضمن اطلاع‌رسانی مناسب، شیوه‌ها و برنامه‌های اجرایی و ارزش گذاری متن و

نوشته‌های مورد نظر برای چاپ را با معیارها و اصول علمی بسنجند و آن گاه به انتشار آن بپردازند. باید سنده‌انگاری و سبب نوشتن را امری غیرمصدق بدانیم. تا با کمی تأمل در اجزای اصول ادبی و معیارهای معمولی آثار دفاع مقدس را از کیفیت و اعتبار لازم برخوردار کنیم و زمینه‌ای برای رشد و ترفیع نویسندگان معهود و نشر و ترویج آثار از نویسند و مطلوب آنان فراهم آوریم. گرچه مراجعه به برنامه‌ها و اسامی و دستاویزهای پیشین می‌تواند انجام این برنامه‌ها و اسامی و دستاویزهای پیشین، مافرا دهد. انگیزه‌های ما را قوی‌تر و کارسازتر کند. اما به هر حال دیدگاه‌ها و سیاست‌ها باید معطوف به آینده باشد و ضرورتها و پدیده‌ها را هم شامل شود.

مردم. اما فراق بارانی که به تماشای لحظات پرتلهایشان می‌نشینیم، گرد ببری بر سر و صورت نویسنده انگنده است و خواننده بیچار دل و صاحب بعیثرت را نیز اگر نکان ندهد به خود خواهد آورد تا بداند که آرامش امروز، حاصل بر کشیدن چه انسانهای شجاعی بوده است.

بزرگترین حسن این مجموعه، دوری از شعارزدگی و عدم استفاده از جملات کلیشه‌ای است که اغلب در کتابهای خاطره جنگ فرازمینی در هستیم. همچنین عدم درنگ‌هایی مسائل فرازمینی در قالب امدادهای غیبی و واقع نگاری یا همان لحظه برداری از دیگر محاسن این مجموعه به حساب می‌آید.

این کتاب در سال ۱۳۳۴ با عنوان «لحظات پرتلهای» از سوی انتشارات سوره مهر، بسیار خلاصه‌تر از آنچه که اکنون هست، به چاپ رسیده. ولی امروز در شکلی کامل و با پرداختن مناسب، بازنویسی و مجدداً

نگارخانه: کتاب‌های یادمانی

معرفی کتاب

شهید بی قرار

قطعا یکی از ساستهای

معرفی کتابهای

شهرستانی است. آثاری که تا اندازه‌ای به دور از مباحثات سیاسی و هیاهوی بازار کتاب در پایتخت، تهیه می‌شوند و به چاپ می‌رسند و البته چیزی هم از کتابهای که

توسط مؤلفان پایتخت‌نشین نوشته می‌شوند، کم ندارند. در حوزه ادبیات جنگ و دفاع مقدس نیز شهرت‌ها همچنان فعال هستند. کتاب «بی قرار» که به کوشش حسن شکیب‌زاده و با همکاری بنیاد شهید امور ایثارگران تروین به چاپ رسیده، عملی رقم سال نشر آن به نازکی راهی بازار کتاب شده است.

این کتاب مجموعه‌ای است از خاطرات سردار شهید حجت‌الله صنعتکار. کارآورنده این مجموعه می‌نویسد: «ان روزها آنقدر شهید می‌آوردند که اصلاً باید نسبت خبر شهادت حجت را چگونگی دریافت کرد. فقط یاد هست که بلافاصله به سردخانه رفق، مسدودسازی هم بامن بود. در سردخانه رازهای دیگر و مظهرش را بیرون آوردیم. برده رویش را زد. کمربندش تن نداشت و بعد از آن بی‌سر مستند کرد. هر کس از حلق توجه می‌کرد این ساداه خاطرات سالها پیش را در ذهن می‌زنده کرد. آن روزها گذشت و هر روز که از نشیمن و خاک سبک‌بازی‌اش می‌گذشت، هم‌زمان و دوستانش تکلت جدید و جلب تری از زندگی او تعریف می‌کردند. دفتر بزرگی تهیه کرده و در دفتر تهیه سپاه گذاشتند تا هر رزمده‌ای که ماجرای شهادت او را می‌شنود، بخاطرش را وارد دفتر کند. بعد از چندی دفترچه‌ای که دوستان حجت در آن خاطرات خود را نوشته بودند مفقود شد و ما نیز در چرخه تکرار زمان گم شدیم.

هوزر در فکر جمع آوری دوباره خاطرات این سردار بودم که خاتمه‌یافته‌ی جانیلی پور عصمت فتحی به یاری ام آمدند. حاصل این تلاش، جمع آوری ۳۰۰ خاطره سبزی است که در این کتاب گرد آمده. خاطرات تلخ و شیرینی که تلاش کرده‌ایم، بدون هیچ دخل و تصرفی عیناً بیان شود. خاطراتی واقعی که بیانگر ابعاد مختلف زندگی این شهید بی‌احساس و ماحضرت نجواستیم آنها را دسته‌بندی کنیم تا همانگونه که هست، باید باشد خوانده شود.»

در این کتاب حالی خود چیز اساسی می‌شود؛ یکی زندگی‌نامه شهید در ابتدای کتاب، بهتر است خواننده قبل از ورود به خاطرات شهید، با او و محیطی که در آن پرورش یافته، آشنا شود.

دیگر، استفاده از اسناد مربوط به شهید در پایان کتاب است. مسلماً درباره شهید که سردار بوده و گردان یا گروه‌های راهبردی می‌کرده، می‌توان به دست‌نوشته‌ها، حکمهای ماموریت و اسناد بسیاری از این قبیل دست یافت.

به هر تقدیر، باید دست مؤلف را تشویق و به او خسته تشبیه گفت. چرا که وجود چنین کتابهایی را در سطح شهرت‌ها باید به فال نیک گرفت و از آن تقلید کرد. کتاب «بی قرار» در ۱۲۰ صفحه، با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و قیمت ۸۰۰ تومان از سوی نشر شاهد به بازار کتاب عرضه شده است.

نگارخانه: کتاب‌های یادمانی

دوره شهید، شماره ۱۰، شهریور ۱۳۸۳

۳۱

شنیدم از حکیمی توی کشتی

کمال سبوت

خدا بگویم چه کار کند آن پیرمرد را از همان اول پایه راجع گلدشت تا پیکار گفت، بچه سان! این چیزها که می‌ری، برای تو ضرر دار، تازه مگر گوشه زرد که انتها بعضی هایش مناسب با سن و سال تو نیست! اخلاقت را عوض می‌کنی! پیرمرد حواسش فقط به این بود که یک روز من دو روز نشده باشم یا اگر شده باشد کزله دوروز را حساب کند. همیشه یک روز امتان را برمی گردانم و کزله اش را که یک قران می شد می دادم. آن وقتها یک کتابفروشی خوب هم سر کوجه مان بود که اسمش «طوس» بود. صاحب کتابفروشی را به همان اسم معارفه بود. صدای من زدم، شاید بیکار هم نشده بود که موقع برگشتن از مدرسه، سر راه پشت ورتین آقای طوس ایستاده و با حسرت به کتابهای رنگارنگ آن نگاه نکرده باشم. بیکار بودم تو جیبی ام راجع کرده و نواسته بودم با آن یک جلد کتاب به قیمت ۲۵ ریال بخرم و همان روز هم تمام و کمال خوانشش و باز دستم خالی میماند. ادمه این وضع قابل تحمل نبود تا اینکه روزی یکی از همکلاسی هایم کتاب رنگ و رو رفته ای را بخودش به مدرسه آورد و درباره آن باهم صحبت کردم. دوستم گفت: نزدیک خانه ماست من هفتای دو سه بار از آنجا کتاب به امات می گیرم و کرایه هر روزش هم یک قران است. خانه ما با مدرسه پیرمرد فاصله زیادی داشت. در دودین سرعت فوق العاده ای داشتم. کتفش هلم را که از پا در می آوردم با سرعت بیشتری می دویدم و همیشه هم این کار را می کردم. هفتای شش بار این مسیر را می رفتم و می آمدم. اتفاقی که گاهی در این مسیر می افتاد خود داستان مفصلی دار که روزی همه را خواهم گفت. «لاوسون در آشیانه مرگه»، «تابوت سرخ»، «وحشت در ساحل لیل» بچقدر این نویسنده ما را رساند! همین که کتاب را شروع می کردی موهای تن آدم مثل جوش نیغی - که موهایش می ایستند! - می ایستاد تا اینکه کتاب را زمین نگذاری آن وقت موها به حالت اولش برمی کشند! - اینکه جوچه نیغی به حالت اولش در این مسیر می افتاد جوچه نیغی به صورت پونیم، چشمش می افتاد به صورت وحشت زده خودم در آینه و به سرعت برمی گشتم تا ادمه داستان را

بخوانم تا بار دیگر چهام به اندازه کافی ترسناک بشود و هی همینطور بیایم دستشویی و خودم را به عیاری شکل دیگر خودم را ایستم! بیکار لاوسون، در آشیانه مرگ بود که یکی از نهکاران را پس از کلب زد و خورد نداشته بود داخل استخر بزرگ اسید. کتاب را رها کرده و دویده پیش خواهرم که داشت غذا درست می کرد، وقتی که برگشته بودم سر کتاب، مردنه کار در استخر حل شده بود و من هم خوالم راحت. همانجا ده بار نزدیک بود ریحاره یا سامسون داخل استخر بیفتند که من نصفه جان شده بودم. جقدر لاوسون از هوا ایما یا هلیکوپتر فقط به قلاب کمربندش بند شده باشد خوب است؟ جقدر با ریحاره در آسانسور جای کاران حساب شده باش خوب است؛ اصلاً جقدر با گروه لاوسون به مأموریتهای خط ناک رفته باشم خوب است؛ نه! اصلاً جقدر خوب است که خوب باشم! یک روز پیرمرد در آمد که، بچه! تو چه جوری این کتابها را می خوانی؟ گفتم، یعنی چی؟ خوب تکیه می دهم به پستی و زانوهایم را می آورم بالا و کتاب را می گزافم روی پاهایم و فرق خواندن می شوم. پیرمرد ادمه داد که بچه جان! منظرم اینه که این کتابها بیشتر یلسی هستند، ممکنه فکر تو خراب کنه و مهمتر اینکه از درس و مشقت بومنی! چیزی نگفتم، پیرمرد از قیافه ام که روز به روز جستنکتر می شد، فهمیده بود که ادمه این وضع ممکنه است برای او یا من در دوسر آفرین باشد. کتابی را که روز قبل گرفته بودم، تحویل دادم و پیرمرد در حالی که کتاب دیگر را به من می داد، گفت: بیا این هم آخرین کتابت؛ که از مغازه من می‌ری! با تراستی گفتم، چرا آخرین کتابت؛ من که تا امروز حتی بیکار نمی نظمی نکرده ام نه در پرداخت کرایه و نه در مراقبت و نگهداری از کتاب. پیرمرد لیخنندی زد و گفت: بسرم! تو یکی از بهترین مشتری های من بودی، اما من دیگر کتابی ندارم که به شما امتان بدهم، نوری این چند ماه شما همه کتابهای را که در مغازه داشتم خوانده و برگردانده ای، البته به جز کتابی که الان می خواهید بری!

آدمه! حالا ظلم نمی خواهد بگویم، خدا چه کار کند آن پیرمرد را... چون دست کم علاقه به خواندن کتاب از همان جادر من پیدا شد. شاید تا آن روز هیچ یک از هم سن و سالهای من به تهنایی آنقدر ترسیده بود که من با خواندن آن کتابها ترسیده بودم یک روز یادم نمی رود، موضوع انشا آزاد بود و من داستانی یلسی سر هم کرده و به مدرسه بردم. هنوز نصف داستان را نخواهده بودم که معلم انشای مان گفت: کافی به یاد اینکه من خیلی از چیزهایی را که در کتابهای امثالی پیرمرد خوانده بودم، در انشای خودم نیابورده بودم و بعضی از آنها را هنوز هم رویه نمی شود جایی تعریف کنم. واقعا بعضی از این نویسنده ها جقدر بی تربیت اند! گفتم: آقا اجازه! هنوز نصف داستان موند. که با صدای بلندتری گفت: گفته که کافی به یاد ادمه داد، من گفتف موضوع انشا آزاده که شما آن مزخرفات رو نویسی، یکی خونه شما نیست که کمکت کنه یک چیز درست و حسابی نویسی؟! با لاقفل بیرسه انبها که نوشته چی! یک نگاه به کلاس بکن، بین چند تا چشم می بینی که داره می زنه بیرون، تازه متوجه کلاس شده، نگاهم که به چچه ها افتاد چنان وحشتی برم داشت که هنوز زیاد آن روز مثل همان جوچه نیغی که شلاکتفتم می شوم! اصلاً جوچه نیغی حیوان به درد بخوری است اصلاً بازه است که جوچه نیغ داشته باشد! آن سال نمر انشای من بیست شده بود و سال بعد، معلم انشایان که حالا دیگر یلسی نبود، در زنگهای تفریح گاهی از من می پرسید: دیگه از اون لشاها که نمی نویسی؟! البته تو فقط موضوع نوشته هات بدو و...

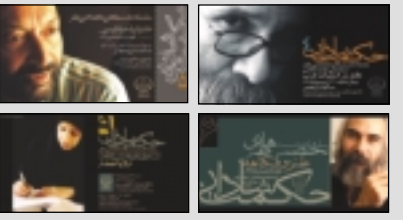
بعدا در کتابخانه کودک (کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان) با کتابهای مهربان تر و دلنشین تری آشنا شدم و مدتی بدون هیچ ترس و وحشتی کتاب خواندم و حتی بیکار حالت جوچه نیغی به من دست نداد که باز سر جای اولش برگردم! دیو و غول این کتابها کیمی مهربان بودند و آدم از آنها خیلی نمی ترسید! آنها معمولاً بچه های خوب کاری نداشتند، اما ساکاتان آشیانه مرگ ام چیزها حالی شان نبود آنها حتی سامسون را که حالا گاه مهربانی بود می خواستند بکشند. حالا گاهی به این فکر می کنم که میان آن همه ترس و وحشت و خشونت با همین مختصر ذوقی که از طنز برای خودم منصوره هستم، چیه نیستی وجود دار! اما فکرم به جایی قد نمی دهد. این هفته کمی جدی شام کرده ام شاید کسی توچه می کند آن پیرمرد را... علاوه بر این، برپایی خوشحال کننده لفتی کرد. در این برپایی مراسم از این دست می تواند تصور غلطی را که صورت غالب جامعه نسبت به پدیده «طنز» دارد تا حدودی کاهش دهد. تنوع شخصیتهای حضور یافته در این جلسات و همچنین موضوعات متعددی که تا به امروز در این زمینه طرح شده است، از دیگر محاسن سلسله نشستهای تخصصی طنز به شمار

می آید. دفتر طنز حوزه هنری تا به امروز ده جلسه تخصصی از این سلسله جلسات را برپا کرده است که به ترتیب عبارتند از: طنز چیست؟ (سیدعلی موسوی گرمارودی)، طنز در آثار سمعی (توجهیر احرامی)، طنز عارفانه (سیدناصر عاشقزاده)، طنز در ادبیات عرب (علی معلم دامغانی)، طنز در شعر فارسی (کیومرث منشی زاده)، طنز و نگاه (ویسختی میرشکاک)، طنز در ادبیات (مرضی سرهنگی)، موقعیت طنز در موسیقی (سیدعلیرضا برهلیقی)، طنز در مطبوعات (ژیوا صابر)، ترکیب بندی روایی در کاریکاتور (حسین نیوزمند)، به گفته مسئولان برگزاری این برنامه، قرار است این جلسات به صورت سری در اختیار علاقه مندان قرار یگیرد.

باز همدین نشست تخصصی حکمت شادان با موضوع «طنز در ادبیات کودک و نوجوان» با حضور شهرام شفیعی، سه شنبه ۲۲ آذرماه، ساعت ۱۶ در تالار اندیشه حوزه هنری برگزار می شود و برای عموم علاقه مندان آزاد است.

حکمت شادان در حوزه هنری

یکی از فعالیتهاى مستمر و مداوم دفتر طنز حوزه هنرى، برپایى سلسله نشستهاى تخصصى در حوزه طنز است. این نشستها هر ماه، ذیل عنوان کلی «حکمت شادان» و با موضوعات مختلف و متفاوت، در سالن شماره ۲ تالار اندیشه حوزه هنرى برگزار می شود. با توجه به خلأ جدی و ناسف باری که در این زمینه وجود دارد، برپایی چنین جلساتی را می توان یک اتفاق مهم و خوشحال کننده لفتی کرد. علاوه بر این، برپایی مراسم از این دست می تواند تصور غلطی را که صورت غالب جامعه نسبت به پدیده «طنز» دارد تا حدودی کاهش دهد. تنوع شخصیتهای حضور یافته در این جلسات و همچنین موضوعات متعددی که تا به امروز در این زمینه طرح شده است، از دیگر محاسن سلسله نشستهای تخصصی طنز به شمار

اتاق من ساعت دیواری ندارد

ناظم رام

اتاق من ساعت دیواری ندارد ... یکنی به سبکام می‌زنم، بگامم به جای خالی ساعت دیواری می‌اندک یک سال پیش را به یاد می‌آورم، نه، دو سال قبل تر....

ساعت ۳۳۰ دقیقه یک روز گرم، اتاق صفحه بندی کیبورد، همین و بس.

صدای کلمه‌های هماهنگ با حرکت عقربه‌های ساعت، حکایت از حضور کسی می‌دهد. سرم را که می‌چرخانم، او جا بلند می‌شوم. سلام با علیک

پروازش، در گلو آرام می‌گیرد.

تنها صندلی اتاقم را تعارف می‌کنم، در کنارم می‌نشیند، دستان فوری او با زانوم را می‌فشارد، **اصفحه بند کتاب هفته نوی؟**

صمیمیت صدایش به من جرأت جواب دادن می‌دهد، ولی مجالی برای جواب دادن نپوید، اتاق

خوبی داری، کوچک، ساکت، بی‌نظم، مثل یقین آفتابه‌ها، کتاب هفته را خوب می‌تندی، نشریه را می‌بینم و می‌خوانم. کتاب هفته را از قبل ترها می‌شناسم، کارت را جلدی بگیر و تبتلی کن، بعضی مواقع در کنار سهل‌انگاری می‌بینم، دقت کن!، آخرین کلمه را طوری افاد کن که رنگ از صورت برند. چون واژه‌های استاد را از آن شنیده بودم، استاد میوز، پایه قول دوستان و شانس آقا مرفعی.

اتاق کوچکم من هنوز ساعت دیواری ندارد!
○ استاد میوز با آن سیبل معروف که ویژگی اصلی چهره‌اش بود، در کنار من در اتاق صفحہ بندی کتاب هفته نشسته بود و این یک صفحه بند، امتیاز بزرگی بود که بهرگز گرافیک ایران، «قصی که به راستی پرتازده او بود» در کارش بنشیند و در مورد کارش اظهار نظر کند.

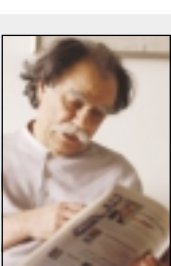
... هنوز پریشانم که چه خواهد گفت، نگاهش را از من بر می‌دارد، تابلویی نظرش را جلب می‌کند، تابلویی کوچیک نقش افسانه‌ای می‌بخشد، به تابلو بیشتر نگاه می‌کنم و می‌گویند: «تابلویی زیبایی است».

با خودم گویم: بده! استاد، «مفروضه» همیشه اینگونه‌اند. نگاهم را از تابلوی بر می‌دارم و به استاد نگاه می‌کنم، به یاد تدبیس نیم‌تئاتر در جزیره کیش می‌فتم. نگاهش به ساعت دیواری می‌افتد، ابروان پریش او به سمت چشمتاش در هم گره می‌خورد، «ساعت را واقتضی پرتاز».

سیل کلمات بود که به مغزم فرود آمد. «در زمان مصحور نشو، به بفرم نگاه کن، از تجربه دیگران و گذشتگان استفاده کن، باقیق و ساعت حرکت کن، اگر زمان را پشت سر بگذاری، پرتاده‌ای، تجربه کنن و از تجربه استفاده کن»! آخرین کلمات را بااهی که از بیست‌ساعت درآمد تمام کرد، از صندلی که بلند می‌شدنستی، حرکتش را حس کردم، صدای پاهایش دیگر با اینکه نیک ساعت دیواری محضاتی نداشت، جلوی درکتی کرد و پروگشت، «تبتلی کنن، ساعت از او روی دیوار پرتاز»! خواست هم‌راهی اش کنم، گفت: «بشین، کارت را بکن، دقت کن...»

و اتاق کوچکم من هنوز ساعت دیواری ندارد.

مرگ بگذشت و «همیز» باقی ست

طرف دو سه روز من بیفته نگاه این آدم شدم و دیدم که چه حسی دارد و در آن تن کسی خشنش چه روح لطیفی هست...

حالا که صحبت از خلق تند و ظاهرعاشن میوز به میان آمد، یاد نیست اشاره کنیم به نامه‌هایی که رویا بزینی، تصویرگر کتابهای کودک و نوجوان سال ۱۳۹۹ «اصطیاب» به میوز نوشته است. این نامه‌ها همگی «میزبان امن مجرم» داستانی توهمیست، گوگردمند و در کتاب «ما کودک» و نوجوان به چاپ رسیده‌اند. «مفعلی» به میوز، گرازیترین بی‌رحمانه‌استند. کاش می‌شد به تو درحکم و راگو به امانت اهل گوش دهن‌نسی، چه توقع کودکانه و پایه جلی داشتم وقتی آم‌م در شهرم توی اتاق می‌نشستم و فکر می‌کردم تو مثل سلوز و ارمنی، من به حرفهای تلم گوش می‌سیری، چه توقع کودکانه و اسم‌فغانی! او تپاسر شنیده‌ی خصصی، اصالتی نهدم‌های که به حرفهای کودکانه گوش سپیری، تو آمده‌ای که گرافیک یادبدهی، همین و بس... «بی‌ادبانت، رویا بزینی که ۱۳۳ نامه را در بر می‌گردد، نامشانی که ۱۳۳ سال از آخرین نامه‌ها، در پایان می‌گردد، ساقی روزها، موهای خالی شنیده‌ام، چشم‌هسته» بعد از بملایز است، آرام و مطمئن شده‌ای و دلم از این حرفهای عجیب به درد آمد، زار زدم و لنگ ریختم، نه اشتباه نکن، من بری تودلی منم، سوز من به خاطر تو لنگ نمی‌بزم، بری آن امهلی دلم می‌سوزم که تو را نشنیده گرفته‌ام، آنها که می‌گویند تو بعد از بی‌بازی‌ت مطمئن و نرم شده‌ای، آنها که از آراشت لو بخند به لب دارند، آنها بی‌تذات آراشت و مطمئن، این میز نیست، آنها نمی‌دانند اگر بخواهی سر و صورتت گه‌بشت شده قلب تو تا جوانان، تانگ بشت، در بشت غرور دار، آنها نمی‌دانند تو از ترک نمی‌سوز، از ترک بگرداری، برین به غرور توبری می‌خورد، آنها نمی‌دانند تو مرگ کشیده‌سی، خوری، شنیده‌ی زمین یعنی اعزاز مرگ کشکت نمی‌خوری...

بنازی به فکر این نکته نیست که کارنامه تجربه‌ها و فعالیتهای مرثعی میوز از چه سوانق گسترده و متنوعی پر شده است، فارغ از تحصیل رشتن نقاشی از دانشکده هنرهای زیبای تهران، آران دارای گرافیانه طراحی غرقه و وزیرین و معماری داخلی از مدرسه عالی هنرهای تزئینی پاریس، مدیر هنری و طراحی گرافیک نشریاتی چون ایران آفند، کتاب و گیاه هفته، فرهنگ کارش نگین، فرهنگ روزگرد چندر می‌تواند نگاه شکارگر و تیزری داشته باشد.

مرثعی میوز درگذشت، ابکی از روزها هوید که خبر به سرعت یاد در شهر پیچید و همه فهمیدند که یکی از بزرگان هنر ایران، قلم نجرباش را برای همیشه زمین گذاشته است. میوز متولد ۱۳۱۵ و در سن ۹۸ سالگی با بیماری سرطان و عوارض آن دست و پنجه نرم می‌کرد. مرثعی میوز اشعارات، زوکی در کارنامه هنری خود دارد اما شاید مهم‌ترین کتاب، قصی باشد، که به خاطر فعالیتهای او مرثعی نشانی اش در گرافیک و با یادداشت‌های گرافیک آران است.
حتماً می‌شد که میوز در حیطه طرح جلد و تصویرسازی کتابهای کودک و نوجوان نیز تجربه‌های قابل توجهی دارد. بعضی از این کتابها عبارتند از هر کس خانه‌ای دارد، پالتوی فرم‌رایک خورشید... و فرهنگ برادری کرمانی، که طرح جلد کتاب مرهای شیرین، او اثر مرثعی میوز است درباره میوز و اولین دیدارش با او می‌گوید: اولین بار در مهمانسرای عباسی اسفهان با هم آشنا شدیم. چون اول اسم مرثعی ما میوه است یا ما یک اتاق داده بودند، من زیاد آفاتی میوز را شنیده بودم، وقتی وارد مسراری علی شید، دیدم آقا قافله‌نوی با سیبل‌های آجالتی وارد اتاق می‌شد، مرهای کرمانی گیستم، آن که تو رسیده بودم، گفت من نویسنده هستم، گفت: من هم نقاش هستم ما دو نفر زیاد در یک اتاق بخوابیم، گفت: «خدا به من رحم کنده گفت: بولی من دوستی دارم به نام علی اکبر صادقی که نقاش است، می‌روم پیش او می‌خواهم» گفت: «حالا این کیلرد، دست بر پور در آن اتاق بخواب، اگر مرا از آنجا کردند، می‌آیم و بلاخره یک خوروی، یا هندبیکر می‌گیرم، روز بعد به هر جایی نهد، غری شنیده‌ی من و عیبی کارش نمی‌آید، استاد نقاشی استاد زین‌تنگ و ابراهیم فروزش و چند نفر دیگر راه افتادم در شهر که برگزیدم، روزاست به نام بگویم من یکی از زینتین حرفهای هنری جهان دار در آن روز شدم، دیدم که مرثعی میوز چهره‌هایی می‌بند که من حتی تصورش را نمی‌کردم که قابل دیدن باشد و قلب عسک گرفتن، یک دوربین داشت که وقتی یک خط کوچک، یک قفل، یک کوبه در می‌دید، عسکی می‌گرفت، چهره‌هایی می‌دید که من اصلاً فکر نمی‌کردم قابل دیدن باشد، آدم هم‌عاشی می‌کند که یک هنرمند چندر می‌تواند نگاه شکارگر و تیزری داشته باشد.

در سوگ آتش

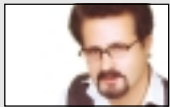
محمدعلی طلمی

با مرگ مسوچهر آتشی، یکی از آخرین راریان باغبان برهنه‌ها در تنگه‌ها، کوهساران و حتی برهوت سوخته وی و پایان بی‌بناهی‌های بی‌برای، از این دیز و با دار فنا درگذشت تا با هفت هزار سالگن سر به سر شود. خود آن بزرگوار در گفت‌ووی منحصر در جام جم گفته بود «انگار... که افکار شاعران نامکملاری جهان است و در این سالها خیلی از بزرگان که جهان را به نامه‌های نیک نامیده و خواهد و خواهد، بنگان یکان می‌روند، نان، همان، همیشه هفت هزار سالگن شود»! ما، اندام، حیزروه این همه سرگردانانها در جهانی که جای بزرگان خود را سروروار از اغلب، بی‌سالمگان می‌گیرند و گاهی هم حتی فرودمانگانی البته با پشتوانه‌های مادی و تربوهایی از هر نوع و رنگ و پریشانی است که سرشونت کسلی از جنس آتشی در صعبان و باغی گریه‌ای درونی و در سیزه‌ها هر چه هست و نیست چه می‌شود؟ آنهايي که ارواح سرگردان باغی‌های باغ جویند، گم‌گشته در شهنا، بی‌قرار قالب و قلعه، آنگرد ساده که زحمت می‌نمایند، آنگردی پرتازه او هرگز و بی‌نگ که تمام جلوه‌می‌کند. سرشونت آنها چیست؟ شاید، آنه‌ها، سرشونشان سرشونت آتشی باشد که در هیچ فانی تکبید و از آدمهای فانی بر هر رنگ دشمنانها شد.

و البته کوهسورای بودی بر هر گشته اسمها، نعره بی‌لنگها، غرش بره‌ها و نهان، نهان، نهان، نهان، نهان، نهان، نعره ریده‌ای که دلتازگرت از دختر نرغ و ترنج، باد گرم و سرد را تاب نمی‌وردند، نهانهای باغبانی منظور است که در جهان غلیبه سود و مادیات نای به هر بهاد، دل پر از غروری تاب

آهای دل بی‌تاب، تاب آرز و مگذار حتی خاطر پردرد مردم بیابان به شهر بیفتد تا به جای دویستی‌های غمناک و حساسی و عاشقانه... ادیبانی که آتشی را پرورد، چشم و گوششان آوده‌تر و ادیبانی شود که در پی دردی است، پس در گذشت اینج تسلیمی هرگز از درگذشت هیچ هنرمندی چنین اندوه‌زده نشدم زیرا مسوچهر آتشی هم حتماً یکی از اهالی شزارها و بادها و ارگم بود، می‌کردم

شبدین و خنیاگر نسیم

چیزی حدود دو سال وقت صرف کردم تا گزیده غزلهای ترکی آذربایجان را گردآوری و تدوین کنم و فعلا در حال ترجمه آنها به فارسی هستم. غزلهایی که به لحاظ قدرت ادبی و استخوان بندی نه تنها کم از فارسی ندارند که شاید در مقاطعی از تاریخ ادبیات معاصر از غزلهای فارسی جلوه زده‌اند.

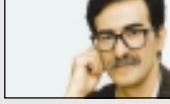
علاوه بر این کتاب، نشر دالعه (سرآب) مشغول آماده سازی مجموعه شعرهای سه سال اخیر من با عنوان خنیاگر نسیم است.

بعضی از دوستان از بنده خواستند گزیده ای از پنج مجموعه شعر پیشینم را به یک ناشر نهرانی بسپارم که هنوز با ناشر خاصی به توافق نرسیده‌ام. این گزیده اشعار از مجموعه های شتاب در یادداشت، صدای شیون کلهه، درفش آتش و بایک کل استخراج شده‌اند.

رمان، تاریخ، بیوگرافی

پیرویشدیدی، مترجم
در حال حاضر سه کتاب در دست انتشار دارم. «آخرین فرد خانواده موزارت» عنوان یک رمان- بیوگرافی از ژاک تورینیه فرانسوی است. پیرمون زندگی قرن نوزدهم موزارت، موسیقیدان مطرح قرن نوزدهم که بنده برگردان فارسی آن را به نشر دیبای نو برده‌ام. همین ناشر یک رمان تاریخی دیگر از هنری توپو را با ترجمه بنده در دست چاپ دارد. توپو در این کتاب که با نام «فضای روشن» روزهایی خاکستری» منتشر خواهد شد، با درآمیختن داستان با واقع تاریخی روسیه در عهد تزارها، زمانی نوشته که در آن چنگولگی به وجود آمدن سن پترزبورگ توسط پتر کبیر در طین یک داستان گنجانده شده است. علاوه بر این، نشر چشمه نیز اثری از ژاک تورینیه را با ترجمه بنده زیر چاپ دارد. عنوان این رمان که بر مبنای ماجرای تاریخی در ایتالیا نوشته شده «ژان دولوین» است.

پژوهشهایی در باب تاریخ و واژه و زبان

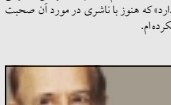
دکتر سیدصالح سجادی، تاریخ پژوه
هم اکنون انتشارات موفقات دکتر

محمود افشار کتاب تاریخ بر مکیانه را به تحقیق بنده در دست انتشار دارد. این کتاب که پژوهش و نگارش آن حدود سه سال تمام طول کشیده، به زودی منتشر می شود. علاوه بر این، یک پژوهش دیگر در مورد واژگان فارسی در منابع عربی دارم که هنوز درباره آن با ناشری وارد مذاکره نشده‌ام و شاید پیش از انتشار به صورت کتاب، در قالب مقالاتی در فصلنامه معارف منتشر شود.

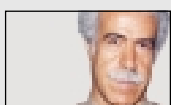
آوان‌های ممنوع

قاسمعلی فرست داستان نویسی و پژوهشگر ادبیات داستانی
در حال چکش زنی و حک و اصلاح رمانی هستم با عنوان «آوان‌های ممنوع» که به احتمال قوی نشر پاییز آن را منتشر خواهد کرد. علاوه بر این یک مجموعه داستان در دست آماده سازی دارم با عنوان «هرکس کامرانی دارد که هنوز با ناشری در مورد آن صحبت نکرده‌ام.

سالیا باید...

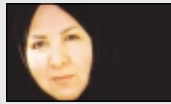
محمدمدی فولاد، مترجم و قرن پژوه
«سالیا باید...» عنوان کتابی است شامل تمام خاطرات، دست نوشته ها و شعرهای من به همراه مکاتبات، دستنخسته یادم و تقریبا تمام میراث نگاری من برای آیندگان. من این کتاب را که می توان گفت در حجمی بیش از چهارصد صفحه منتشر خواهد شد. به جناب قاضی زاده و وزارت ارشاد سپرده‌ام و امیدوارم حداقل پیش از آنکه نقاب در روی خاک کشم، به چاپ برسد.

شیران: نام دیگر من

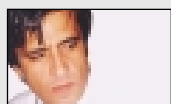
منصور اوجی، شاعر و مترجم
ناشر کتابهای من در سالهای اخیر «انتشارات نوید شیراز» بوده است که به تازگی کتاب «سفر سیز» مرا منتشر کرده است. این کتاب در برگزیده چهار بخش است. بخش اول به نام در آینه دیدار که نظر مرا در مورد خصوصیات

شخصی و شخصیتی بزرگان شعر و امروز ایران می گوید و بخش دوم به اسم در آینه نشأ که نظر مرا در مورد آثار این بزرگان از جمله جلال آل احمد، سیمین دانشور، زینا، آخواریان، ناث، گلشیری، یزین جلالی، سیبانی و طاهری... در بر می گیرد. بخش سوم این کتاب در برگزیده پانزده مصاحبه از مصاحبه های چهل ساله من با مطبوعات است و بخش چهارم این کتاب برگزیده دوباره نشأ سفر است. همین انتشارات سه کتاب شعر دیگر مرا به ترتیب منتشر خواهد کرد: «هرا بشنود»، شعرهای «مصری» به اشیراز، نام دیگر من» و نیز یک کتاب ترجمه شعر که حدود ۱۲ شعر را از شاعران جهان از «الی بو» و «دوفو» شاعران کلاسیک چین گرفته تا طوئیر گلگوک، شاعر مدرن امروزی امریکا، در بر می گیرد.

چشم به راه کسوف

منیره از مین، نویسنده
چندی پیش بنده و سرکار دکتر حکیم اعظم ساوری به سفارش گروه پژوهش دانشگاه الزهراء دست به کار پژوهشی شدیم درباره شخصیت شناسی در متون مولوی و کمدی الهی دانته. این کتاب که در اصل مقایسه ای تطبیقی میان جهان نگاری این دو شخصیت در شاهکارهایشان است، به نقاط مشترک انسان شناختی و سیر انسان به سوی رستگاری، در دو فرهنگ متفاوت می پردازد. عنوان این پژوهش که احتمال دارد در دو جلد منتشر شود «شخصیت شناسی در متون و کمدی الهی» نام دارد. علاوه بر این انتشارات سوره مهر قرار است دنباله رمان مشب و قلندره را با عنوان «کسوف» منتشر کند. من در این رمان چهار دوره تاریخی از مشروطیت تا سال ۱۳۲۰ را به صورت داستان روایت کرده‌ام.

در امتداد شرق بینفشه

شیریار مندی پور، داستان نویس
پس از تجدید چاپ کتابهای شرق بنفشه و «کتاب ارواح شهزاده» و رمان کودکی و نوجوان «هزار و یک سال»، در حال حاضر مشغول ویرایش رمانی با نام «تن تنهایی» هستم. تن تنهایی به نوعی ادامه شرق بنفشه است و به احتمال قوی آن را برای چاپ به نشر مرکز می سپارم. علاوه بر این در حال گزینش و ویرایش مجموعه داستانی برای انتشار هستم که هنوز نامی برایش انتخاب نکرده‌ام. نام نشر قنقوس مسئولیت چاپ آن را برعهده گرفته است.

مفامه ای با ابن سینا

بازشناسی فلسفه ابن سینا عنوان اثری از سید پویس ادیبی است که انتشارات نقش جهان آن را طی هفته آینده منتشر می کند. این کتاب در ادامه مجموعه کتابهایی است که ادیبی با عنوان مفامه های فلسفی به رشته تحریر در آورده است.

در رنای یزیدی

نشر ثالث به زودی بیست و یکمین جلد از مجموعه زندگی و شعرها را منتشر خواهد کرد. پیشوای آزادی عنوان کتابی است به قلم حسین مسرت در باره زندگی و شعر فرخی یزیدی.

کتابی دیگر از نویسنده «بازمانده روز»

معمولا کار نویسندگانی که در زمینه ادبیات داستانی فعالیت دارند، به ترجمه تحف دریابندی می شناسیم. نشر ققنوس در تدارک چاپ ترجمه ای از رمان دیگر آیشی گورو است با نام «هرگز رهاهم نکن». این رمان را سهیل سنی ترجمه کرده است.

فرهنگ خوری و...

واژه نامه گویش خوری عنوان پژوهشی است از محمد شایگان درباره فرهنگ و گویش خوری و بیابانک. انتشارات پویش نشر این کتاب قرار است آن را تا پایان آذر ماهی بازار نشر کند.

التیاب سورد

التهاب سرد عنوان یک مجموعه داستان از فتح الله می نیاز داستان نویس و منتقد معاصر است که نشر مروارید آن را به زودی منتشر می کند. این مجموعه هشت داستان گونه ای بی نیاز را در بر دارد.

ترجمه انگلیسی اثری از شیخ صدوق

انتشارات نصرایان هفته آینده ترجمه انگلیسی اثری از شیخ صدوق را به همراه اصل کتاب راهی بازار نشر خواهد کرد. «عیون اخبار الرضا» را دکتر علی پیروی به انگلیسی ترجمه کرده است. همین ناشر همزمان با این ترجمه متن عربی «عیون اخبار الرضا» را منتشر خواهد کرد.

در ذکر حضرت علی اکبر (ع) و قاسم (ع)

ابنلو فرسیبه، عنوان کتابی است در عقیدت حضرت قاسم که مهدی وحیدی صدر آن را نوشته و به انتشارات عروج اندیشه (مشهد) سپرده است. علاوه بر این، همین ناشر کتاب دیگری از وحیدی صدر را درباره حضرت علی اکبر در دست چاپ دارد. این کتاب که «سبیه دریا» نام دارد به همراه اثر دیگر وحیدی صدر تا اواخر هفته آینده منتشر خواهد شد.

خلیج همیشه فارس

«مطالعانی در باب بحرین و جزایر و سواحل خلیج فارس» عنوان کتابی است از استاد دران شاه عباس اقبال آشتیانی که برای اولین بار در سال ۱۳۲۸ منتشر شده بود. انتشارات اساطیر دست اندر کار تجدید چاپ این کتاب است. این انتشارات همچنین مجموعه آثار استاد عباس اقبال آشتیانی را به تدریج منتشر می کند.

نثر و شرح منظوی شریف

این مجموعه سه جلدی بر پایه نسخه ای تاریخی و اصیل به قلم عبدالقایی گولینبارلی و ترجمه و توضیح توفیق سبحانی فراهم آمده است. در این اثر شش دفتر منظوی بیت به بیت به نثری ساده و روان برگردانده شده است.

توضیح استاد محمود حکیمی

پس از انتشار اثری از اینجانب تحت عنوان «فرد مرده سعی شیرازی» توسط انتشارات قلم، مدیرعامل فریخته این انتشارات از من خواست که بوستان سعیدی را ترجمه انگلیسی تدوین نمایم. اینجانب پس از بررسی پنج ترجمه از این کتاب شیخ مصعب الدین سرجام ترجمه جم ام ویکتر را بهترین تشخیص دادم. کتاب بوستان سعیدی با ترجمه ویکتر و با مقدمه مفصلی از اینجانب ان شالله در ماه آینده از طرف انتشارات قلم منتشر خواهد شد.